

Møte torsdag den 3. juni kl. 10

President: Gunnar Breimo

Dagsorden (nr. 100):

1. Innstilling fra samferdselskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll om utskilling av Telenors nett, og om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett (Innst. S. nr. 196 (1998-99), jf. Dokument nr. 8:42 (1998-99))
2. Innstilling fra samferdselskomiteen om sammenslåing av Telenor AS og Telia AB (Innst. S. nr. 197 (1998-99), jf. St.prp. nr. 58 (1998-99))
3. Innstilling fra samferdselskomiteen om enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren (Innst. S. nr. 198 (1998-99), jf. St.meld. nr. 24 (1998-99))
4. Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteavgjørd nr. 87/97 av 9. desember 1997 om endring av vedlegg II (tekniske forskrifter, standardar, prøving og sertifisering) og vedlegg IV (energi) til EØS-avtala (Innst. S. nr. 201 (1998-99), jf. St.prp. nr. 49 (1998-99))
5. Referat

Presidenten: Representantene Grete Knudsen, Leif Helge Kongshaug, Haakon Blankenborg, Bror Yngve Rahm, Morten Lund og Siri Frost Sterri, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra representanten Ingvald Godal foreligger søknad om permisjon i dagene 10. og 11. juni for å delta på et møte i forsvarskomiteen i Den vesteuropeiske unions parlamentariske forsamling i Paris.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Gunn Marit Helgesen, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter torsdag og fredag – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Berit Brørby (A): Jeg foreslår Bjarne Håkon Hanssen.

Presidenten: Bjarne Håkon Hanssen er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Bjarne Håkon Hanssen anses enstemmig valgt som settepresident for dagens og morgendagens møter.

Representanten Børge Brende har bedt om ordet for å trekke tilbake et framsatt privat forslag.

Børge Brende (H): På vegne av representanten Christopher Stensaker og meg selv trekker jeg forslaget om at miljøvernministeren skal frafalle pålegg til Trond-

heim kommune om å bygge kjemisk renseanlegg ved Høvringen, ettersom hun i går hadde en pressekonferanse hvor hun redegjorde for at departementet, etter at vi fremsatte forslaget, har trukket pålegget.

Presidenten: Representanten Børge Brendes meddelelse om at nevnte forslag nå er trukket tilbake, tas til etterretning.

Etter ønske fra samferdselskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1, 2 og 3 behandles under ett – og anser det for vedtatt.

Sak nr. 1

Innstilling fra samferdselskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll om utskilling av Telenors nett, og om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett (Innst. S. nr. 196 (1998-99), jf. Dokument nr. 8:42 (1998-99))

Sak nr. 2

Innstilling fra samferdselskomiteen om sammenslåing av Telenor AS og Telia AB (Innst. S. nr. 197 (1998-99), jf. St.prp. nr. 58 (1998-99))

Sak nr. 3

Innstilling fra samferdselskomiteen om enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren (Innst. S. nr. 198 (1998-99), jf. St.meld. nr. 24 (1998-99))

Presidenten: Etter ønske fra samferdselskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 60 minutter, Fremskrittspartiet 25 minutter, Kristelig Folkeparti 25 minutter, Høyre 20 minutter, Senterpartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Venstre 5 minutter og Tverrpolitisk Folkevalgte 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt høve til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne for hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ellen Gjerpe Hansen (H) (ordfører for sakene): Stortinget har i dag til behandling tre saker av stor betydning for telesektoren og det norske samfunn i sin allminnelighet. Representanten Inge Myrvoll har fremmet forslag om å skille ut Telenors nett i et eget selskap, det skal tas stilling til sammenslåingen av Telia og Telenor, og vi skal behandle meldingen om regulatoriske forhold i telesektoren.

Uavhengig av partienes holdning i de ulike sakene er det med glede jeg konstaterer at en enstemmig komite

slutter opp om de telepolitiske målsettingene. Hovedmålene for telepolitikken er å sikre at alle husstander og bedrifter over hele landet får tilgang til grunnleggende tele-tjenester av høy kvalitet og til lavest mulige priser, samt å legge til rette for størst mulig verdiskaping og effektiv bruk av ressurser som nyttes til utbygging og tjenesteyting innenfor sektoren.

I Dokument nr. 8:42 for 1998-99 fremmer SV forslag om at Telenors nett skilles ut, og at det etableres et eget statlig nettselskap. Flertallet, bestående av Høyre, Arbeiderpartiet og sentrumpartiene, avviser forslaget. Det begrunnes ut fra svarbrev fra Samferdselsdepartementet, hvor det heter:

«Produksjonen av disse tjenestene er i stor utstrekning integrert i nettinfrastrukturen, samtidig som både infrastruktur og tjenesteproduksjon er gjenstand for en meget rask teknologisk utvikling.»

Flertallet vil også vise til at ingen andre land i EØS-området som har hel- eller delprivatisert statlig teleselskap, har skilt ut nettdelen som et eget selskap.

Fremskrittspartiet har et eget forslag om å skille ut Telenors nett i et eget selskap. Jeg regner med at mindretallet selv begrunner sine standpunkter.

I St.prp. nr. 58 for 1998-99 foreslår Regjeringen å slå sammen Telenor AS og Telia AB. En samlet komite, med unntak av SV, støtter sammenslåingen av Telia og Telenor med påfølgende delprivatisering og børsintroduksjon.

Internasjonalt pågår det nå omfattende strategisk posisjonering og restrukturering innenfor bransjen. Det dannes regionale og globale allianser, og selskaper fusjoneres eller kjøpes opp, og det foretas kjøp av strategiske eierposisjoner.

Sammenslåingen betyr at det kan hentes ut betydelige synergier som bereder grunnen for lavere telepriser. Det sammenslåtte selskapet har også muligheter til å spille en viktig industriell rolle i Skandinavia. Tre grunnleggende prinsipper ligger til grunn for sammenslåing av Telia og Telenor:

- Partene skal ha lik innflytelse.
- Selskapet skal delprivatiseres og børsnoteres.
- Selskapet skal ha en kommersiell og forretningsmessig innretning.

Den norske og den svenske stat skal etter sammenslåingen av Telenor og Telia eie henholdsvis 40 og 60 pst. av det sammenslåtte selskapet.

For å sikre alle husstander og bedrifter over hele landet tilbud om grunnleggende tele-tjenester er Telenor gjennom konsesjonsvilkår pålagt landsdekkende leveringsforpliktelser. Disse kravene vil bli videreført i konsesjonen for det nye selskapet. Maksimalprisordning for taletelefoni og leide samband vil også bli videreført. Det er videre et overordnet mål å skape størst mulige verdier for eieren.

Det nye selskapet skal børsintroduseres så snart som mulig og senest innen utgangen av år 2000. Den norske og svenske eieren skal selge seg ned til lik eierandel på 33,4 pst. innen 18 måneder fra tidspunktet for børsintroduksjonen. De to statene har inngått en avtale av 16 års varighet om at den statlige eierandelen ikke skal ligge

under 51 pst. De to statene kan selge seg ned til 25,5 pst. hver. Ved emisjon i selskapet er ingen av de to statene forpliktet til å opprettholde sine eierandeler, men de skal ha mulighet til å kjøpe aksjer slik at det statlige eierskapet forblir på 51 pst. Ingen av statene kan tvinges til å opprettholde sitt eierskap i det sammenslåtte selskapet, og det er fullt mulig å helprivatisere selskapet.

Ifølge aksjonæravtalen skal ingen investor/investorgruppe kunne erverve mer enn 3 pst. av aksjene ved det statlige nedsalget. Slike begrensninger vil redusere selskapets muligheter til å inngå allianser og fusjoner.

Høyre har innvendinger mot en bindingstid for statlig eierskap i 16 år. Med den dynamikken som er i bransjen, er det uklokt med en slik binding. Den omstruktureringen som finner sted globalt, kan føre til at det sammenslåtte selskapet vil inngå allianser med krysseierskap eller fusjonere med andre selskaper. Å skulle opprettholde en statlig eierandel vil da kunne vise seg umulig og lite hensiktsmessig.

Den økte internasjonaliseringen kan føre til større risikoeksponering av statlig kapital. Det tilsier statlig uttreden av selskapet. Det er etter Høyres oppfatning ikke en statlig oppgave å være aksjonær i telekommunikasjonsbedrifter, og staten bør avvikle sitt eierskap i det sammenslåtte selskapet så snart det er forretningsmessig gunstig. Dette vil være i samsvar med den utviklingen som finner sted internasjonalt.

Ved børsnotering vil kursutviklingen bli et viktig signal og legge et økt og vedvarende press på selskapet til å fatte de beslutninger som best tjener verdiskapingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre, har i innstillingen påpekt de skattemessige ulempene departementet fremholder for norske aksjonærer i det sammenslåtte selskapet, og vil be Regjeringen vurdere hva som kan gjøres for å unngå disse problemene.

I St.meld. nr. 24 for 1998-99, Om enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren, presenterer Regjeringen situasjonen på telemarkedet og hvilke tiltak den mener vil styrke konkurransen i det norske telemarkedet.

Telesektoren gjennomgår store endringer, den teknologiske utviklingen går hurtig, grenser mellom ulike teknologier forsvinner, og teknologier smelter sammen. Markeder liberaliseres og globaliseres, og dette fører til privatisering av statlige teleselskaper og fusjoner som skaper store aktører med en global arena.

Norsk deltakelse i internasjonale handelsavtaler har ført til at det norske telemarkedet har blitt liberalisert og er en del av et globalisert marked. Dette har etter Høyres oppfatning vært positivt for Norge og medvirket til at husholdninger og bedrifter over hele landet har fått kvalitativt bedre og billigere tjenester.

Avviklingen av enerettene i telesektoren og den forestående delprivatiseringen har ført til at konsesjoner og lovverk er de fremtidige styringsverktøyene i telepolitikken. Det inkluderer slike forhold som leveringsplikt i Distrikts-Norge, maksimalprisordning og finansiering av ulønnsomme tjenester. Statlig eierskap er ikke lenger egnet som styringsverktøy.

Jeg er glad for at en enstemmig komite har understreket viktigheten av at hele landet får dekket sitt behov for bredbåndstjenester i takt med den teknologiske utvikling og den forventede økning i etterspørslen etter denne type tjenester i årene som kommer. Dette er av meget stor betydning for næringslivet, og det er en viktig forutsetning for å beholde bedrifter og innbyggere i Distrikts-Norge.

Departementets vurdering er at det ikke er behov for å iverksette spesielle tiltak for å oppnå et landsdekkende tilbud for bredbåndstjenester på transportnettet. Det forventes at tilbyderne i telemarkedet er i stand til å tilby den nødvendige kapasitet over hele landet og på kommersielt grunnlag. Arbeiderpartiet og SV går inn for å pålegge det nye selskapet leveringsplikt for bredbåndstjenester til maksimalpriser, selv om det er i strid med EØS-avtalen.

Det er viktig at forholdene legges til rette for at IT-næringene kan ekspandere. Det krever en økt satsing på forskning og utvikling, og at vi har konkurransedyktige rammebetingelser. Finland har allerede delt ut lisenser for neste generasjons høyhastighets mobilsystem. Telemyndighetene i Norge signaliserer at slike lisenser neppe blir tildelt før i 2001. Høyre, Fremskrittspartiet, Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for at dette vil hemme konkurransemulighetene til så vel teleindustri som teleoperatører i Norge, og at introduksjon av nye og fremtidsrettede teletjenester over hele landet kan bli forsinket.

Regjeringen sier i St. meld. nr. 24 at utviklingen i konkurransemarkedet er tilfredsstillende. Konkurransen er etter Høyres oppfatning svak i flere segmenter av telemarkedet. Dette er bekymringsfullt, fordi det fører til at norske husholdninger og bedrifter får dyrere tjenester enn de ville ha fått med en sterkere konkurranse.

Høyre er bekymret for rollekonflikten som Samferdselsdepartementet befinner seg i når det gjelder å fremme konkurransefremmende tiltak. Samtidig som departementet har et overordnet ansvar for at bedrifter og husholdninger gjennom konkurranse i telemarkedet får gode tjenester til lave priser, forvalter departementet statens eierskap i Telenor. Det er viktig at eierskap og regulatoriske myndigheter i fremtiden ikke blir liggende i samme departement.

Innen telesektoren er det konkurranse innen tjenesteområdet og transportnettet. Telenor er dominerende i disse markedene, og det er behov for sterkere konkurranse. På fastlinjeaksess har Telenor fortsatt tilnærmet monopol. Her har Telenor de siste to årene økt abonnementsprisene. Høyre konstaterer at Telenor nå har rebalansert abonnementsprisene, og forutsetter at dette vil avspeiles i den fremtidige prisutviklingen.

En enstemmig komite går nå inn for at aksessnettet må åpnes for andre aktører, slik at det etableres konkurranse i dette markedsegmentet. Forslaget om såkalt fast aksess er en løsning for tilgang til aksessnettet som aktørene i bransjen sier seg tilfreds med. Innføring av fri tilgang til aksessnettet bør være raskest mulig etter innføring av fast operatørforvalg og nummerportabilitet, som skal finne sted fra 1. juni 1999.

Sammenslåingen vil kreve at det føres en mer aktiv konkurransepolitikk fra norske myndigheters side. Høyre er skuffet over at den svekkede konkurransen i tele-

markedet som sammenslåingen vil medføre, er viet liten oppmerksomhet fra Regjeringens side.

Konkurransetilsynet har anbefalt at det sammenslåtte selskapet må selge Telias aktiviteter i Norge. Høyre deler Konkurransetilsynets oppfatning og forutsetter at Konkurransetilsynets anbefalinger blir fulgt.

Årsaken til manglende konkurranse er delvis regulatoriske forhold. Flere regulatoriske forhold som påvirker konkurransen, er ikke drøftet i meldingen.

Høyre savner bl.a. en drøfting av prinsippene for beregning av prisene på leie av Telenors nett i St. meld. nr. 24. Nettet er i all hovedsak bygd opp i en monopolsituasjon der selskapet var beskyttet fra konkurranse, og det kan derfor reises innvendinger mot å legge såkalt historiske priser til grunn for utleie av nett. En annen modell for å beregne nett kan baseres på de faktiske driftsutgifterne samt investeringskostnadene ved utbygging av nettet med nye tjenester. Uavhengig av beregningsmodell for nettleie må kontrollen med prisstrukturen nå bedres.

Høyre har derfor bedt Regjeringen fjerne seks konkurransehemmende forhold. Jeg skal kort nevne fire av dem:

1. gi andre aktører den samme framføringsretten som Telenor nå har
2. åpne mobilnettene for andre aktører på samme måte som det jordbundne nett
3. vurdere å innføre oppgraderingskostnader i stedet for historiske kostnader for beregning av leie av nett
4. plassere utøving av den statlige teleforvaltning og forvaltning av statlig eierskap i teleselskaper i forskjellige departement

Jeg forventer at Regjeringen vil komme tilbake med forslag som, i motsetning til St. meld. nr. 24, ikke bærer preg av at Regjeringen har en brud som skal pyntes.

Jeg vil til slutt ta opp Høyre og Fremskrittspartiets mindretallsforslag i innstillingene.

B j a r n e H å k o n H a n s s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Ellen Gjerpe Hansen har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Høyre har normalt vært et teknologivennlig parti. Hvis myndighetenes regelverk ikke gir den nødvendige åpning for ny teknologi, vil investeringer søke dit hvor regelverket er mer fremtidsrettet.

Arbeiderpartiet er bekymret for at vi kan være i ferd med å komme på etterskudd i forhold til den teknologiske utviklingen. Vi ber derfor i innstillingen om at Regjeringen foretar en snarlig tilpasning av reguleringsregimet – det er en merknad som Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti står sammen om. Men jeg må medgi at det overrasker meg, og det overrasker meg ganske betydelig, at Høyre ikke ville være med på en slik anmodning. Hvorfor?

Ellen Gjerpe Hansen (H): Det er ganske riktig som Arbeiderpartiet har oppfattet, at Høyre er teknologivenn-

lig, opptatt av utvikling og opptatt av fremtid. Vi er opptatt av at reguleringer – teleregulering og reguleringer generelt – ikke må legge hindringer i veien for utvikling og fremgang. Derfor er vi bekymret, for ikke å si at vi reagerer intuitivt, når Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at «regulering er en viktig konkurransefaktor på teleområdet». Vi oppfatter ikke SV som nettopp fremskrittvennlig på dette området – tvert imot, fra SVs side skal reguleringer begrenses til statlig styring og statlig virksomhet. Her har altså Arbeiderpartiet gått sammen med Sosialistisk Venstreparti, og, som sagt, i tradisjonell forstand er vi da veldig skeptiske.

Nå hører jeg at Arbeiderpartiet er opptatt av utvikling. La oss håpe at de nå har – jeg hadde nær sagt – tatt til fornuft, og at de kommer etter. Vi har sagt det lenge: Kommer Arbeiderpartiet etter, er vi glad, da skal vi sammen se på hva som kan gjøres. Men det forunder meg noe at Arbeiderpartiet da ikke kan være med på de vurderingene som Høyre har gjort i disse seks punktene, for nettopp å se på de teleregulatoriske bestemmelsene som vi oppfatter som å være til hinder for en teknologisk utvikling.

Jan Sahl (KrF): Det er riktig som saksordføreren her understreker, det er ganske stor enighet på alle vesentlige punkter i disse tre sakene som vi har til behandling her i dag. Men en del skillelinjer er det også mellom Høyre og sentrumpartiene, og det som jeg særlig har merket meg, også i innlegget, er Høyres sterke opptatthet av markedet og fri konkurranse og – ikke minst – virksom konkurranse.

Nå er det jo sånn at virksom konkurranse virker kun der det er noe å konkurrere om, og for Distrikts-Norges del vet vi at det er veldig fort gjort for distriktene å bli påført et ulønnsomhetsstempel, for der det ikke er noe å konkurrere om, har konkurransen på mange måter mistet sine fordeler. Og jeg ønsker å utfordre Høyre litt på det i forhold til Telenor og den sterke fokuseringen på at den norske stat her skal være på banen hele tiden og sørge for at man opprettholder en stadig mer virksom konkurranse, en konkurranse som jo da påfører store deler av dette landet et ulønnsomhetsstempel. Har Høyre noe forhold til det?

Videre: Høyre har også landet på at de vil pålegge Telenor å leie ut linjene helt fram til kunden, det såkalte LLUB. Ser ikke Høyre at et sånt pålegg kan redusere selskapenes lyst til å investere i linjenettet?

Ellen Gjerpe Hansen (H): Den konkurransen vi har fått i telemarkedet, har gitt et bedre tilbud og lavere priser til hele Norge. Det er ikke slik, som Kristelig Folkeparti nå antyder, at Distrikts-Norge er tapsbringende, og at det ikke er interessant å bygge ut også der.

Vi har sett at konkurransen har virket. Men det kan tenkes at vi i enkelte distrikter i vårt land ikke får en tilstrekkelig utbygging på kommersielt grunnlag, og da har også Høyre sagt at hvis vi kommer i en slik situasjon, må vi vurdere å pålegge selskaper gjennom konsesjonsbetingelser å bygge ut, og da sier vi oss også villig til å betale

for de tjenestene som Distrikts-Norge ikke får på rent kommersielt grunnlag. Det har Høyre tydelig sagt i innstillingen, og jeg mener at Kristelig Folkeparti her taler mot bedre vitende hvis de tillegger oss den mening at det er ren markedsmekanisme som skal fungere, uten at vi hensyntar, som vi har sagt når det gjelder målsetningen, at hele landet skal få et tilfredsstillende tilbud, og at vi kan ta alle tjenester i bruk i dette landet. Det har vi vært enig med Kristelig Folkeparti om i våre uttalelser.

Inge Myrvoll (SV): Det er jo litt sørgelig at vi i den forrige telepolitiske debatten i Stortinget av noen størrelse fikk en masse ros fra Høyre nettopp fordi vi så framover og var på leting etter løsningene, mens Høyre denne gangen har funnet tilbake til sin fordomsfulle virkelighet og sagt at SV på en måte er skremt av den teknologiske utvikling og redd framtida. Langt derifra, vi bare finner de virkemidlene som gjør at vi kan nærme oss framtida på en samfunnsmessig god måte. Høyre derimot, de lever i sin fordomsfulle, ideologiske verden. Når vi leser deres merknader, kan vi se at de mener det er liberaliseringa som har ført til at det har blitt gode tilbud og reduserte priser, det skriver de flere ganger. Da lurar jeg på hvordan Høyre kan forklare at en timinutters rikstelefon fra Oslo til Hammerfest som kostet 22,30 i 1990, i 1995 – før dereguleringa var på plass – kostet 7,40. Prisen er altså redusert til en tredjepart. Når det ikke var markedsmekanismen som fungerte, hvorledes var det mulig ut fra de merknadene Høyre har skrevet? Jeg syns at Høyre bør erkjenne at dette ikke bare dreier seg om markedet, det dreier seg i hovedsak om en teknologisk utvikling som kom oss til gode lenge før dereguleringa, de bør prøve å se at her er mer enn spørsmål om konkurranse. Og da kommer vi til den biten som er problematisk når det gjelder framtida. Høyre sier jo at hele landet skal få dette, at en skal prøve å gjøre tjenester og priser gunstige, og så vet vi at markedet ikke fungerer sånn. Men da er det at Høyre kommer på etterskudd og sier at hvis dette blir helt skjevt en gang i framtida, så skal vi vurdere å gå inn med tiltak.

Er ikke Høyre villig til å ligge i forkant og si at vi må legge premissene sånn at hele landet får ta del i godene, både kvaliteten og prisen på framtidens tjenester?

Ellen Gjerpe Hansen (H): Jeg tror ikke det kan være noen tvil om at deregulering og konkurranse har gitt abonnenter og brukere i Norge bedre og billigere tjenester. Og så skal jeg også villig innrømme at den teknologiske utviklingen har bidratt. Vi er glade for det, og vi håper at den fortsetter. Det er viktig for Høyre å legge forholdene til rette, slik at både den teknologiske utvikling og konkurransen i markedet kan stimulere til et ytterligere bedre tilbud og billigere tjenester for brukerne i dette land.

Så må jeg si til SV at det undrer meg at statlig eid nett, statlig eid Telenor, statlig styring av utviklingen, nei til fusjon, og nei til private interesser er framtidsrettet. Jeg registrerer at Arbeiderpartiet har snudd. Ved budsjettinnstillingen i fjor gikk de imot en privatisering og børsin-

produksjon, nå går de med. Jeg registrerer at det nå bare er SV igjen i denne sal som fortsatt har en iboende tro på statlig styring – kanskje med unntak av noen feiltrinn i Fremskrittspartiet.

Synnøve Konglevoll (A): Representanten for partiet Høyre kjørte i innlegget for så vidt i gang en god gammel Høyre-lekse: Bare det blir nok konkurranse, mer konkurranse enn i dag, vil alt bli så meget bedre.

Men dersom man skal overlate hele ansvaret for tilgang til telekommunikasjon av en god kvalitet og til en lav pris til markedet alene, har man samtidig fra politisk hold fraskrevet seg ansvaret for å sikre at en slik tilgang også gjelder i distriktene, noe som vil ramme næringslivet i Distrikts-Norge.

I replikkordvekslingen nå har Høyre åpnet for at man kanskje en gang i framtida kan være med på f.eks. å pålegge leveringsplikt. Men allerede i dag varsler næringslivet i Nord-Norge, f.eks. innenfor banksektoren, at transaksjoner går for tregt fordi kapasiteten er for liten. Så sent som i går fikk jeg brev fra Næringsforum Nord, som består av NHO og LO i de tre nordnorske fylkene, der de bl.a. skriver:

«Næringsforum Nord ser den videre utvikling av telekommunikasjoner med bredbåndsnett mv. i alle deler av landet som en avgjørende konkurransefaktor og nødvendig infrastruktur for både privat næringsliv og offentlig forvaltning.»

Mitt spørsmål til partiet Høyre er om hovedtalspersonen i disse spørsmålene på en god pedagogisk måte kan forklare hvorfor Høyre foreløpig vil overlate hele jobben til markedet, og ikke bruke de mulighetene vi faktisk har for å sikre næringslivet i distriktene det de selv omtaler som «en avgjørende konkurransefaktor og nødvendig infrastruktur».

Ellen Gjerpe Hansen (H): At vi har gjentatt vårt gamle budskap om konkurranse og konkurransens betydning for tilbudet i markedet, er helt riktig. Vi kommer faktisk til å fortsette med det også, fordi det har vist seg at det fungerer.

Vi er opptatt av brukerne i markedet. Vi er mer opptatt av brukerne enn av Telenor og statlig styring av Telenor. Det er ikke en gang i framtiden vi skal ta i bruk virkemidler hvis det viser seg at markedet ikke bygger ut tilstrekkelig kapasitet og tilstrekkelig nett for at hele landet kan ta i bruk IT-teknologien. Sammen med regjeringspartiene peker vi på maksimalpriser og leveringsplikt som virkemidler, men vi forholder oss til at den utbygging som i dag skjer på kommersielt grunnlag, for øyeblikket er tilstrekkelig til å dekke behovet.

Vi har også sagt at vi forutsetter at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med nye forslag dersom de utbyggingsplanene som foreligger, og de utbyggingene som markedet foretar, ikke dekker behovet. Da vil vi øyeblikkelig be Regjeringen komme tilbake, og vi vil bidra til at hele landet kan ta teknologien i bruk. Men pr. i dag ser det ikke ut til å være behov for det. Regjeringen har presisert det, og vi tar altså dette til etterretning. Men vi

har understreket at dette må overvåkes – ikke ved at staten bygger ut og styrer, men ved at staten tar ansvar for at det blir bygd ut.

Inge Myrvoll (SV): Det er ikke så ille at Høyre nå for så vidt erkjente at vi også under regimet til forvaltningsbedriften Televerket, etter hvert Telenor AS, i deres monopolperiode, hadde et dramatisk fall i prisene og en stor bedring av tjenestene i landet. Jeg synes det er en grei erkjennelse. Så vi er i hvert fall enige om at det er ikke bare er markedet og konkurransen som har ført til at det norske folk har noen av de beste og billigste teletjenester i Europa. Det har faktisk Telenor og det gamle Televerket i en monopolsituasjon bidratt til.

Poenget for meg er ikke at staten skal ha dette markedet, men at vi også har én statlig aktør i et marked hvor SV har vært med på å oppheve eneretten. Vi sier likevel at vi ønsker én statlig aktør, at vi kan bruke eierskap som ett av virkemidlene. Det betyr ikke at de er alene på det markedet, de er i en hard konkurranse.

Når det gjelder infrastruktur, tror jeg faktisk at Høyre generelt mener at infrastruktur er en statlig oppgave, og da kan man diskutere hvor klokt det er å skille ut telenettet. Det er faktisk slik at en rekke aktører innafor telesektoren mener at det ville vært en klok løsning at vi hadde et telenett som alle hadde samme tilgang til. Syns overhodet ikke Høyre at det er en interessant tanke?

Det andre spørsmålet går på dette med etablering av et fond for utjevning av priser. Hvis Høyre mener at hele landet skal med, hvorfor er Høyre så motvillig til at alle aktører skal delta i et slikt spleiselag, slik at det ikke bare blir den store aktøren som skal ha påleggene? Hvis det skal være likhet i en konkurransesituasjon, bør alle aktørene ha sine forpliktelser. Eller mener Høyre at det bare er Telenor, og da eventuelt det nye selskapet Telenordia, Telianor eller hva det blir, som skal ha den forpliktelsen?

Ellen Gjerpe Hansen (H): Jeg føler at jeg begynner å gjenta meg selv, men det er kanskje nødvendig! Det er altså tjenestene til innbyggerne i dette land som er viktig. Det er ikke hvem som tilbyr dem, som er viktig, men tjenestene og prissettingen.

I sin tid stod vi alle i kø for å få telefon. Utviklingen har gått framover. Telenor har også utviklet seg. Det er slik at konkurranse i et marked bedrer tilbudet, det gir flere muligheter.

Høyre ønsker fortsatt å legge til rette for at vi får en best mulig konkurranse inn på også disse tjenestene, og at brukerne får en størst mulig valgfrihet. Norge er et langstrakt land. Vi har våre utposter og utkanter, og vi har en felles oppfatning av at når det gjelder disse teletjenestene, skal hele landet ha likt tilbud, mest mulig likeverdige tilbud. Skulle det vise seg at dette foraktede markedet ikke tilfredsstiller de behovene, er altså Høyre den første til å si at vi må gå inn og se på hva vi som teleregulatorisk myndighet kan gjøre for at dette tilbudet blir gitt.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Vi er på vei inn i en ny tid. Vi er i en ny tid.

Hvem ville for 15 år siden ha trodd at det skulle kunne være mulig å taste fire tall inn på en husvegg, og så skulle det komme penger ut fra bankkontoen din? Hvem ville trodd at alt vi skulle trenge for å handle i butikken, var et plastkort? Hvem ville trodd at vi skulle kunne sitte ved et videokamera ulike steder rundt om i verden og kobles sammen i et felles møte hvor vi både ser og hører hverandre? Hvem ville trodd at vi skulle kunne bli tilgjengelige overalt bare med en liten mobiltelefon i lomma?

Hvem ville for ti år siden ha trodd at vi skulle kunne sitte nattestid ved en datamaskin hjemme i stua og bestemme at strømregningen skal betales til en bestemt konto og på en bestemt dag? Eller at vi skulle kunne sitte ved PC-en og bestille klær fra USA, bøker fra England, hente matoppskrifter fra en vi ikke kjenner i Frankrike, bestille feriehus i Spania og snakke med en vi ikke kjenner i Australia? Og hvem ville trodd at dette nå også kan gjøres via mobiltelefon?

Hvem ville for fem år siden ha trodd at en bedrift skulle kunne ha ansatte på forskjellige steder rundt om i verden knyttet sammen gjennom telelinjer, hvor de ansatte jobber sammen, snakker sammen, løser oppgaver sammen og fungerer som en enhet? I Alta skal man nå opprette kontor hvor mange jobber i forskjellige bedrifter rundt om i Norge, men hvor de sitter sammen i et kontorfellesskap med andre som jobber likedan, slik at de sitter sammen og ikke alene. Hvem ville trodd at man kunne koble sammen på samme skjerm skriftlig informasjon, avanserte tekniske presentasjoner og bilder hvor de som snakker sammen, ser hverandre? Eller at en lege i Tromsø gjennom toveis lyd/bilde-kontakt skulle kunne undersøke en pasient ved sykehuset i Kirkenes?

Og hvem vil i dag tro at vi vil få tenkende hus som vi kan fortelle hvordan vi vil ha hverdagen, hvor vi ønskes velkommen av vår yndlingsmusikk når vi kommer inn i huset, hvor potetene skruer seg på når vi kommer inn, hvor lyset slår seg på og av når vi går inn og ut av rommet? Og hvem vil tro at vi om kort tid kan sette sammen vårt eget fjernsynsprogram, hvor vi kl. 20.30 ser det vi ønsker å se fra dagens dagsrevy, og kl. 20.50 ser gårdsdagens fotballkamp?

For ikke å snakke om dette: Tenk at det et sted i verden ligger en person som må opereres øyeblikkelig. På stedet finnes ikke tilgjengelig kirurg som har nødvendig fagkunnskap. Men det lokale helsesenteret har en robot som har de nødvendige kirurgiske instrumentene. Et helt annet sted i verden sitter en kirurg som er klar til å operere. Han har på seg sine spesielle tredimensjonale briller, hvor han ser pasient og operasjonsrom gjennom teleoverføring, og han har sensorer på fingrene, eventuelt spesielle elektroniske hansker. Alle de bevegelsene kirurgen gjør der han måtte sitte, f.eks. hjemme i sin egen stue, overføres ved hjelp av sensorene til roboten, og ved å gjenta kirurgens profesjonelle bevegelser opererer roboten pasienten, eventuelt med assistanse fra lokalt personale som instrueres av kirurgen via skjerm. Og man kan sågar tenke seg at slik spesialisert kompetanse er tiljen-

gelig ulike steder på kloden avhengig av tiden på døgnet. Blir det riktig sent, kan det være en lege i New Zealand som har vakt.

Det uvirkelige er blitt virkelig. Det umulige er blitt mulig, og stadig mer blir mulig. Og ikke nok med det: Det vi trodde var umulig, er blitt eller kommer til å bli vanlig, ikke bare for teknofreakere, ikke bare for de rike, men for de mange. Menneskenes liv er forandret. Samfunnet er forandret. Ja, samfunnet er i forandring. Forandring blir vanlig – stadig forandring.

Utviklingen går foran fatteevnen til de fleste av oss, og utviklingen går fort. Da radioen ble oppfunnet, tok det 38 år før den hadde nådd 50 millioner brukere. Da tv-en kom, tok det 13 år, for Internett tok det 4 år!

Nicholas Negroponte, som leder medielaboratoriet ved Massachusetts Institute of Technology, blir regnet som en av de fremste til å beskrive virkningene av informasjonsrevolusjonen. Han sier at forandringene følger et eksponentielt mønster. Små forskjeller fra i går kan bli enorme i morgen. Hvis vi f.eks. arbeider i januar måned med ett øre i lønn første dag, og med en fordobling av lønnen hver ny dag, så vil vi ved utgangen av januar ha en dagslønn på over 10 mill. kr. Det som er enda vanskeligere å fatte, er at om vi hadde arbeidet i februar i stedet for i januar, ville vi bare kommet til 1,3 mill. kr siden den måneden er tre dager kortere. I et slikt utviklingsmønster betyr de tre siste dagene svært mye. Og Negropontes poeng er at vi nærmer oss disse tre dagene i utviklingen av datateknikk og digital telekommunikasjon. Antallet brukere av Internett har en tid økt med 10 pst. i måneden.

Som politikere skal vi ikke mene noe om alle de teknologiske endringene. Men vi må forholde oss til konsekvensene av de teknologiske endringene. Vi må vite hvordan vi vil møte en ny virkelighet, og ikke forholde oss som om virkeligheten var en annen.

Arbeiderpartiet vil at Norge skal ligge helt fremst i den teknologiske utviklingen, og vi vil at alle skal få ta del i utviklingen. Vi vil bruke de teknologiske nyvinningene til å bedre menneskenes velferd. Vi vil øke menneskenes frihet. Vi vil utnytte teknologien til å styrke norsk næringslivs konkurransekraft. Vi vil bruke teknologien til å redusere avstander, til å redusere de avstandsulempene som ikke minst Distrikt-Norge alltid har slitt med. Da må Norge være i forkant av utviklingen.

Arbeiderpartiregjerings statssekretærutvalg for IT slo fast at Norge skal være i første rekke internasjonalt i bruken av informasjonsteknologi for å øke verdiskapingen. Det gjelder både offentlig sektor, privat sektor og samhandlingen mellom dem. Vår velstand vil i økende grad avhenge av vår evne til å skape og produsere innholdet i informasjonssamfunnets produkter og tjenester, sammen med vår evne til å utnytte informasjonsteknologi til å utvikle eksisterende næringer og produkter.

Men skal vi nå disse målene, må vi også være oss bevisst farene. Den nye teknologien kan øke friheten til dem som behersker den og har tilgang til den, men det er også fare for at mange ikke behersker den, og at mange ikke har tilgang til den. Tilsvarende blir det i næringslivet. De delene av næringslivet som nyttiggjør seg tekno-

logien, kan styrke sin konkurranseevne. Men hva med dem som er fremmed for denne utviklingen?

Og hva med distriktene? Den nye teknologien kan brukes til å desentralisere arbeidsoppgaver og til å utføre arbeidsoppgaver langt unna de store befolkningsentra. Men den kan også brukes til å samle bearbeidingen av store informasjonsmengder i sentra. Og distriktenes mulighet til å anvende teknologien er avhengig av at distriktene får tilgang til de samme teknologiske mulighetene som sentrale strøk. Vi må kort sagt vokte oss for det todelte samfunnet, enten det er kunnskapsmessig, sosialt eller geografisk.

Derfor vil Arbeiderpartiet sikre alle kunnskap om informasjons- og kommunikasjonsteknologien. Vi vil ruste opp dataopplæringen i skolen. Alle som ønsker det, skal få kunnskap om bruk av IT. Derfor vil vi sikre alle tilgang til maskinene. Vi vil stimulere til innkjøp av data-maskiner i grunnskolen. Vi vil ruste opp folkebibliotekene til å bli informasjonsbanker for alle i lokalsamfunnet.

Derfor vil vi sikre brukerstyring. Brukerstyring av brukereide kabler skal sikres, slik at eierne får reelle muligheter til å forhandle fram leveranser de skal bruke nettkapasiteten til, kreve anbud på disse og unngå unødvendig parallellkabling i boområder.

Derfor vil Arbeiderpartiet sikre alle likeverdig tilgang til det nettverk som binder maskiner og informasjon sammen. Arbeiderpartiet mener at alle husstander og virksomheter over hele landet skal sikres mulighet for tilknytning til et telenettverk, til et telenettverk som har stor nok kapasitet til å gjøre bruk av stadig nye muligheter til elektronisk kommunikasjon. Kort sagt, alle må ha mulighet til å knytte seg til et høyhastighetsnett. Det har de ikke i dag. Derfor la Arbeiderpartiet, sammen med Høyre og SV, i fjor fram et forslag om at Regjeringen skulle legge fram en plan for forsert utbygging av nettet. Forslaget ble vedtatt av Stortinget. Desto mer overraskende er det at Regjeringen nå meddeler at den ikke ser behov for noe eget statlig tiltak for forsert utbygging. Etter Regjeringens syn er tilbyderne i telemarkedet i stand til å tilby den nødvendige kapasitet på kommersielt grunnlag.

Det er i seg selv interessant at sentrumspartiene, som har lagt så sterk vekt på samfunnsmessig styring, nå sier at det er markedet selv på bedriftsøkonomisk grunnlag som skal sikre et likeverdig telenett. Ikke minst er det interessant fordi Voksenåserklæringen jo nettopp kritiserer at det er lagt for stor vekt på bedriftsøkonomi i post- og telepolitikken – uten at det har gitt seg utslag i noen politisk endring. Viktigst er likevel den politiske feilslutningen.

La meg understreke: Arbeiderpartiet er stolt av Telenor. Vi er stolt av at vi i Norge har klart å bygge opp et statlig teleselskap som har vært fremst i verden i den teknologiske utvikling. Vi har også tro på Telenors planer om utbygging av nettet, hvor det tas sikte på en gradvis utbygging av kapasiteten gjennom investeringer på mange milliarder kr i årene framover.

Vi har også merket oss at andre aktører nå utvikler tilbud i nettet. Likevel må vi vel alle erkjenne at det er Te-

lenors nett og Telenors planer for utbygging av nettet, som er avgjørende for hvor bredt tilbudet utvikles.

Men det er planer! I dag vil Stortinget si ja til å slå sammen Telenor og Telia til et nytt selskap. Senest ved utgangen av år 2000 skal den norske stats eierandel være redusert til 33,4 pst, og da er vårt spørsmål: Hvilken sikkerhet har Senterpartiet og Kristelig Folkeparti for at de framtidige eierne i Telenor/Telia vil stå ved og gjennomføre planene? Vi håper det. Vi tror det. Vi tror det er i selskapets egen interesse å utvikle markedet, men hvilken garanti har sentrumspartiene for en framtidig utbygging? Og hvilken garanti har de for omfanget av utbyggingen? Heller ikke i dag tilsier disse planene dekning av 100 pst. av landet.

Denne manglende sikkerheten må samtidig avveies mot den samfunnsmessige betydningen av at hele landet sikres et slikt tilbud. Vi har sett hvordan utviklingen skyter fart. Men minibankautomatene og bankterminalene må knyttes opp til morbanken gjennom nettverk. Video-konferanser må settes opp gjennom nettverk. Telependling må knyttes sammen gjennom nettverk. Telemedisin er avhengig av nettverk. Og store mengder informasjon må kunne flyttes raskt. Det holder ikke med en telefonlinje eller to. Nettverket må ha høy hastighet. Og er det ikke tilgjengelig, blir tilbudet dårligere eller sågar helt utilstrekkelig. Da svekkes valgfriheten. Konkurranseevnen blir ikke bedre. Avstanden blir ikke mindre, den vil føles lengre. Arbeiderpartiet mener derfor at vi må ha et klarere samfunnsmessig engasjement, en klarere samfunnsmessig styring, for å sikre at alle hustander og virksomheter over hele landet får tilgang til de nye mulighetene.

Arbeiderpartiet mener derfor at vi må innføre former for leveringsplikt gjennom vilkårene for konsesjon til nettilbydere med sterk markedsstilling. Og vi mener at tilbudet må gis til priser som i størst mulig grad er like i alle deler av landet. Derfor mener vi at det må innføres en ordning med maksimalpriser også på høyhastighets-tjenester.

Det overrasker meg stort at Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, som så sterkt ønsker å framstille seg som distriktsvennlige, ikke går inn for å innføre leveringsplikt og minstepris*, og at heller ikke Høyre vil ta i bruk styring på et område som vi vet er så viktig for samfunnsutviklingen. Man skal vurdere leveringsplikt, men minstepris* nevnes ikke med et ord i vedtaket. Man vil målene, men man vil ikke virkemidlene som skal sikre at man når målene. Eller for å si som direktør Arne-Wilhelm Theodorson ved forskningsstiftelsen i Tromsø:

«Hvis stortingsflertallets forslag blir vedtatt, står vi tilbake med håp og tro, og da frykter jeg at vi i landets utkanter til syvende og sist sakter akterut.»

Men så får sentrumsregjeringen tilslutning til at kapasiteten i telenettet skal avgjøres av markedet – på bedriftsøkonomisk grunnlag. Det var altså det de ville bruke regjeringmakten til!

Jeg tar opp forslaget fra Arbeiderpartiet og SV.

* Skal være maksimalpris, ifølge Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

Norge ligger langt framme i bruk av ny teknologi. Vi har et av verdens mest moderne hovednett. Vi har et av verdens laveste prisnivå. Vi ligger fremst i verden i utbredelsen av ISDN. Vi er nummer to på mobiltelefonområdet. Vi er nummer to i Europa i utbredelse av Internett. Telenor er nummer tre i Europa på satelittkommunikasjon og blant de ti største mobiltelefonoperatørene. Vi har med dagens teknologi et nokså likeverdig teletilbud i hele vårt langstrakte og gravgrendte land.

Når vi ligger så langt framme, skyldes det at det vi i dag kaller Telenor, har vært en spydspiss i utviklingen. Televerkets sterke satsing på teleforskning fra 1970-årene var en avgjørende forutsetning for at Norge ble hevet fra et av de mest tilbakestående teleland i Europa og opp til et av verdens ledende teleland.

Men utviklingen vil videre. Det kreves enorme ressurser for å ligge så langt fremme i den teknologiske utviklingen. Det er stor risiko. Samtidig gir den kompetansen som er bygd opp, grunnlag for økt verdiskaping ved å satse internasjonalt. Det krever ikke bare kunnskap, men også kapital.

Markedet endres – raskt. Bransjer og teknologier smelter sammen. Tale, tekst, data og bilder kan sendes digitalt. Grensene mellom telekommunikasjon, databehandling og media smelter sammen. Landene avregulerer sine telemarkeder. Det blir økt internasjonal konkurranse. Det er et sterkt etterspørselspress, raske endringer, økende konkurranse og press på priser. Bransjen omstruktureres. De store blir større. Selv om Telenor er stor i Norge, er selskapet en dverg blant de internasjonale gigantene. Både for å møte utfordringene her hjemme, og for å kunne satse ute, vil det derfor være en fordel med sterkere muskler enn i dag.

På samme måte som det norske statselskapet Telenor ligger også det svenske statselskapet Telia internasjonalt i spiss når det gjelder utvikling og anvendelse av nye tjenester og ny teknologi. På viktige områder er begge selskapene i verdensklasse. En sammenslåing av disse to naboselskapene vil gi et vesentlig sterkere forretningsfundament gjennom de betydelige samordningsgevinstene både på kostnads- og inntektssiden. Et sammenslått selskap vil få en størrelse og en konkurransekraft som vil styrke grunnlaget for fortsatt å lede an i den teknologiske utviklingen. Det er en fordel for kundene.

Hovedmålene for telepolitikken ligger fast. Alle husstander og bedrifter over hele landet skal sikres tilgang til grunnleggende tjenester av høy kvalitet og til lavest mulige priser. Samtidig må telepolitikken legge til rette for næringsutvikling og verdiskaping i Norge. Arbeiderpartiet mener at disse målene best kan ivaretas ved å slå sammen Telenor og Telia. Vi slutter oss derfor til den avtale som er inngått, og viser til komiteens utdypende merknader.

Det var også ut fra vår tro på de mulighetene som ligger i et slikt samarbeid, at vi reagerte så sterkt da Regjeringen i fjor stoppet samtalen mellom de to selskapene. Dagens avtale, som bejubles så sterkt også av Regjeringen og regjeringspartiene, er altså kommet i stand på tross av Regjeringen og ikke på grunn av den.

Arbeiderpartiet har, med den rolle Telenor til nå har hatt, ikke sett behov for noen delprivatisering av Telenor. Ved at vi nå velger å legge eierinteressene til den norske og den svenske stat inn i et nytt selskap, vil imidlertid 100 pst. eierskap ved den norske stat ikke lenger være aktuelt. Det gjør at muligheten til å utøve eierstyring ikke lenger er til stede slik som før. Samtidig må vi konstatere at den samfunnsmessige styringen av telesektoren de senere år i stadig større grad har skjedd gjennom de generelle tele- og konkurransepolitiske virkemidlene. Og ut fra en slik samlet vurdering vil Arbeiderpartiet slutte seg til at det nye selskapet delprivatiseres og børsnoteres.

Det er ønskelig med en betydelig norsk aksjonærdelaktelse i det nye selskapet. Børsintroduksjonen bør legges til rette med sikte på å nå et slikt mål. Arbeiderpartiet vil for øvrig be Regjeringen vurdere hvordan aksjonærenes kostnader ved børsintroduksjonen kan reduseres, samtidig som hensynet til verdifastsettelsen ivaretas. Honorarer til tilretteleggerne på flere milliarder kroner framstår som vanvittig.

Dernest mener Arbeiderpartiet at det ikke bør benyttes opsjoner til ansatte ved børsintroduksjonen. Ingen kjenner markedsverdien av selskapet. Bruk av opsjoner i en slik situasjon kan derfor gi helt uforutsigbare og utilsiktede gevinster. Det vil derfor være en fordel for selskapets eget omdømme om en venter med å benytte slike virkemidler til usikkerheten er blitt mindre.

Ved presentasjonen av det nye selskapet sa påtroppende konsernsjef Tormod Hermansen: «Vi skal skape et nordisk flaggskip innen telekom- og IT-industrien.»

Og nettopp det må være ambisjonen: at det nye selskapet skal videreutvikle seg som ledende leverandør av informasjons- og kommunikasjonstjenester i Nord-Europa og ekspandere internasjonalt, for å bli en ledende global aktør på områder der selskapet har eller kan utvikle kompetanse- og konkurransefordeler, som innen mobil- og satelittkommunikasjon, Internett og andre tjenester og anvendelser basert på Internett-protokollen.

Fra Arbeiderpartiets side forutsetter vi at det legges til rette for at kundene i det norske markedet fortsatt skal tilbys teletjenester som er blant de beste i verden når det gjelder produkter, pris og kvalitet. Vi må sikre at tilbudet når alle. Det forutsetter vi blir ivarettatt gjennom konsesjonsvilkårene. Målet må være at brukerne i det norske markedet skal kunne ta relevante tjenester i bruk tidligere enn brukerne i andre land.

Det er to likeverdige partnere som nå slås sammen. Sammenslåingen og styringen av det nye selskapet skal og må, være basert på at partene skal ha lik innflytelse. Fra Arbeiderpartiets side tar vi til etterretning at det på det nåværende tidspunkt ikke er ansett hensiktsmessig å foreta avklaring av hvor alle ledelsesfunksjonene i de ulike forretningsområdene skal ligge. Det må likevel sterkt understrekes at det gjennom hele sammenslåingsprosessen har vært en grunnleggende forutsetning at det skal være balanse i aktiviteten mellom de to land, balanse i innflytelse, ledelse og lokalisering. Den første konsernsjefen kommer fra Norge, den første styrelederen fra Sverige. Hovedkontoret legges til Sverige, mens selska-

pets internasjonale senter legges til Norge. Det skal være FoU-virksomhet i begge land. Når styret skal beslutte lokaliseringen av ledelsesfunksjonene, er det derfor en selvfølge at det må skje på en måte som også her sikrer balanse mellom partene.

Likevel, det er ikke alene lokaliseringen av de ulike forretningsentrene som bestemmer hvor og hvordan den videre utvikling skal skje. Det er også av avgjørende betydning hvor det ligger til rette for innovasjon og nyskapning.

Norske utdannings-, forsknings- og utviklingsmiljøer ligger langt framme internasjonalt på en rekke områder innen informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Telemedisinsk forskning og romforskning er viktige eksempler på det.

Det vil være til gjensidig nytte for det nye selskapet og norske kompetansemiljøer å utvikle samarbeid innen utdanning, forskning og utvikling. Da er det også viktig at vi vedlikeholder og utvikler norsk kompetanse innen aktuelle områder. I Norges forskningsråds strategi for norsk forskning framheves informasjons- og kommunikasjonsteknologinæringen som særdeles vekstkraftig og konkurransedyktig, med en betydelig nasjonal verdiskaping, sysselsetting og eksport. Det vises til at næringen er sterkt avhengig av FoU for videre vekst. Forskningsrådet mener at dette tilsier en vesentlig opptrapping av den offentlige satsingen ikke minst innen telesektoren. Arbeiderpartiet mener derfor at det er nødvendig å øke forskningsinnsatsen innen informasjons- og kommunikasjonsteknologi i Norge. Fra Arbeiderpartiets side ser vi det som viktig at vesentlige deler av FoU-virksomheten i det nye selskapet blir lagt til Norge.

Det må også være et mål at det nye selskapet, FoU-miljøene og teleindustrien bidrar til gjensidig utvikling. Mulighetene for vekst på dette området er stort. I 1996 ble det grovt anslått at det var ca. 900 bedrifter med en omsetning på ca. 80 milliarder kr innen denne sektoren – noen av dem verdensledende på sitt område. Det nye selskapet vil her utvilsomt kunne være en kjerne i en norsk-svensk informasjons- og telekommunikasjonscluster med betydelig tyngde.

Selskapet bør også se det som en utfordring å utvikle teknologiske miljøer i distriktene. Den nye teknologien bærer i seg muligheter for desentralisering av oppgaver. Da bør også selskapet selv bruke teknologien for å lokalisere virksomhet utenom sentrale strøk. Se hva Nokia har bidratt til i utviklingen av en nordisk Silicon Valley i Oulo i Nord-Finland.

Men det er også et annet avgjørende element: telelovgivningen og telereguleringen. En viktig rammebetingelse for utvikling av og investering i telesektoren er at reguleringen av telemarkedet innrettes slik at det stimulerer til innovasjon, nyskapning og framtidsrettede investeringer i Norge.

Ingen ting tilsier at et langstrakt og spredtbygd land som Norge skulle løfte seg opp blant verdens fremste telenasjoner. Årsaken er at det norske Televerket satset på teknologi, på forskning og utvikling.

To forhold er nå i ferd med å endre situasjonen. For det første framtvinger økende reell konkurranse en mer

aktiv satsing på teknologi også hos andre lands hovedaktører. For det andre gir ny teknologi stadig gunstigere kostnadseffekt for store trafikkvolum, noe vi naturlig nok ikke har. Nye tiltak er derfor nødvendig for at Norge fortsatt skal kunne ligge langt framme i utvikling og bruk av telekommunikasjoner.

Det skiftet vi nå ser i trafikkmønsteret, fra hovedsakelig talebasert trafikk til data- og multimediebasert trafikk, kan gi norske teknologiledende teleoperatører en mulighet til igjen å utvikle seg, til å ligge foran. Det er imidlertid et problem at telereguleringen i hovedsak er blitt hengende fast i forhold knyttet til fast og mobil telefoni. Det kan bli et hinder for utviklingen. Og det er hemmende for et land som vil ligge lengst framme når det gjelder å ta i bruk ny teknologi.

Telereguleringen vil derfor være en viktig rammebetingelse også for den næringsmessige utviklingen i telesektoren. En regulering som for sent åpner for nye teknologiske løsninger, vil også hindre tidlige investeringer i ny teknologi, mens en regulering som er framtidsrettet og åpner for det nyeste i teknologi, gjør at investeringer og kompetanse søker dit hvor nye muligheter tas i bruk. Telereguleringen blir derfor i seg selv en viktig konkurransefaktor mellom land som ønsker å trekke til seg framtidsrettet virksomhet.

Arbeiderpartiet er bekymret for at norske teleregulering i dag ikke gir den nødvendige stimulans til teknologisk utvikling. Arbeiderpartiet ser det som et mål for norske myndigheter å legge til rette for en framtidsrettet teleregulering og derved stimulere teleoperatører til innovasjon og investering i Norge. Vi ber derfor om at Regjeringen følger dette opp gjennom snarlig tilpasning av reguleringsregimet. I denne forbindelse er det selvfølgelig viktig at forvaltningen hele tiden er på høyde med den framtidige teknologiske utviklingen og har et aktivt samspill med aktørene.

Jeg skal ikke legge skjul på at jeg er svært overrasket over at Arbeiderpartiet og SV i dagens innstilling er blitt stående alene om å be Regjeringen foreta en slik snarlig tilpasning av reguleringsregimet. Desto mer gledelig er det at det bare er regjeringspartiene som står utenom påpekingen når det gjelder å ta i bruk neste generasjons mobiltelefon.

Norsk teleutvikling er et resultat av en satsing på framtiden før framtiden kom. Slik må vi også gjøre nå. Vi må ha en ambisjon om at Norge skal ligge fremst i verden i utvikling og bruk av den nye informasjons- og kommunikasjonsteknologien.

Og vi må ha en ambisjon om at alle skal få tilgang til de nye teknologiske mulighetene. Arbeiderpartiet vil at alle som ønsker det, skal få kunnskap om bruken av IT og tilgang til det nye kommunikasjonsverktøyet. Da må vi også sørge for at alle får tilgang til det nye høyhastighetsnettet som rommer mulighetene. Og vi må sørge for at alle husstander og virksomheter får tilgang til tjenester som ligger i forkant av den internasjonale utviklingen, og til lavest mulig priser.

Det er det dagens saker dreier seg om. Vi bør alle ønske Telenor lykke til inn i en ny framtid.

Presidenten: Karl Eirik Schjøtt-Pedersen har tatt opp det forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Christopher Stensaker (Frp): Representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen startet sitt innlegg med å fortelle om det elektroniske samfunn som vi nå er en del av og er avhengig av. Tror representanten at dette hadde vært mulig med bare statlige selskap uten konkurranse, og at Internett hadde blitt det det er, uten at private hadde utviklet dette?

Det er ikke offentlig styring og regulering som har gitt oss vår elektroniske hverdag. Tilgang på mange elektroniske hjelpemidler er utviklet av private, for private og også uten at det er regulert. Som radioamatør har jeg tilgang på flere amatørsatellitter, som jeg kan bruke fritt, uten at det er under offentlig styring.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Arbeiderpartiet tror på et kreativt og utviklende samspill mellom offentlig og privat sektor. Det er altså slik at de norske telereguleringene er blitt avregulert under Arbeiderpartiets ledelse og raskere enn det har skjedd f. eks. i EU. Men det er også slik at når Norge har hevet seg fra å være langt nede på stigen i forhold til teleteknologisk utvikling, til å være i første divisjon, har det først og fremst sammenheng med at det har skjedd en framtidsrettet satsing og et sterkt teknologisk engasjement i det norske televerket, som er 100 pst. statlig.

Vi har også sett at vi har hatt en utvikling hvor vi ligger fremst i verden i å bruke teknologien. Det har skjedd med det norske Telenor i spissen, som er 100 pst. statlig. Vi har sett at Norge har fått noen av verdens laveste priser i telesektoren. Der har også utviklingen gått lenger i Norge enn i andre land, og det 100 pst. statlige Telenor har faktisk gått i front for denne utviklingen.

Når det gjelder Internett, ble mye av grunnlaget for det lagt i offentlig sektor i USA.

Jeg tror i mange sammenhenger at offentlig sektor er helt sentral for slik utvikling. Men det er viktig at vi har et samspill mellom det offentlige og det private, hvor det er rom for konkurranse, og hvor det er rom for kreative løsninger på framtidsrettede problemer. Men man må ikke framstille det som om alle utfordringer løses bare private slipper til. For det er ikke slik at land med private televerk har hatt en bedre utvikling enn vi har hatt i Norge. Det er ikke slik at de har lavere priser enn det vi har i Norge. Tvert imot har vi faktisk med 100 pst. statlig eierskap nådd veldig langt på teleområdet. Nå kommer vi over i en ny tid, og i den nye tid er vi åpne for en delprivatisering av Telenor. Og vi tror at det er egnet for å føre tradisjonen videre.

Jan Sahl (KrF): Representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen gav etter mitt skjønn en glimrende innføring i framtiden. Han var også inne på at også de tre siste dager kan bli veldig viktig når det gjelder utviklingen i framtiden. Jeg må bare si at de tre siste dagers skrivelser i avisene, og det som nå er gjentatt av representanten her, på

mange måter har sjokkert sentrumpartiene. Jeg siterer fra Finnmark Dagblad. Etter at han har presentert Arbeiderpartiets gode forslag, fortsetter han:

«Flertallet i Stortinget går imidlertid mot å ta slike virkemidler i bruk. De vil vurdere disse spørsmålene videre, og vil ikke ta standpunkt.»

Han er spesielt skuffet over sentrumpartiene:

«I stedet for å sikre viktige samfunns mål overlater sentrumpartiene til markedet å styre utviklingen.»

Dette er mildest talt en misvisende framstilling av hva de samme partiene har gått inn for. Vi har omtrent likelydende forslag. Den eneste store forskjellen jeg kan se, er at Arbeiderpartiet ønsker å vedta at vi skal være først i verden når det gjelder utvikling på telesektoren. Det blir omtrent som om Norges Fotballforbund skulle vedta at Norge skulle vinne EM i fotball. Så vidt jeg kan skjønne, er det den jobben vi skal gjøre på forhånd som skal medvirke til at vi skal være først i verden.

Jeg ønsker å stille noen konkrete spørsmål til Arbeiderpartiet:

Hvorfor vil Arbeiderpartiet pålegge Regjeringen å innføre virkemidler som strider mot EØS-reglementet i dag? Hvorfor går Arbeiderpartiet imot at de ansatte skal få lov til å kjøpe aksjer når den tiden er inne?

Jeg vil til slutt utfordre Schjøtt-Pedersen til å si noe om hva den reelle forskjell i målsetting mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene er når det gjelder telepolitikken i framtiden.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg forstår godt at representanten Sahl og representanter for mellompartiene blir litt oppskjørtet når de ser hva de selv har gått inn for eller ikke gått inn for i innstillingen. Det er det all grunn til!

Arbeiderpartiet vil ikke bryte EØS-avtalen. Men hvor er det avklart at de forslag som her fremmes, er i strid med EØS-avtalen? Hvor er det avklart? Det står ingen steder.

Så sier representanten Sahl at det er galt at det er noen forskjell på forslaget fra regjeringsfraksjonen og Høyre og forslaget fra Arbeiderpartiet og SV. La meg være enig med Sahl i at det er enighet om målene. Men poenget er jo at Sahl og hans partifeller og kolleger fra regjeringspartiene og Høyre ikke vil ta i bruk de virkemidlene som er nødvendige for å nå de målene. Da må jeg spørre representanten Sahl: Hvor i forslaget står det at regjeringspartiene vil ta i bruk leveringsplikt? Hvor står det? Tvert imot står det at man vil vurdere det – men det er håp og tro, som direktør Theodorsen i Tromsø sier. Hvor står det at man vil ta i bruk maksimalpris? På det punktet står det ikke engang i forslaget at man vil *vurdere* maksimalpris. Og er det ikke slik at det nettopp er leveringsplikt og maksimalpris som er de virkemidler vi har valgt å bruke for å nå de samfunnsrettede målene innenfor telesektoren? Hvor har representanten Sahl i sitt forslag at vi skal ta det i bruk? Ikke ett sted – på grunn av at han ikke vil ta i bruk disse virkemidlene! Han vil vente og se, han vil håpe og tro, som Theodorsen sier.

Og når det gjelder markedet: Er det riktig gjengitt at det i meldingen fra Regjeringen faktisk står at Regjerin-

gen ikke ser noe behov for å ta i bruk særskilte statlige tiltak for å sikre utbygging av telenettet? Man mener at markedet vil ivareta det på kommersielt grunnlag. Og kommersielt grunnlag betyr bedriftsøkonomisk grunnlag. Er det riktig, eller er det galt? Jeg tror nok vi kan bli enige om at det er et nokså riktig sitat fra meldingen.

Ellen Gjerpe Hansen (H): Arbeiderpartiet sier i innstillingen at de ikke har sett behov for en delprivatisering og børsintroduksjon av Telenor. Og så sent som i budsjettinnstillingen gikk de altså mot en delprivatisering og børsnotering. Likevel stemmer Arbeiderpartiet nå for sammenslåingsavtalen mellom Telia og Telenor, som legger veien åpen for privatisering av selskapet. Hva skyldes denne manglende konsistens? Har det skjedd noe etter nyttår som gjør at dette nå er viktig? Er Arbeiderpartiet egentlig for en delprivatisering og børsintroduksjon, men har sagt nei fram til nå for å tekkes LO? Eller er det slik at det er sammenslåingen med Telia som nå har gitt Arbeiderpartiet en mulighet til å snu i denne saken?

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Arbeiderpartiet har ikke sett noe behov for en delprivatisering av Telenor med de funksjonene som Telenor har hatt. Jeg har for egen del uttalt meg relativt sterkt mot en slik delprivatisering. Slik Telenor har fungert til nå, har det i siste instans kunnet brukes som et telepolitisk virkemiddel ved at staten kunne utøve eierstyring gjennom at staten har 100 pst. eierskap. I det øyeblikk staten ikke lenger har 100 pst. eierskap, kan ikke staten lenger utøve den samme eierstyring.

Det er riktig at Arbeiderpartiet stemte mot forslaget i budsjettet, og representanten Gjerpe Hansen spør: Har det skjedd noe etter nyttår? Ja, det har det. Det har skjedd noe meget vesentlig, og det er muligheten for en sammenslåing av Telenor og Telia. Det gjør at vi fra Arbeiderpartiets side vektlegger et annet perspektiv knyttet til Telenor sterkere enn de styringsmulighetene som ligger her, og det er næringsutviklingsperspektivet.

Det som åpnes av muligheter ved en sammenslåing av Telenor og Telia, mener vi er så interessant at vi bør utnytte mulighetene. Vi mener også at det nye selskapet vil være best egnet til å nå de målene som vi har i telepolitikken. Men vi erkjenner samtidig at vi da gir fra oss muligheten til å beholde 100 pst. statlig eierskap, og vi gir fra oss muligheten til å utøve eierstyring.

Så kan man stille spørsmålet: Hvor langt går konsekvensene av det? Jeg tror vi skal erkjenne at de siste år har man i all hovedsak ivaretatt de samfunnsmessige mål gjennom telelovgivning og konkurranselovgivning, og det kan vi ivareta også med det nye selskapet. Men vi konstaterer at når vi kommer i en situasjon hvor vi velger å slå sammen Telenor med et annet selskap, vil i hvert fall ikke lenger eierstyringsfunksjonen kunne utøves gjennom 100 pst. statlig eierskap. Da er det også en lavere skranke å gå over å tillate delprivatisering. Det er bakgrunnen for at vi finner at det samlet sett er den beste løsning.

Jorunn Ringstad (Sp): Representanten Schjøtt-Pedersen sitt innlegg var ein demonstrasjon av blomstrande

ordbruk både når det galdt framtida, og – kanskje ikkje minst – når han skulle skildre Arbeidarpartiet sin politikk på teleområdet. Men dersom vi går inn i innstillinga, ser vi at det er stor semje om det aller meste på teleområdet. Det er brukt litt forskjellige ord, og dei partia som har nokolunde same målsetjing, står ikkje saman om alle merknadene. Men det er stor semje om at ein skal bruke teknologien til å redusere avstandskostnadene. Det er stor semje om at alle husstandar og bedrifter skal ha tilgang til breibandsnettet. Vi skal leggje til rette for næringsutvikling, osv.

Arbeidarpartiet peiker i sine merknader saman med SV på at her er planar om «en betydelig oppgradering av tilførselsnettet» i heile landet. Her er planlagt vidare utbygging som – og det står ordrett i Arbeidarpartiet og SV sine merknader i innstillinga – «langt på veg vil kunne møte den etterspørsel som forventes de nærmeste årene». Sentrumpartia og Høgre er ikkje med på desse merknadene, men vi vil – og det er det som blir sagt i meldinga frå Regjeringa – at ein skal fylgje nøye med, og dersom det er nødvendig, setje inn tiltak.

Då har eg lyst til å utfordre Schjøtt-Pedersen på nytt på det same spørsmålet som representanten Sahl stilte: Kva er den reelle forskjellen i målsetjinga mellom Arbeidarpartiet og SV på den eine sida og sentrum og Høgre? Då ser eg bort frå Arbeidarpartiet sitt sterke ynske om å vere med og styre. Det verkar nesten som om det er abstinenssymptom på grunn av at dei ikkje sit i regjering.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Det er stor enighet om målene i telepolitikken. Det er for så vidt i seg selv interessant. Det er ikke så mange år siden at, så langt jeg husker, både Senterpartiet og Venstre var imot at Telenor skulle omgjøres til aksjeselskap.

Men det er altså slik at selv om det er enighet om mål, er det ikke enighet om bruk av virkemidler. Vi kommer veldig kort i å nå målene dersom det er behov for virkemidler og de ikke finnes. Da er det altså slik at Arbeiderpartiet og SV vil innføre leveringsplikt, Senterpartiet vil ikke. Da er det altså slik at Arbeiderpartiet og SV vil innføre maksimalpris, Senterpartiet vil ikke. Da er det altså slik at Arbeiderpartiet og SV viser til at det er behov for en gjennomgang av reguleringsregimet, Senterpartiet vil ikke være med på de merknadene. Og vi viser sammen med Høyre og Fremskrittspartiet bl.a. til det som skjer på mobiltelefonområdet – Senterpartiet er ikke med på den påvisningen.

Hvis det bare er ordene som er problemet, hvorfor kan da ikke Senterpartiet slutte seg til Arbeiderpartiets forslag? Er ikke poenget at det er en vesentlig forskjell i realitet på grunn av at Arbeiderpartiet og SV vil bruke virkemidler, mens Senterpartiet ikke vil bruke virkemidler – man vil ikke styre på samme måte som det Arbeiderpartiet og SV vil?

Så er det riktig at det finnes en plan for videre utbygging. Den er interessant. Den dekker ikke hele Norge. Men har Senterpartiet tatt innover seg at de selv i dag fremmer forslag for Stortinget om å delprivatisere Telenor, og at staten skal ha $\frac{1}{3}$ eierandel? Da er mitt spørsmål

til representanten: Hvor har Senterpartiet og Kristelig Folkeparti garanti for at de framtidige eierne av Telenor vil foreta den utbyggingen som nå er planlagt? Det er ikke noe annet enn planer. Hvor har de garanti for det? Og hvor har de garanti for at det vil bli foretatt i det omfang som jeg går ut fra at Senterpartiet og vi sammen ønsker?

Inge Myrvoll (SV): For oss som deltok i den store telepolitiske debatten i juni 1996, er det interessant å registrere hvordan posisjonene har endret seg, og hvem som kritiserer hvem for hva. Ellers, da representanten Schjøtt-Pedersen snakket om mulighetene i framtida og det å kunne få se gårsdagens fotballkamp når man ville, tenkte jeg at gårsdagens fotballkamp vet jeg jo resultatet av. Jeg har mer lyst til å se morgendagens fotballkamp – men det kan kanskje representanten ikke hjelpe meg med.

Men jeg har lyst til å ta utgangspunkt i et sitat fra Kartell-nytt i valgkampen, hvor Jagland skriver følgende:

«Det er ikke Arbeiderpartiets politikk å svekke det statlige eierskapet i næringslivet. Tvert imot mener vi det er viktig at staten spiller en aktiv rolle for å sikre langsiktighet, stabilt og nasjonalt eierskap.»

Det er sikkert noe representanten Schjøtt-Pedersen er enig i.

Det som overrasker, er å følge den debatten som pågår nå på oljesektoren omkring Saga, hvor Arbeiderpartiet har sterke synspunkter om nødvendigheten av statlig eierskap. Sjøl om man har Statoil fullt ut, og man har flertall i Hydro, er man veldig opptatt av at Saga ikke skal ende på utenlandske, private hender. Jeg må si at jeg skjønner ikke helt det engasjementet. Telepolitikk og Telenors skjebne må jo nesten være viktigere samfunnsmessig sett enn hva som skjer med Saga og eierskapet der, og da er det jeg lurer på hvordan Arbeiderpartiet så lett kan fare med en harelabb over det. Schjøtt-Pedersen sier til Dagens Næringsliv 4. februar at «det viktigste definitivt er at Norge beholder sine 33,4 prosent», og han synes ikke det har noen vesentlig betydning hva svenskene gjør. Men har Schjøtt-Pedersen noen garanti for dette med 33,4 pst? Det ligger allerede i intensjonsavtalen at man kan gå ned til 25,5 pst., og ved neste budsjettforlik kan det jo hende at sentrum bøyer kne for Høyre og Fremskrittspartiet, og så er man nede i 0.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Vi kan alle være enige om at det ideelle hadde vært om Telenor kunne blitt tilført de samme musklene som det sammensluttede selskapet nå blir tilført, og samtidig hatt all virksomhet i Norge og ikke trengt endret eierskap. Men verden er nå engang ikke slik, og jeg har begrunnet i et tidligere svar hvorfor vi fra Arbeiderpartiets side mener at den samlede løsningen som ligger på bordet, er god.

Så reiser representanten Myrvoll spørsmålet: Hva så med begrensningen på 33,4 pst? Vi har fra Arbeiderpartiets side i innstillingen sammen med et flertall i komiteen uttalt at vi ser det som et mål å videreføre 51 pst. felles statlig eierskap fra norsk og svensk side, i likhet med det som de to regjeringer har uttalt som sin policy – det står faktisk «policy» i avtalen. Det har man ingen garanti for,

og vi har heller ingen garanti for at det ikke kan bli et flertall i Stortinget som legger opp til at staten skal selge seg ned i forhold til de 33,4 pst. Arbeiderpartiet legger også til grunn at vi ser det som et mål å beholde 51 pst. felles statlig eierskap, og at Norge skal videreføre de 33,4 pst. Men det vil være en løpende politisk diskusjon, og det kommer sikkert til å være partier som har et annet mål.

Hvis jeg kunne få lov til å bruke de siste sekundene til å svare på et spørsmål som jeg ikke fikk svart på fra representanten Sahl, som gjaldt opsjoner: Arbeiderpartiets poeng er at når dette selskapet skal børsintrodueres, er det veldig stor usikkerhet om hva slags verdi selskapet vil ha. Hvis man da på forhånd har satt en antatt gunstig pris for de ansattes kjøp av aksjer, vil verdien kunne være langt høyere enn hva man på det tidspunktet trodde. Det betyr at det blir helt uforutsigbart og tilfeldig hva slags gevinst de ansatte eventuelt vil kunne få. Det mener vi vil være uheldig, og derfor mener vi at man bør vente med å ta i bruk et slikt instrument til verdien er mer avklart.

Presidenten: Replikordskiftet er da omme.

Christopher Stensaker (Frp): Det som nå debatteres, er utskilling av Telenors nett, sammenslåing av Telenor AS og Telia AB og enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren.

Når det gjelder utskillelse av Telenors infrastrukturnett i eget selskap, har Fremskrittspartiet tidligere fremmet dette forslaget i Innst. S. nr. 123 for 1997-1998, men forslaget fikk bare våre stemmer. Nå har representanten Inge Myrvoll fra Sosialistisk Venstreparti tatt opp dette spørsmålet på nytt, og det er gledelig. Som bakgrunn for forslaget vises det til at det i avtalen om fusjon mellom teleselskapene Telenor og Telia synes å være en forutsetning at også Telenors nett skal inngå i det fusjonerte selskapet. Dette ser Fremskrittspartiet, i likhet med Sosialistisk Venstreparti, på med skepsis på bakgrunn av at det nye selskapet med dette får en uhyre sterk monopolstilling i Norge og Sverige.

Selv om konkurransevilkår i en viss utstrekning ville kunne brukes for å oppnå telepolitiske mål, ser vi det som viktig at nettet skilles ut som et eget statlig selskap, ikke minst når det gjelder utbygging av et høyhastighets og høykvalitets telenett. Det vil derfor være en selvfølge at et statlig nettselskap skal være uavhengig av det nye fusjonerte selskapet. Sosialistisk Venstreparti synes at også øvrig infrastruktur eid av staten, som f.eks. Statnett og Jernbaneverket, skal inngå i ett og samme nettselskap, men dette syn deles ikke av Fremskrittspartiet, da dette vil svekke konkurransen mellom nettleverandører.

Vi mener at konkurransen må gjelde på alle nett i et samfunn som baserer seg på elektroniske nettjenester i næringsliv, utdanning, underholdning osv. Det er meningsløst å ha konkurranse bare på telefonnettet – den må f.eks. også gjelde på bredbåndsnettene, som har mye større kapasitet. Det er bl.a. viktig å sikre at ikke leveransen på bredbåndsnettet blir monopolisert ved hjelp av tekniske hindringer for konkurranse.

Det blir billigere å bygge ut telesystemet til bredbånd ved å koble seg til de brukereide nettene som allerede er utbygd i boligområdene, enn å bygge parallelle nett. Det betyr at bredbånd lettere kan bygges ut med brukereide nett også i andre områder som mangler slik kapasitet. Derved kan folk få økt tilbud og valgfrihet raskere og rimeligere.

At det er reell konkurranse i det norske telemarkedet, er en forutsetning for at utviklingen med lavere priser og bedre tjenester fortsetter, og at de telepolitiske målsettingene kan realiseres. Det er også viktig for bosetting i distriktene, arbeidsplasser og velferd.

Fremskrittspartiet har registrert at det nå er konkurranse på tjenesteproduksjon og transportnett. Telenor er den dominerende aktøren på disse markedene, og det er behov for sterkere konkurranse. Denne dominerende rollen vil bli forsterket etter fusjonen mellom Telenor og Telia. Fusjonen mellom Telenor og Telia øker behovet for at myndighetene fører en langt mer aktiv konkurransepolitikk enn det som i dag er tilfellet. På fastlinjeaksess har Telenor fortsatt tilnærmet monopol. Her åpnes det nå for at Telenor må åpne sitt aksessnett for andre aktører.

Fremskrittspartiet er positiv til fusjonen mellom Telia AB og Telenor AS, med den påfølgende delprivatisering og børsintroduksjon. Den innebærer at det skapes et selskap med betydelig slagkraft som har muligheter til å konkurrere i internasjonale markeder med til dels sterk konkurranse. Fusjonen betyr at det kan hentes ut betydelige synergier som bereder grunnen for lavere telepriser. Det nye selskapet bør styrke sin innsats innen forskning og utvikling. Det fusjonerte selskapet har også muligheter til å spille en viktig industriell rolle i Skandinavia.

Vi er også kjent med Konkurransetilsynets anbefaling om at det fusjonerte selskapet må selge Telia Norge. Vi deler Konkurransetilsynets oppfatning og forutsetter at Konkurransetilsynets anbefaling blir fulgt. I møte med administrerende direktør Tormod Hermansen i Telenor og viseadministrerende direktør Ole Petter Håkonsen den 20. mai ble det klart at dette vil bli gjort.

Konkurransetilsynet har foretatt en vurdering av de konkurransemessige virkninger i det norske markedet av en sammenslåing av Telenor og Telia. Konkurransetilsynet påpeker at Telia gjennom sitt datterselskap Telia Norge er det nærmeste en kommer en fullskalakonkurrent til Telenor i Norge, og at Telia Norge også er den største av få store konkurrenter i flere delmarkeder. At Telenor og Telia slås sammen, vurderes på denne bakgrunn å kunne utgjøre et betydelig konkurransemessig problem. De konkurransebegrensninger en eventuell sammenslåing vil medføre, kan imidlertid etter tilsynets mening motvirkes dersom Telias aktiviteter i telemarkedet i Norge avhendes til en eller flere aktører som opptrer uavhengig av Telenor og Telia.

Fremskrittspartiet legger vekt på at en sammenslåing av Telenor og Telia kan forventes å gi samfunnmessige effektiviseringsgevinster i form av reduserte kostnader til fordel for både andre tjenesteytere og sluttbrukere. En sammenslåing vil skape bedre forutsetninger for å møte de raske og omfattende strukturelle endringene i tele-

markedet både nasjonalt og internasjonalt. Selv et sammenslått selskap av Telenor og Telia vil være en relativt liten aktør, både i et europeisk og i et globalt perspektiv. Det er etter vår mening viktig å sikre virksom konkurranse i det norske telemarkedet. Fusjonen vil kreve at det føres en langt mer aktiv konkurransepolitikk fra norske myndigheters side. Vi har merket oss at den svekkede konkurransen i telemarkedet som fusjonen vil medføre, er viet lite oppmerksomhet i proposisjonen, og det beklager vi.

Fremskrittspartiet har merket seg at på bakgrunn av en verdifastsettelse, skal den svenske stat eie 60 pst. av det nye selskapet, mens den norske stat skal eie 40 pst., og ser med tilfredshet på at det fusjonerte selskapet innen utgangen av år 2000 skal delprivatiseres og børsintroduseres ved at den norske og svenske stat selger seg ned slik at de hver eier 33,4 pst. av aksjene.

Ifølge aksjonæravtalen skal ingen investor/investorgruppe kunne erverve mer enn 3 pst. av aksjene ved det statlige nedsalget. Avtalen har også som mål å forhindre at bedrifter innen media, telekommunikasjon eller informasjonsteknologi erverver mer enn 1 pst.

Vi vil advare mot slike begrensninger, da det kan redusere selskapets muligheter til å inngå allianser og fusjoner og hemme verdiutviklingen på aksjene i selskapet.

I avtalen kan de to statene selge seg ned til 25,5 pst. hver. De to statene har inngått en avtale av 16 års varighet om at den statlige eierandelen ikke skal være under 51 pst. Ved emisjon i selskapet er ingen av de to statene forpliktet til å opprettholde sine eierandeler, men de skal ha en mulighet til å kjøpe aksjer, slik at det statlige eierskapet forblir 51 pst.

Fremskrittspartiet ser det ikke som en statlig oppgave å være aksjonær i telekommunikasjonsbedrifter, og det statlige eierskapet i selskapet bør derfor avvikles. Dette vil være i samsvar med den utviklingen som finner sted internasjonalt.

Vi ser innvendningene mot en bindingstid på statlig eierskap i 16 år. Med den dynamikken som er i bransjen, er det uklokt med en slik binding. Det vil gjøre aksjene mindre likvide og hemme aksjenes verdiutvikling. Den globaliseringen som skjer innen telesektoren, setter også begrensninger for statlig eierskap. Den omstruktureringen som finner sted, kan føre til at det fusjonerte selskapet vil inngå allianser med krysseierskap eller fusjonere med andre selskaper. Å skulle opprettholde en statlig eierandel vil da kunne vise seg umulig og lite hensiktsmessig. Den økte internasjonaliseringen kan føre til større risikoesponering av statlig kapital. Det tilsier også statlig uttreden av selskapet. Staten bør avvikle sitt eierskap i det fusjonerte selskapet så snart det er forretningsmessig gunstig.

Vi oppfatter at ingen av statene kan tvinges til å opprettholde sitt eierskap i det fusjonerte selskapet, og at det er fullt mulig å helprivatisere selskapet. Vi viser her til aksjonæravtalen som er vedlegg til St.prp. nr. 58 for 1998-99. Fremskrittspartiet ser ikke statlig eierskap i seg selv som et avgjørende virkemiddel for å beholde og videreutvikle IT- og telenæringen i Norge. Det er viktig at

forholdene legges til rette for at disse næringene kan ekspandere. Det krever en utvikling av forskningsmiljøet og kompetansen i Norge på disse områdene. For å få til en slik utvikling er det nødvendig å øke innsatsen på forskning og utvikling og å ha konkurransedyktige rammebetingelser. Derfor støtter vi forslaget om å fusjonere Telenor og Telia.

Fremskrittspartiet understreker at Stortinget ved behandlingen av St.meld. nr. 24 for 1998-99 legger viktige premisser for utviklingen av telesektoren i Norge. Nye produkter blir stadig utviklet, og forbruket av teletjenester øker og fører til behov for større kapasitet og raskere overføringsteknologi. De raske teknologiske og markedsmessige endringene som stadig finner sted innen telesektoren, krever kontinuerlig vurdering av om lov og forskrifter er tilpasset de utfordringene man står overfor.

Fremskrittspartiet vil understreke betydningen av at det finnes et godt tjenestetilbud over hele landet. Det er avgjørende for utdanning, forskning og ikke minst næringslivet. Dersom Norge til enhver tid ikke kan tilby moderne og gode teletjenester, er det en trussel for sysselsettingen, velferden og bosetningen i distriktene. Jeg vil vise til at Fremskrittspartiet kjempet i mange år for å liberalisere telemarkedet og å få etablert konkurranse, men uten å oppnå flertall for dette i Stortinget. Først da internasjonale handelsavtaler tvang Norge til å liberalisere telemarkedet, gikk stortingsflertallet inn for avregulering, men da på senest mulig tidspunkt. Etter at liberaliseringen er gjennomført og konkurranse er etablert, har utviklingen gått i den retningen Fremskrittspartiet hevdet. Tjenestene har blitt bedre og prisene lavere. At stortingsflertallet så lenge har holdt fast på monopolet, har påført bedrifter og husholdninger unødvendige kostnader.

I dag er det konkurranse innen tjenesteområder og transportnettet, men Telenor er fremdeles dominerende på dette markedet, og det er behov for en kraftig konkurranseutvikling. På fastlinjeaksess har Telenor fortsatt tilnærmet monopol. Her har Telenor de to siste årene økt abonnementsprisene kraftig og har begrunnet det med at prisene i en periode har vært for lave i forhold til underliggende kostnader.

Fremskrittspartiet vil understreke at det er viktig at Samferdselsdepartementet legger forholdene til rette, slik at nye aktører kan etablere seg i det norske telemarkedet. Dette er en forutsetning for å oppnå en reell konkurranse.

Fremskrittspartiet er skeptisk til den rolle som Samferdselsdepartementet befinner seg i når det gjelder å fremme konkurransetiltak. Samtidig som departementet har et overordnet ansvar for at bedrifter og husholdninger gjennom konkurranse i telemarkedet får gode tjenester til lave priser, forvalter departementet statens eierskap i Telenor. Fremskrittspartiet vil derfor selge ut disse aksjene til private. Fremskrittspartiet mener det er svært uheldig at Samferdselsdepartementet både forvalter statens eierskap i Telenor og samtidig er myndighet for Post- og teletilsynet som er reguleringsmyndighet overfor bl.a. Telenor. Derfor er det av stor viktighet at eierskap og regulatoriske myndigheter ikke i fremtiden ligger i samme departement.

Fremskrittspartiet vil understreke viktigheten av at hele landet får dekket sitt behov for bredbåndtjenester i takt med den teknologiske utviklingen og den forventede økning i etterspørselen av denne typen tjenester i årene som kommer.

Fremskrittspartiet vil peke på at Telenor også har et tilnærmet monopol på aksessnettet. Dette nettet må nå åpnes for andre aktører, slik at det etableres konkurranse også i dette markedssegmentet.

Til slutt vil jeg ta opp forslaget fra Fremskrittspartiet i Innst. S. nr. 196 for 1998-99.

Presidenten: Christopher Stensaker har tatt opp det forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Eirin Faldet (A): Fremskrittspartiet ønsker å fremstå som et liberalistisk parti. Det vises av og til, dog ikke når det gjelder avgiftsøkninger, der det svelges mange kameler i alliansen med Bondevik. Jeg skal ikke være ekkel, men CO₂-avgiften er jo fristende å hente fram. Det er derfor flott at Fremskrittspartiet nå i Innst. S. nr. 197 uttaler at sammenslåingen av Telia og Telenor betyr at

«det kan hentes ut betydelige synergier som bereder grunnen for lavere telepriser».

Representanten Stensaker sa i sitt innlegg akkurat nå at Fremskrittspartiet var opptatt av likeverdige tilbud for hele landet på teletjenester. Da er det nærliggende for meg å spørre representanten Stensaker hvorfor han ikke er så opptatt av å være med på å sikre forbrukerne på en bedre måte ved at det nå innføres maksimalpriser. For det er jo et skritt i riktig retning når det gjelder likeverdige tilbud, og det handler jo om distriktpolitikk også. Og det trodde jeg da faktisk Fremskrittspartiet hadde begynt å interessere seg for.

Christopher Stensaker (Frp): Representanten Eirin Faldet mente at det var flott at Fremskrittspartiet går inn for likeverdige tilbud over hele landet, at man sikrer et tilbud til alle, og lurte derfor på hvorfor man ikke går inn for maksimalpriser.

Det er nok slik at markedet bestemmer også at folk skal ha klær og sko, selv i alle utkanter i Norge. Det er ikke slik at staten må eie og drive klesbutikker og skobutikker, selv om dette er varer folk må ha. Og maksimalpris, hva er det? Er det meningen at det offentlige skal sette et tak for prisen, slik at hvis denne prisen ikke dekker de faktiske kostnader, så dekker det offentlige differansen med skattebetalernes penger? Det må jo være bedre at det offentlige legger forholdene til rette for at konkurranse i markedet regulerer prisen, uten offentlig innblanding.

Når sosialistene og Arbeiderpartiet snakker om at de ønsker regulering og styring, begynner jeg å fryse på ryggen. Fremskrittspartiet ønsker også regulering på telemarkedet, men det er kun ut fra en konkurransesituasjon, og vi ønsker ikke den type styring og regulering som Arbeiderpartiet ønsker.

Jan Sahl (KrF): Jeg har oppfattet det slik at for Fremskrittspartiet er markedsfri konkurranse og liberalisering honnørord. Nå har vi jo et liberalisert telemarked, og som en konsekvens av det får vi altså en fusjon mellom Telenor og Telia. Det kan fra Kristelig Folkepartis side se ut som om Fremskrittspartiet har et ambivalent forhold til det. På den ene siden blir det fusjonerte selskapet for stort, og det blir et problem for det innenlandske markedet, men på den annen side er fusjonen god for det utenlandske markedet, for konkurransen utad. Jeg skulle gjerne ha hatt et svar fra representanten Stensaker på om han ikke er enig i at sammenslåingen som vi nå har fått, nettopp er et resultat av denne liberaliseringen. I tillegg ønsker Fremskrittspartiet å skille telelinjer og teletjenester. Det ønsker de å oppnå gjennom et selskap som skal være 100 pst. eid av staten, og i tillegg skal ikke dette selskapet tjene penger.

Da har jeg to spørsmål til representanten Stensaker. Det første er: Hva er det som i dette tilfellet gjør at Fremskrittspartiet ønsker å ha et 100 pst. statlig eid selskap? Det andre er: Hvorledes skal en kunne finansiere dette når det stadig stilles nye krav til nettet, og når partiet også understreker at de «vil arbeide for en raskere utbygging av stamnettene og informasjonsmotorveien»? Hvor skal en så hente pengene til å finansiere motorveien når selskapet skal være et såkalt break even-selskap?

Christopher Stensaker (Frp): Jeg skal ta det siste først, hvordan man kunne finansiere et bredbåndnett med et break even-system. Det ligger jo i ordet at inntekter er lik utgifter og finansieres av brukerne.

Så til dette med det fusjonerte selskap og konkurransen innenlands og utenlands. Det er klart at Fremskrittspartiet ser at det er et problem at man får et sterkt selskap innenlands i konkurranse med mindre. Derfor ønsker vi at det legges til rette slik at ingen hindres i aksess på nettet. Vi ser også det positive i at selskapet fusjoneres med det svenske, at det er bra for konkurransen mot utlandet. Det er helt klart at vi er veldig små i utenlandsk sammenheng, og for å konkurrere på det markedet er man nødt til å fusjonere eller slå sammen, som er et bedre, godt norsk ord.

Så til det at vi ønsker å skille ut telelinjene, og at det skal være i offentlig regi. Det gjør vi ut fra det syn at man ikke kan ha ti linjer inn i et hus, man er nødt til å finne én vei, på samme måte som med strøm, vann og slike tjenester, og da er det greit at det er et break even-foretak, som sørger for at alle har lik tilgang, aksess, til den enkelte sluttbruker.

Ellen Gjerpe Hansen (H): Det er ikke godt å bli klok på Fremskrittspartiets opptreden i forhold til Telenors nett. De er enige med SV i å skille ut Telenors nett i et eget statlig selskap, men de tar altså ikke konsekvensene av det og stemmer mot fusjon mellom Telia og Telenor.

Fremskrittspartiet har vært et parti som foretrekker privat eierskap framfor offentlig, men nå går Fremskrittspartiet inn for statlig eierskap av telenettet i Norge og i IT-satsingen på Fornebu. Siv Jensen tok i forkant av Fremskrittspartiets landsmøte til orde for økt statlig eier-

skap i norsk næringsliv, og nå står altså Fremskrittspartiet sammen med SV om å forhindre at privat kapital skal investere i telenettet – nei, det skal forbli statlig.

Hva skyldes denne nyvunne troen i Fremskrittspartiet på at man gjennom statlig eierskap og statlig styring kan møte samfunnets utfordringer? Har Fremskrittspartiet noen erfaringer med monopolet som vi andre ikke har? Og hvis jeg skulle forsøke å ta Fremskrittspartiet i beste mening, at de er opptatt av dette nettet og utbyggingen av det, og at staten må sikre at abonnentene får et tilbud, hvorfor er de da ikke med på det forslaget som Høyre har fremmet sammen med regjeringspartiene?

Christopher Stensaker (Frp): Representanten Ellen Gjerpe Hansen var inne på det med statlig eierskap i telenettet, privat kapital og leiepris. Jeg trodde det gikk fram av mitt innlegg, men jeg kan jo gjenta det igjen, at vi tror på statlig eierskap i telenettet for å sikre en konkurranse, noe også Høyre er opptatt av.

Konkurransen sikres ved at ingen har privat eierinteresse i og monopol på dette nettet. Betalingen ser vi også som et break even-foretak, som jeg var inne på, der leieprisen for nettet er lik utgiftene for utvikling og drift. Med det skulle man sikre at alle leverandører har lik tilgang til hver enkelt husstand her i landet, og at man kan regulere markedet ved at ingen hindres aksess. Det tror vi er det beste rådet vi kan gi i telemarkedet – og at det offentlige ellers holder fingrene fra fatet.

Gunn Olsen (A): Fremskrittspartiet liker godt å gi inntrykk av at de er et næringslivsvennlig parti, og legger også veldig stor vekt på at næringslivet må være internasjonalt orientert. Men så fastslår de altså nå med stor tyngde at de ikke kan være med på å sikre bedrifter et høyhastighets telenett med leveringsplikt.

Representanten Stensaker sier jo sjøl at han er så redd for monopol- og reguleringsspøkelset at han fryser på ryggen. Og da er mitt spørsmål: Er frykta for regulering så sterk i Fremskrittspartiet at den overskygger fornufta med hensyn til å gi bedrifter over hele landet de samme muligheter på det nasjonale og det internasjonale markedet?

Christopher Stensaker (Frp): Representanten Gunn Olsen lurte på om vi var redde for reguleringsspøkelset. Jeg må svare at vi er ikke redde for verken reguleringsspøkelser eller andre spøkelser. Vi er vel mest redde for at Arbeiderpartiet skal komme til makta igjen.

Men når det gjelder å sikre næringslivet et høyhastighetsnett med leveringsplikt, kan vi ikke se at det går ut over det fordi om vi går inn for at staten skal eie høyhastighetsnettet. Vi tror at det er det som må til for at man skal ha et vel fungerende konkurransesamfunn på telesektoren.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Rigmor Kofoed-Larsen (KrF): De siste dagene har vi i flere aviser sett oppslag der en representant for et av

landets partier uttaler seg om både egne og andres standpunkt på en måte som absolutt ikke har grunnlag i virkelighetens verden. Det er derfor med glede at jeg nå skal si litt om hva som er Kristelig Folkepartis og Regjeringens syn på telepolitikk.

La meg derfor innledningsvis sitere fra et forslag som fremmes av Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre:

«Alle husstander og virksomheter skal sikres mulighet for tilknytning til en teleinfrastruktur med en overføringskapasitet som er tilstrekkelig til å kunne gjøre bruk av stadig nye muligheter til elektronisk kommunikasjon til akseptable priser.»

La meg også sitere litt fra vår merknad:

«For at hele landet skal kunne ta del i utviklingen er det viktig at tilbud om tilknytning til høyhastighetsnett blir gitt til priser som i størst mulig grad er likeverdige i hele landet.»

Det er derfor ikke riktig slik som enkelte har forsøkt å fremstille det, at regjeringspartiene er imot et godt utbygd teletilbud i alle deler av landet til priser som er mest mulig likeverdige. Det er faktisk direkte galt, en direkte feil informasjon.

De sakene vi behandler i dag, er store og omfattende, og de er viktige for vår telepolitiske framtid. Utviklingen innen telekommunikasjonssektoren vil påvirke vår hverdag i framtida, kanskje i større grad enn vi aner – og – jeg må få kommentere representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersens vyer i starten av hans innlegg. Det er greit å ha vyer, men det kan kanskje også ha en negativ effekt, slik som noe av det som ble listet opp, nok kan ha. Det er mange positive virkninger, men det er også en del negative, og jeg er opptatt av at vi skal kunne si at vi har en positiv, kritisk vurdering av dette. Det er noe vi etter min oppfatning ikke må glemme, og det er at det fortsatt kommer til å være viktig med nærhet og direkte kommunikasjon mellom mennesker. Det er jeg sikker på at også representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen er enig i.

At vi i hele Norge har et tilbud om tilknytning til et telekommunikasjonsnett med tilstrekkelig overføringskapasitet til akseptable priser, vil være avgjørende for næringslivets konkurransevne og mange virksomheters lokaliseringvalg. Et godt tilbud i hele landet er god distriktspolitikk. Et godt tilbud er viktig for norsk konkurransevne. Det er god distriktspolitikk å ha et godt tilbud i hele landet, og det er avgjørende for konkurransevnen vår og for vår evne til å utvikle andre næringer enn petroleumssektoren at vi har god teleinfrastruktur. Hvis presidenten nå synes at jeg gjentok meg selv, bare med litt andre ord, så er det riktig. Men jeg gjør det i håp om at hvis jeg sier det mange nok ganger, så vil kanskje alle skjønne at jeg faktisk mener det.

Det er full enighet om at det er viktig at alle husstander og virksomheter i hele landet får tilgang til god teleinfrastruktur. Videre er det temmelig bred enighet om at for å forhindre at det utvikles uheldige prisforskjeller, må nødvendige virkemidler tas i bruk. Men så inntre den lille uenigheten: Fra Kristelig Folkepartis og regjeringspartienes side peker vi – sammen med Høyre – på både

leveringsplikt for aktører med sterk markedsposisjon og *maksimalpriser* som mulige virkemidler. Vi ber Regjeringen vurdere leveringsplikt, og vi sier også at dersom uheldige prisforskjeller skulle oppstå, må vi vurdere maksimalpris. Så legger vi til at en maksimalprisordning må ses i sammenheng med en eventuell leveringsplikt.

Det eneste uenigheten består i, er om det er nødvendig å vedta i dag å ta i bruk virkemidler som vi kanskje en gang i framtida får bruk for. Regjeringen har vist til at selskapenes egne planer synes å dekke det forventede behov. Vi tar det med oss, men presiserer en del viktige målsettinger. Så sier vi klart fra om hva vi vil, og hvilke virkemidler vi vil bruke, om det blir nødvendig. Skillet går altså ved om vi skal innføre ordninger nå som ikke trengs nå.

Kristelig Folkeparti er, sammen med resten av sentrumpartiene og Høyre, opptatt av å sikre et lov- og regelverk som er oppdatert i forhold til den teknologiske utvikling, og mener – som Arbeiderpartiet, tror jeg – at norske myndigheter i EU- og EØS-sammenheng bør arbeide for at også høyhastighetsnett kan omfattes av maksimalprisordning og inngå i ordninger for felles finansiering.

Vi er fra Kristelig Folkepartis side opptatt av at Norge også i framtida skal ligge i front i den teknologiske utvikling innen telekommunikasjon, slik vi i dag gjør. Derfor har vi skrevet dette inn i forslaget fra regjeringspartiene og Høyre:

«Det må være et mål at norske brukere kan ta i bruk nye tjenester tidlig sammenlignet med brukerne i andre land.»

Vi ser selvfølgelig at vi helst klarer å vinne dette. Men det er ikke mulig for Stortinget å vedta at vi skal ta i bruk nye tjenester tidligere enn brukerne i andre land, slik man kan lese i Arbeiderpartiets Karl Eirik Schjøtt-Pedersens pressemelding, hvor det står at det forutsettes at utbyggingen gjør det slik at norske brukere kan ta aktuelle tjenester i bruk tidligere enn brukere i andre land. Det har med andre lands myndigheter og selskapene som opererer i dette markedet, å gjøre. Jeg har notert meg at Arbeiderpartiet i forslaget har gått inn for at dette skal være et mål, slik også vi andre har gått inn for.

Tilbudet om fast telefoni, leide samband og tilknytning til digitale nett er i dag en del av Telenors leveringsforpliktelser. Innenfor EØS-regelverket kan merutgifter påført selskaper gjennom pålegg om å tilby disse basistjenestene, fordeles mellom alle aktørene, f.eks. ved en avgift til omfordeling gjennom et fond. Pr. i dag viser beregninger at Telenor de nærmeste årene vil betale det meste selv. Derfor innføres ikke et slikt fond nå, men vi fastholder at muligheten er til stede, og at utviklingen vil bli vurdert kontinuerlig. Jeg vil understreke nå – som i forrige debatt da vi diskuterte dette – at vi ikke er imot bruk av USO-fond. Vi er faktisk for at det tas i bruk, om det er nødvendig og hensiktsmessig.

Så langt om teleinfrastruktur, høyhastighetsnett og St.meld. nr. 24 for 1998-99.

Så til St.prp. nr. 58 for 1998-99, Om sammenslåing av Telenor AS og Telia AB. Vi skal slå sammen to selska-

per som i nordisk sammenheng hver for seg er meget store, til ett enda større. Og vi snakker om verdier tilsvarende mer enn et halvt statsbudsjett. Realitetene er at telepolitikken i flere år har vært drevet gjennom regulering av markedet og ikke gjennom eierskapet, slik det vel også ble nevnt i innlegget fra Arbeiderpartiets representant. At det nye selskapet nå blir et aksjeselskap, og at den norske stat blir sittende med et mindretall av aksjene, behøver derfor i seg selv ikke i særlig grad påvirke den telepolitikken vi skal føre. La meg derfor understreke at de telepolitiske målsettingene ligger fast, og at det nye selskapet har de samme forpliktelser og må forholde seg til de samme konsesjonsvilkår som nå.

Et av hovedmålene med sammenslutningen er at selskapet skal kunne tilby bedre og mer teknologisk framtidrettede tjenester til lavere priser enn det som ellers ville vært mulig. Kristelig Folkeparti mener at en felles nordisk aktør vil ha større mulighet til å utnytte potensialet internasjonalt.

De to statene beholder aksjemajoritet i selskapet. Begge statene skal selge seg ned til 33,4 pst. eierandel innen utgangen av 2000, og dernest er statene enige om at ingen skal selge seg ned under 25, 5 pst. Dersom en likevel skulle gjøre det, skal den andre staten ha rett til å foreta gjenkjøp for å sikre en statlig majoritet.

Vi vil også framheve det som flertallet – sentrumspartiene og Arbeiderpartiet – sier i en merknad, at det må sikres balanse mellom selskapene når det gjelder innflytelse, ledelse og lokalisering.

Det er gledelig å registrere at vi nå – i motsetning til forrige gang – har klart å komme fram til et resultat både svenske og norske myndigheter, Telia og Telenor kan leve med. Det er også svært gledelig at når vi nå skal gjennomføre en så stor operasjon som denne sammenslåingen i realiteten er, at det skjer med støtte fra et svært bredt flertall.

Jeg vil fremme forslag nr. 2 fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre, i Innst. S. nr. 198.

G u n n a r B r e i m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Rigmor Kofoed-Larsen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torstein Rudihagen (A): Kristeleg Folkeparti og sentrumspartia er opptekne av den distriktpolitiske verkknaden av telepolitikken og regelverket omkring. Det var sentrumspartia i høgste grad – iallfall retorisk – i opposisjon, og det var representanten Kofoed-Larsen òg nå. Ho sa det på mange forskjellige måtar til og med.

Representanten Kofoed-Larsen veit òg korleis vi strever med næringsutvikling og busetting i den regionen vi b e kjem frå. Ei bedrift vil ikkje etablere seg eller vere der dersom den ikkje har like gode vilkår som elles i landet i sentrale område også når det gjeld teletenester.

Kofoed-Larsen veit også at vi satsar nokså mykje på reiseliv, og ein god del bedrifter innafor reiselivsbransjen

ligg faktisk nokså langt utafor allfarveg. Eg må d  spørje representanten Kofoed-Larsen om ho er einig i at desse skal ha same vilkår som bedrifter som ligg sentralt, når det gjeld teletenester. Eller er det slik at dette skal vurderast? Det er faktisk eit problem nå, for dei har ikkje på langt n r dei same vilkåra. Dersom svaret er at dei skal ha dei same tenestene, d  h yrest det ut som det er ein viss avstand mellom uttalt mål og vilje til å bruke verkemiddel. Kvifor vil Kristeleg Folkeparti elles ikkje vere med på eit forslag om å innføre leveringsplikt? Nei, det skal vurderast – enda vi veit at behovet er der allereie nå. Dei er heller ikkje med på eit forslag om å ha maksimalprisordning på bruken av h ghastigheitstenester, sjølv om behovet er der allereie nå. Dette er faktisk heilt nødvendige verkemiddel for å unngå skeiv prising.   uttrykke målsettinga utan å vise vilje til å bruke dei nødvendige verkemidla, synest for meg nokså lite truverdig.

Rigmor Kofoed-Larsen (KrF): Representanten Torstein Rudihagen, som er fra mitt hjemfylke, og jeg er nok ganske enige om at det er viktig for alle disse reiselivsbedriftene   få den samme tilknytningen som andre, og jeg vil bare referere det som står i det forslaget som vi har fremmet:

«Alle husstander og virksomheter skal sikres mulighet for tilknytning til en teleinfrastruktur med en overføringskapasitet som er tilstrekkelig til å kunne gjøre bruk av stadig nye muligheter til elektronisk kommunikasjon til akseptable priser. Tilbudet utvikles i takt med behovet og utbyggingen av nettet over hele landet.»

Det er også helt identisk med forslaget fra Arbeiderpartiet.

I dag er det Telenor som har ansvaret, og hvis det viser seg ikke å gå i samme retning som i dag, nemlig at markedet regulerer dette, så vil vi vurdere, og Regjeringen vil vurdere, om man skal pålegge leveringsforpliktelser. Også maksimalprisordning har vi åpnet for mulighet til å vurdere. Men jeg vil i tillegg si at når det gjelder maksimalprisordninger på høyhastighetsnett, sier Arbeiderpartiet, som Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Høyre og Venstre, at i forhold til EØS-reglementet og EU må dette tas opp i de forhandlinger man nå skal ha i forhold til dette med utvidelse av de grunnleggende tjenester som man nå har muligheten for, slik at det også skal omfatte høyhastighetstjenester. Jeg tror faktisk vi er enig med Arbeiderpartiet i dette.

Ellen Gjerpe Hansen (H): Kristelig Folkepartis profil på telesektoren fremstår ikke nettopp som tydelig, og partiet viker tilbake for klare standpunkter på noen områder.

Kristelig Folkeparti sier i innstillingen at de er opptatt av å sikre konkurransemulighetene for teleindustri og teleoperatører, og det er vel og bra. Konkurransetilsynet sier at de konkurransebegrensninger en eventuell fusjon vil medføre, kan motvirkes ved at Telias aktiviteter i Norge avhendes. Kristelig Folkeparti har merket seg det, men jeg vil spørre om Kristelig Folkeparti akter å følge

opp Konkurransetilsynets anbefaling, eller om de lar det bare stå som en merknad.

Rigmor Kofoed-Larsen (KrF): Jeg synes det er veldig fint at det i denne saken er så bred enighet om de fleste spørsmålene i telepolitikken. Behandlingen i dag viser at Høyre, Arbeiderpartiet og de fleste av oss – faktisk alle i mange sammenhenger – er enige om telepolitikken.

Så sier representanten Gjerpe Hansen at profilen til Kristelig Folkeparti på telesektoren er litt uklar. Jeg kan ikke se at profilen er særlig uklar på noe område. Vi er jo tvert imot enige om en ganske skarp profil, også sammen med Høyre. Men når det gjelder dette med å sikre konkurransemuligheter og spørsmålet om vi vil følge Konkurransetilsynet, så har vi allerede i en merknad som representanten refererte til, sagt at vi har merket oss det Konkurransetilsynet har sagt om Telia, og vi står fortsatt fast ved at det selvfølgelig skal noteres og følges.

Gunn Olsen (A): I det politiske grunnlaget for sentrumsregjeringa står det å lese at sentrumspartiene er «uenig i den sterke fokusering på bedriftsøkonomisk lønnsomhet i forhold til viktige servicefunksjoner», bl.a. i telepolitikken. Videre står det at tilrettelegging av «gode telekommunikasjoner er viktig for å sikre alle deler av landet et likeverdig tjenestetilbud», og at sentrumsregjeringa med bakgrunn i dette vil «foreta en gjennomgang av endringene» i teletjenestene.

Mitt spørsmål til representanten Kofoed-Larsen blir da: På hvilke områder i telepolitikken mener Kristelig Folkeparti vi nå skal få forbedringer i tråd med de intensjonene som sentrumsregjeringa tilsynelatende har lagt til grunn? Og hva slags gjennomgang har Regjeringa hatt på dette området?

Rigmor Kofoed-Larsen (KrF): Til representanten Gunn Olsen vil jeg først få lov til å si at jeg skal la samferdselsministeren, som er til stede, få svare for Regjeringen på spørsmålet som ble stilt dit.

Når det gjelder Voksenåserklæringen og det som sies der om telepolitikken, er det klart at Kristelig Folkeparti ønsker, som jeg nettopp sa fra talerstolen for noen få minutter siden, at telemarkedet i dag skal være slik at alle skal ha mulighet for å gjøre bruk av de nye teletjenestene. Det synes jeg jeg har sagt ganske klart: Alle skal sikres mulighet til – teletjenestene skal være framtidrettede, det er jo det som er viktig – å bruke de tjenestene som kommer i framtida. Der er vi, tror jeg, enig med Arbeiderpartiet også. Vi skal altså kunne gjøre bruk av og ha mulighet for stadig nye elektroniske hjelpemidler til akseptable priser. Det er jo den målsettingen som vi alle har, inkludert Kristelig Folkeparti.

Vi, som alle andre, ser utviklingen som har vært, og som kommer, innenfor telesektoren. Vi vet at det kommer til å endre seg ganske raskt i årene framover, og at vi da må være så fremtidsrettet at vi legger til rette slik at alle kan få bruke tjenestene til akseptable priser. Det er målsettingen for oss, og det er målsettingen for hele komiteen.

Christopher Stensaker (Frp): Representanten Rigmor Kofoed-Larsen var opptatt av det med konkurranse. Nå er det slik at Telenor er det eneste selskapet med jordbundet nett som har fri framføringsrett, og har slik sett et viktig konkurransefortrinn, bl.a. ved at Telenor varsles og selskapet får mulighet til å legge sine kabler i grøfter, som andre graver, til langt lavere kostnader enn hvis Telenor skulle dekke de fulle gravekostnadene.

Når Kristelig Folkeparti er opptatt av konkurranse, vil det vel kanskje være naturlig at partiet ser på dette spørsmålet?

Rigmor Kofoed-Larsen (KrF): Representanten Christopher Stensaker lurer på om vi i Kristelig Folkeparti også er åpne for å se på de rettighetene som etter Fremskrittspartiets mening Telenor har i forhold til dette med nettet. Vi er åpne for å se på endringer. Vi har for lengst sagt fra om at vi er åpne for å se på disse tingene, slik at det blir konkurranse, men i dag kan vi ikke se at en annen tilknytning enn den faste aksessen som er satt, er det riktige. Men vi følger saken fremover.

Inge Myrvoll (SV): Representanten Kofoed-Larsen sa i sitt innlegg, og understreket, at man ikke er imot et godt tilbud til akseptable priser for hele landet. Nei, hvem er det? Spørsmålet er ikke egentlig hva man er imot eller hva man er for, det er hvilke virkemidler man vil bruke som er det grunnleggende spørsmålet – og hun omtalte det som den «lille uenigheten». Men det kan være at det er den lille uenigheten, den lille forskjellen, som er avgjørende.

Tormod Hermansen sa til Svenska Dagbladet 25. januar i år noe som er helt riktig, som er den utilsørte sannhet, nemlig at alle skal vite at Telia-Telenor skal drives på rene markedsmessige vilkår, og de som satser penger i selskapet behøver ikke være redde for at vi kommer til å føre distriktpolitikkk.

Det tror jeg er helt riktig. Og da er spørsmålet: Hva gjør vi? Det er klart at Telenor har egne utbyggingsplaner, og at det nye selskapet kommer til å gjennomføre de delene av planene som de finner markedsmessig lønnsomhet for. Og da kommer den lille forskjellen fram: Skal vi vente til i ettertid og se hvordan dette går, eller skal vi sørge for å være i forkant og få lagt premissene og gitt de nødvendige pålegg som gjør at hele landet følger med? Alle har vært så opptatt av at her er det om å gjøre å ikke komme på etterskudd. Det er det på dette området også. Kommer distriktene i bakevja, kommer de til å bli liggende i bakevja. Der er den lille forskjellen – og det er den avgjørende forskjellen.

Rigmor Kofoed-Larsen (KrF): Representanten Inge Myrvoll tar opp et viktig tema, nemlig dette med like priser også ute i distriktene. Det er vi alle opptatt av, og vi har alle skrevet om dette i merknadene og i forslagene våre. Så der er det ingen uenighet. Men jeg har tidligere her i dag sagt at dersom det skulle vise seg at det blir en skilnad, ønsker vi at Regjeringen skal vurdere en maksimalprisordning, og i tillegg ta med det som er sagt om en

avklaring i forholdet til EØS og EU når det gjelder maksimalpriser og høyhastighetsnett.

Anliggendet til Inge Myrvoll er meget viktig. Jeg må som svar på det som det ble referert til fra Tormod Hermansen, si at konsesjonsvilkårene står i proposisjonen, i aksjonæravtalen og i sammenslutningsavtalen, så vi har fortsatt en mulighet, og det er ganske viktig.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Jorunn Ringstad (Sp): Dei tre sakene innanfor teleområdet som vi debatterer i dag, omfattar fleire viktige sider ved norsk telepolitikk. Eg vil aller fyrst kome med nokre korte kommentarar til Dokument nr. 8:42 om å etablere eit eige selskap for forvaltning av statlege telenett.

Eg ser klart at det kan finnast argument for å skilje ut nettet i eit eige selskap, men òg argument for at dette ikkje bør skje. For Senterpartiet har det vore eit hovudargument at det i telesektoren er eit tett samspel mellom nett og tenester. Telenettet overfører eit raskt aukande tal interaktive tenester mellom to eller fleire partar. Dette er ein stor skilnad frå f.eks. kraftnettet, som overfører einvegs elektrisk kraft til sluttbrukar basert på ein teknologi som har vore uendra gjennom ein årrekke. På telesida derimot er både infrastruktur og tenesteproduksjon gjenstand for ei svært rask teknologisk utvikling. Sjølv om det også er fordelar ved å skilje ut nettet i eit eige selskap, så landar vi i Senterpartiet på den konklusjonen at vi ikkje kan slutte oss til forslaget i Dokument nr. 8:42.

Senterpartiet har hatt og har som hovudmål i telepolitikken at alle husstandar og bedrifter over heile landet skal ha tilgang til grunnleggjande teletenester av høg kvalitet og til lågast mogleg pris. Dette er òg sentrumsregjeringa si målsetjing. I Innst. S. nr. 197 om samanslåing av Telenor og Telia har eit fleirtal, Arbeidarpartiet og sentrumspartia, i merknadene streka under at nettopp dette er viktige målsetjingar i telepolitikken. Senterpartiet har også i tidlegare innstillingar i telesaker vore med på fleirtalsmerknader med same innhald. Eg er òg glad for at fleirtalet har sagt at vurderinga av kva som er grunnleggjande teletenester, må endrast i tråd med den teknologiske utviklinga. Bedrifter og enkeltpersonar over heile landet må ha same høve til å ta i bruk nye tenester, slik at alle kan fungere på like vilkår i arbeid og fritid.

I dag er Telenor, som selskapet med leiande posisjon i Noreg, pålagd landsdekkjande leveringsplikt, maksimalprisar på enkelte område og utføring av samfunnsoppgåver. For Senterpartiet er det maktpåliggjande at landsdekkjande leveringsplikt, maksimalprisar og utføring av samfunnsoppgåver blir vidareførde. Dette er det òg stort fleirtal for på Stortinget. Ved ei samanslåing av dei to selskapa må regelverk og konsesjonsvilkår sikre desse ordningane.

Representanten Schjøtt-Pedersen har i innlegget sitt tidlegare i dag og i replikkordvekslinga og dessutan i media fleire gonger påstått at sentrumspartia går imot maksimalprisar, leveringsplikt og regulering. Då må eg få lov til å sitere litt frå innstillinga som vi debatterer i dag. Sentrumspartia seier i ein merknad:

«Det må være et mål å legge til rette for en framtidig rettet teleregulering og slik stimulere til innovasjon og investeringer i Norge.»

Saman med Høgre seier sentrumspartia at «det må vurderes en nærmere utvidelse av leveringsplikten gjennom vilkårene for konsesjon til tilbydere av offentlige telenett med sterk markedsstilling.»

Og heilt til slutt seier sentrumspartia vidare saman med Høgre at norske myndigheiter bl.a. i samband med EU/EØS' reguleringsrevisjon

«bør arbeide for at også høyhastighetsnett kan omfattes av maksimalprisordning»

Dette sa altså Schjøtt-Pedersen var å gå imot maksimalprisar, leveringsplikt og regulering.

For Senterpartiet er det viktig å halde ved lag eit sterkt teleselskap med nasjonal forankring for å kunne sikre landsdekkjande tilbod av moderne og avanserte tele- og IT-tenester til låge prisar. Samanlikna med andre land har Noreg eit lågt prisnivå og eit godt utval av teletenester. Dette ynskjer vi skal halde fram. Telenor har aktivt nytta sine konkurranse- og kompetansefortrinn i ei målretta satsing, nasjonalt og internasjonalt. Telenor må få høve til å halde ved lag denne satsinga og også fylgje med på den raske utviklinga som skjer i telesektoren. Ein felles nordisk aktør vil kunne ha større sjanse til å utnytte potensialet for ekspansjon og verdiskaping i den internasjonale marknaden. I det nye selskapet vil ein kunne utnytte det beste frå både Telenor og Telia.

I innstillinga står sentrumspartia og Arbeidarpartiet bak fleirtalsmerknadene. Eg føreset at desse merknadene blir lagde vekt på. På bakgrunn av desse og av den avtalen som er inngått, kan Senterpartiet støtte samanslåinga av Telia og Telenor.

Eg har lyst til å streke under eit par viktige prinsipp som ligg til grunn for avtalen om ei samanslåing, og som Senterpartiet meiner er viktige for å akseptere denne prosessen. Samanslåinga og styringa av det nye selskapet skal vere basert på at partane skal ha lik innverknad, og vidare at den norske og svenske regjeringa er samde om at den samla statlege eigardelen skal vere minimum 51 pst.

Eg har ikkje problem med å innrømme at det er sider ved samanslåinga av Telia og Telenor som Senterpartiet ikkje er spesielt glad for. I avtalen er avtaleperioden 16 år. Senterpartiet hadde ikkje hatt innvendingar mot ein lengre avtaleperiode. Eigardelen på 34 pst. på kvar av dei to statane kan i visse situasjonar reduserast. Det er klart at delar av avtalen er avhengig av meiningar og oppfatningar i framtidige storting og i den svenske riksdagen. Men anten vi får ei samanslåing av Telia og Telenor eller ikkje, er det vanskeleg å spå om framtida.

Senterpartiet har ikkje vore nokon pådrivar til privatisering av Telenor, heller tvert imot. Men det kan ikkje underslåast at dersom Telenor skal fylgje med i utviklinga på telesektoren, ja, ikkje berre fylgje med, men vere fremst i utviklinga, kan det ha fordelar at private aktørar kjem inn med risikokapital og er med på vurderinga av framtidig satsing.

Det er få funksjonsområde som er fordelte på dei to landa. Plassering av funksjonsområde som Internett, mo-

biltelefon, satellitteknologi m.m. skal endeleg vedtakast av styret i selskapet. I Senterpartiet hadde vi helst sett at plasseringa av funksjonsområda var fordelte i avtalen. Dette har ikkje skjedd, og på bakgrunn av det er Senterpartiet med i ein fleirtalsmerknaad som seier at fordelinga av leiingsfunksjonane må skje på ein slik måte at det sikrar balanse mellom aktiviteten i dei to landa.

Før eg forlèt innstillinga om samanslåing av Telenor og Telia vil eg òg peike på den realiteten at samanslåinga av dei to selskapa vil føre til reduksjon av tilsette. Når dette først skjer som eit resultat av samanslåinga, er Senterpartiet oppteke av at omstillingsprosessen skjer i nært samarbeid med dei tilsette sine organisasjonar, og at det nye selskapet fører vidare den innsatsen for dei tilsette sin tryggleik som dei har hatt i Telenor.

Både i innstillinga om samanslåing av Telenor og Telia og i innstillinga om enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren er det sterkt streka under at det er viktig at heile landet skal kunne ta del i utviklinga framover. Då må heile landet få tilbod om tilknytning til breibandsamband til prisar som i størst mogleg grad er likeverdige i heile landet. Arbeidarpartiet har den siste tida prøvd å framstille det som om det er berre Arbeidarpartiet saman med SV som står for ein politikk som sikrar heile landet tilgang til breibandsnett til likeverdige prisar. Arbeidarpartiet si framstilling er positivt feil. Innhaldet i mange av merknadene til sentrumspartia og Høgre er det same som i mange av merknadene til Arbeidarpartiet og SV. Skilnaden er at Arbeidarpartiet og SV har hatt trong for å bruke eit svært så blomstrande språk, og at dei dessutan har hatt trong for å vise ei ekstrem lyst til å styre.

Når Høgre og sentrumspartia har lagt så stor vekt på at heile landet må få tilgang på breibandsnett til likeverdige prisar, er det fordi dette er ein avgjerande konkurransefaktor både for privat næringsliv og for offentleg forvaltning. Avstandsulempene kan bli kraftig reduserte ved hjelp av ny teknologi. Ja, også privatpersonar i ulike delar av landet bør ha same tilgang til breibandsnett. Alle må få same høve til å tileigne seg kunnskap og bruke informasjons- og kommunikasjonsverktøy.

Breibandsnettet må byggjast ut over heile landet. Transportnettet er i stor grad på plass, medan mangelen på overføringskapasitet i hovudsak ser ut til å liggje på aksessnetta. Desse blir etter kvart oppgraderte og supplerte. Sentrumspartia og Høgre har tiltru til at Regjeringa fylgjer utviklinga nøye, og at det blir vurdert om det er nødvendig med offentlege tiltak og reguleringar som sikrar utbygginga, med mest mogleg likeverdige prisar over heile landet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Sigrun Eng (A): Teledebatten i dag synest på ein god måte å ha avkledd Senterpartiet ein svært viktig del av partiet sitt distriktsalibi, ja, det blir faktisk innrømt av representanten Ringstad her.

Fleirtalet, alle unntake regjeringspartia, legg klare føringar for at lisensar til neste generasjons mobilsystem må kome så tidleg som mogleg. Det er uttrykt i innstillinga på ein svært offensiv måte, men Senterpartiet er ikkje med.

I Arbeidarpartiet sine merknader heiter det at vi skal innføre leveringsplikt, det skal innførast maksimalprisordningar nå, det er ikkje uttrykt i svake formuleringar, slik representanten Ringstad refererte til, at det bør, eller at det må vere eit mål. Her snakkar eg om ein vesentleg forskjell på det regjeringspartia, inklusiv Senterpartiet, står for, og det Arbeidarpartiet har sagt i merknadene sine.

Senterpartiet sine merknader i innstillinga ber preg av ei vente og sjå-haldning. Det går ikkje i denne høgteknologiske verda. Her må ein legge breisida til, eller for å halde seg til fagspråket: Ein må legge breibandet til for at det skal kome ut til alle delar av landet. Ulstein-gruppa uttaler at tilstrekkeleg breibandskapasitet er viktigare enn Eiksundsambandet. Det fortel noko om tilrettelegginga for næringslivet i alle delar av landet.

Eg må få lov å spørje representanten Ringstad om ho er tilfreds med dei signala som Senterpartiet på ein måte er medskuldig i når det gjeld telepolitisk tilrettelegging i Distrikts-Noreg. Og synest representanten Ringstad at dette har tilstrekkeleg «trøkk» i ei næring der utviklinga går utruleg fort både internasjonalt og nasjonalt?

Jorunn Ringstad (Sp): Eg trur eg må gjenta det som eg sa i innlegget mitt, og som har vore sagt ganske mange gonger her. Det verkar som om enkelte ikkje har like lett for å oppfatte det. Senterpartiet har som målsetjing at alle husstandar og alle bedrifter skal ha moglegheit for tilgang på teletenester. Vi har òg sagt at det i størst mogleg grad skal vere likeverdige prisar – den same ordlyden som Arbeidarpartiet har brukt. Vi har òg sagt at kva som er dei grunnleggjande teletenestene, må vurderast etter kvart som nye tenester kjem til.

Den store skilnaden her i salen går mellom dei som har tiltru til at Regjeringa vil fylgje utviklinga nøye og setje inn tiltak når det er nødvendig, og dei som helst vil bestemme alt med ein einaste gong, og som er livredde for at dei ikkje har ei hand på rattet. Det er der den store forskjellen ligg.

Sentrumspartia og Høgre har tiltru til at den sitjande regjeringa tek dette på alvor. Det er ein merknaad frå eit fleirtal som seier kva som er målsetjinga. Regjeringa har eit ansvar for å fylgje opp og vere på vakt, og så skal ein setje inn tiltak dersom det blir naudsynt.

Eg kom med tre sitat frå merknader som sentrumspartia er med på, som seier tydeleg kva ein forventar for at ein skal sikre at den framtidige dekninga av teletenester skal vere lik i heile landet.

Christopher Stensaker (Frp): Representanten Jorunn Ringstad var inne på likhet og at alle skal ha tilgang til høyhastighetsnett i alle delar av landet, og det er vel og bra. Men å bygge helt ut fibernet i Norge koster i dag mellom 10 og 15 milliarder kr, røft regnet. Hvem mener Senterpartiet skal betale dette? Etter det som representanten fra Senterpartiet har sagt, er det meningen å innføre maksimalpris. Vil Senterpartiet og Regjeringen nå gå inn for at disse midlene som mangler for å få et fullt utbygd fibernet, bevilges slik at alle får lik adgang til høy-

hastighetsnett hvor enn i landet de bor? Og i så fall: Når vil den bevilgningen komme?

Jorunn Ringstad (Sp): Eg merka meg ein ting, og det er at representanten Stensaker frå Framstegspartiet iallfall har oppdaga det som Arbeidarpartiet førebels ikkje har oppdaga, nemleg at Senterpartiet ikkje er imot maksimalprisar. Det er godt å høyre at enkelte er såpass vakne at dei har forstått det. Vi meiner at det skal byggest ut tilbud om tilknytning til breibandsnett over heile landet.

Som det òg står i proposisjonen, er det planar for ei utbygging – ei utbygging er på gang. Det som òg står i proposisjonen, er at overføringsnettet i hovudsak er på plass, men det er aksessnettet som manglar mange plassar. Og det er heilt rett at det, for å få det på plass, er nemnt ein kostnad på ca. 10-20 milliardar kr.

Det som vi òg må vere klare over – og det ser ein òg dersom ein les proposisjonen – er at det er planar for ei utbygging, og dette vil selskapa arbeide for å byggje ut. Dei har planar for ei slik utbygging. Og det er her Regjeringa kjem inn og skal vere på vakt og vurdere etter kvart: Vil denne utbygginga oppfylle dei måla som Stortinget har? Dersom ikkje, må Regjeringa kome med forslag til tiltak som kan sikre at måla blir nådde. Men førebels er det ein plan som er slik at utviklinga går vidare i positiv retning. Og så er det Regjeringa som skal fylgje med på det som skjer framover.

Ellen Gjerpe Hansen (H): Senterpartiet har i en årrekke fremholdt statlig eierskap som et avgjørende styringsverktøy for ulike politikkområder. Nå har Senterpartiet i regjering vært ansvarlig for å fremforhandle en fusjonsavtale som legger veien åpen for privatisering av Telenor. Så hører jeg at Jorunn Ringstad klart sier at det er sider ved denne privatiseringen som Senterpartiet ikke liker. Har Senterpartiet måttet bøye av i Regjeringen, eller ser vi nå begynnelsen på en snuoperasjon i Senterpartiet i forhold til statlig eierskap?

Mitt spørsmål er: Kan det vedtaket Stortinget gjør i dag, åpne for at Senterpartiet også på andre områder kan være villig til å slippe til private, f.eks. i NSB?

Jorunn Ringstad (Sp): Det er heilt rett at Senterpartiet har hatt statleg eigarskap som ein viktig føresetnad for å kunne leggje til rette for og drive ein del av dei tenestene som vi meiner er nødvendige for innbyggjarane i landet. Så har det skjedd ei utvikling. Telenor har vorte eit aksjeselskap. Det er ikkje noko som skjer i dag, det har det vore tidligare òg, og her ser vi ei utvikling som er eit resultat av vedtak som har vore gjorde tidlegare.

Eg var ærleg nok til å innrømme at det ikkje er alle sider ved denne samanslåinga vi er like glade for. Men eg lurar på om representanten Gjerpe Hansen i alle dei vedtaka som ho er med på, er 100 pst. fornøgd med absolutt alle sider i alle saker. Det vil alltid vere slik at ein må vurdere pluss- og minussider, og så må ein kome til ein konklusjon. Då er det klårt at plussidene – i den situasjonen vi trass i alt er i – må vere i overtal, eller vege meir

enn alle minussidene. Og det er den situasjonen vi har hatt her. Eg er òg klar over at Høgre ikkje er berre glad for alt som står i avtalen, men dei er vel minst glade for det som vi kanskje er mest glade for. Det viser at vi har litt ulik oppfatning om ein del ting på det politiske området.

Vi ser dette som ein konsekvens av ei utvikling som har skjedd på telesida, men det vil ikkje seie det same som at vi automatisk vil gå til det same skrittet på andre område. Vi får ta denne biten her. Den raske utviklinga som skjer på teleområdet, er det viktig å vere med på, og då ser vi at dette kan vere ei brukbar løysing.

Inge Myrvoll (SV): Representanten Ringstad åpnet med å snakke om Senterpartiets målsetting i telepolitikken. Hun burde vel ha sagt: Senterpartiets målsetting i telepolitikken *i dag*.

Alle utvikler vi oss når det gjelder telepolitikken, men Senterpartiet gjør det i store, store sprang over djup som det ikke kan være mulig å hoppe over. Når representanten Ringstad snakker om Arbeiderpartiets og SVs ekstreme lyst til å styre, blir jeg litt forundret. Jeg ser at også parlamentarisk leder, Johan J. Jakobsen, er til stede i salen, og jeg sitter her med en bunke sitater fra den parlamentariske lederen i en tidligere teledebatt, hvor han nettopp påpeker nødvendigheten av å styre. Han sier bl.a.:

«Jeg mener at lovverket vi har på dette feltet, er et av de virkemidlene vi i dag kan bruke, men som ikke er utnyttet fullt ut.»

Det sa han for tre år sia da vi diskuterte oppheving av eneretter, og jeg har en rekke slike sitater hvor Senterpartiet gikk lengst av alle i spørsmålet om å styre. I dag vil de ikke styre overhodet.

Jeg må også si at jeg blir litt forundret når jeg hører hva som blir sagt, at de ser en del positive elementer med privatisering. Jeg sitter her med Telecom Revy fra 21. august 1997, og det er valgkamp. Daværende leder i samferdselskomiteen, Magnus Stangeland, sier følgende – og han er livredd for privatisering av Telenor:

«Vi ser på Telenor på samme måte som vi ser på Luftfartsverket, Jernbaneverket og Vegvesenet: Vi må ha infrastruktur og den skal være et statlig ansvar.»

Så kan en spørre: Er det neste at Luftfartsverket, Jernbaneverket og Vegvesenet skal privatiseres? Med andre ord, det finnes ingen sammenheng i telepolitikken hos Senterpartiet for et par år sia og nå. Alle endrer vi oss til politikken, men vi prøver i alle fall å ha en liten tråd i endringene. Senterpartiet har ingen tråd. Representanten Ringstad burde sagt at denne avtalen er ille, men vi er nødt til å gå med på den – vi gikk med på privatiseringa i fjor høst fordi vi ble tvunget i kne av Høyre og Framskrittspartiet for å få budsjettet i havn. Det kan komme til å gjenta seg.

Jorunn Ringstad (Sp): Hadde det vore mogleg å stille eit spørsmål tilbake til representanten Myrvoll og få svar med det same, kunne det vore interessant å stille spørsmålet: Kor langt kortidsminne har representanten

Myrvoll? For SV var med på å gjere Telenor om til eit AS, og det er jo ei mykje meir dramatisk endring for Telenor sin situasjon enn det vi gjer i dag. Her må ein ikkje berre sjå på kva vi gjer i dag, men ein må òg sjå tilbake på kva som har vorte gjort tidlegare, og kva for konsekvensar tidlegare vedtak har.

Eg har ikkje sagt at avtalen er ille. Eg har sagt at det ikkje er alle sider ved denne avtalen som vi er like glade for. Men eg er ærleg nok til å innrømme at her er det pluss- og minussider. Eg var innoen ein del av dei sidene som vi kanskje ikkje er like glade for, og det gjeld det med delprivatisering. Det har ikkje vore ei kampsak for oss å delprivatisere Telenor, og det er det ikkje i dag heller, men vi er med på ei utvikling som er eit resultat av tidlegare vedtak.

Det eg peikte på ved den delprivatiseringa som vi no er med på, er at Telenor har bedt om å få kapital for å kunne fylgje med på utviklinga og satse i utlandet. Senterpartiet var med på å gje statlege midlar til ei sånn satsing, og det er klart at signala frå Telenor lenge har vore at det berre var ei fyrste startløyvning. Dei måtte ha større kapital for å kunne satse. Det å hente inn privat kapital og få private vurderingar kan vere ei positiv side.

Inge Myrvoll (SV)(fra salen): President, en åpenbar misforståelse!

Presidenten: Representanten kan kanskje oppklare den misforståelsen i starten på sitt innlegg. Han er den neste på talerlista.

Jon Olav Alstad (A): Hvis jeg oppfattet Senterpartiet rett, var det en større endring å gjøre Telenor om til et statlig AS enn det er å privatisere deler av Telenor. Nå skjønner jeg hvorfor jeg i alle år har hatt problemer med Senterpartiets logikk.

Jeg må si at jeg også ble forbauset da jeg så innstillingen og Senterpartiets passivitet i et slikt viktig spørsmål for distriktene som overføringskapasiteten er. Ikke mindre forbauset er jeg etter å ha hørt passiviteten i innlegget fra Senterpartiets representant.

IT kan være sentraliserende dersom vi ikke har en viss politisk styring på utviklingen. I distriktene har vi i dag fått flere bedrifter og sentra innenfor IT, men det meldes om for liten kapasitet, og det skjer en løpende vurdering fra bedriftene om hvor hensiktsmessig det er fortsatt å være lokalisert i distriktene. Det vi opplever, i motsetning til Regjeringens vurdering i meldingen, er at det ikke er markedet som tilpasser seg bedriftene, men det er bedriftene og næringslivet som tilpasser seg nettkapasiteten. Hele tiden legger Senterpartiet vekt på at det skal vurderes og vurderes, og imens skjer det endringer, der distriktene er tapere. Arbeiderpartiet ønsker i stedet å være i forkant, i trygg forvisning om at behovet er der, og at det bare vil bli større – seks måneder er som kjent lang tid i denne bransjen.

Senterpartiets representant prøver også å legge seg nær Arbeiderpartiet og SV i denne saken. Det er for så vidt riktig at det er mye sammenfallende i målsettingen,

slik vi til stadighet har hørt her i dag, men forskjellen er handling. Det er det som betyr noe for distriktene. Senterpartiet har mål, Arbeiderpartiet og SV vil handle. Hvordan tror Senterpartiet at markedet, her definert som overføringskapasiteten, skal klare å tilpasse seg etter spørnelsen, når det vi har opplevd de siste årene, er at det motsatte faktisk skjer?

Til slutt må jeg si at jeg ble forbauset over å høre at det er et problem for Senterpartiet at vi ønsker politisk styring.

Jorunn Ringstad (Sp): Det var veldig interessant å høre på ein representant frå Arbeidarpartiet, eit parti som no har kjempa for IT Fornebu og for å samle mest mogleg av IT-teknologien i Noreg på eit sentralt område. Det var veldig interessant å høre den gløden som ein representant for det partiet frambringer når det gjeld eit anna område, der verdiane kanskje kunne ha vorte skapte ute, dersom ein ikkje skulle konsentrere alt til eitt sentralt område.

At IT kan vere passiviserande og distriktsfiendtleg, er greitt, dersom ein ikkje har moglegheit og tilgang til det ute i distrikta. Men det går ikkje an å kome med ein påstand om at regjeringspartia er passive i den utviklinga som skjer. Det er ei utbygging på gang. Det er planar for vidare utbygging av aksessnettet. Det skal investerast. Det ligg føre planar som ein har begynt å gjennomføre. Vidare planar skal leggjast. Då er det ein ganske dryg påstand å seie at det er passivitet.

Eg held fast på det eg sa tidlegare. Skilnaden her i salen i dag ligg i at regjeringspartia har tiltru til at Regjeringa fylgjer opp det arbeidet som er sett i gang, og vil syte for at arbeidet skal halde fram. Det er ikkje slik som representanten prøvde å framstille det, at Arbeidarpartiet og SV vil handle. Det er aktivitet, det er handling, og det skal det framleis vere. Det er ikkje nødvendig å setje inn ein masse tiltak før ein ser om dei er nødvendige. Men opninga for å setje inn tiltak er til stades, og der skal regjeringspartia vere pådrivarar dersom det er nødvendig.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Inge Myrvoll (SV): Jeg skal begynne med å oppklare en åpenbar misforståelse. Jeg regner med jeg får tillegg i tida for det.

SV stemte mot omdanning av Televerket til Telenor og aksjeselskap sammen med Senterpartiet. I ettertid tror jeg vi gjorde en feil. Når jeg ser på utviklinga i telemarkedet, tror jeg det var et nødvendig vedtak i si tid, som vi da stemte mot. Derimot gikk vi inn for å oppheve de siste enerettene for tre år sia. Det tror jeg også var helt nødvendig og riktig ut fra den teknologiske utvikling. Men det betyr ikke at man skal slutte å bruke de styringsmekanismene man har.

Det vi nå diskuterer, er en stor telepolitisk omveltning, som ikke har fått en omveltning oppmerksomhet. Det kan det være mange grunner til. Én grunn er at det er en ventet omveltning. Den er ventet fordi Telenor lenge har signalisert at de er ute etter partnere. Vi hadde en

runde i fjor som fikk mer oppmerksomhet, fordi det foregikk et spill, ikke om det vesentlige – essensen i en fusjon – men en fiktiv maktkamp mellom Telenor-ledelsen og daværende samferdselsminister Dørum og mellom statsråd og storting – en kamp ikke om telepolitisk strategi, men om spilleregler. Da var det til tider hett!

I denne runden er det ikke noe spill av betydning, og for media er spillet ofte viktigere enn innholdet. Det er heller ingen spenning om resultatet. Bare SV sier nei til fusjonen. Innstillinga vi behandler, er således beretningen om en forventet fusjon med et forventet resultat.

Telenors målsetting har vært krystallklar hele tida, men for oss kan det være grunn til å ha som korreksjon et sitat fra lederen i Dagsavisen den 21. januar 1999:

«Det som er godt for Telia og Telenor, er ikke nødvendigvis godt for det norske samfunnet.»

Men allikevel er det ingen liten politisk begivenhet som skjer i dag, til tross for manglende oppmerksomhet. Det har vært turbulens de siste dagene omkring Sagas skjebne, men jeg tror det som skjer her, er mye større. Hva gjør flertallet, deriblant Arbeiderpartiet og Senterpartiet, som er opptatt av norsk eierskap i Saga? Jo, de forlater en epoke, den epoken da staten gjennom eierskap hadde et telepolitisk redskap gjennom Telenor og det tidligere Televerket – det eneste telepolitiske redskapet i statlig eie.

Telepolitikk skal ikke være fasttømra, det er jeg enig i. Den må være i kontinuerlig utvikling. Når sagt uansett hvor oppdatert vi forsøker å være, kan en fort komme i bakevja. Å skue framover i telepolitikken er krevende. Men allikevel: Det er overraskende hvor brått en del snuoperasjoner kommer, og hvorledes de kommer.

Jeg har sett litt på valgnummeret til Telecom Revy fra august 1997. Daværende leder av samferdselskomiteen, Magnus Stangeland, var tøffere enn meg i sine uttalelser. Han var «livredd for privatisering av Telenor». Han sa at dette var «et statlig ansvar». For knapt to år sia var Senterpartiet livredd for privatisering, og det var ikke bare Stangeland. I Kartell-nytt nr. 6 fra 1997 kan vi lese hva Anne Enger Lahnstein skrev:

«Det er viktig å ta vare på folkevalgt styring av viktige samfunnsinstitusjoner og infrastruktur som Telenor, Post og NSB. Derfor gikk SP imot AS- og særlovsselskapsdannelsen.»

Og nå går de inn for fusjonering og delprivatisering. Dette er mindre enn to år sia. De gir bort de siste bitene av eierskapsstyring. Det er store politiske sprang fra å stå sammen med RV og faktisk kritisere SV for å være for markedsliberalistisk, for ikke å snakke om kritikken av Arbeiderpartiet for deres manglende vilje til styring, til nå å ende nesten i Høyres fang.

Det er ikke helt lett å bli klok på Kristelig Folkeparti heller. Deres talskvinne i forrige periode, May-Helen Molvær Grimstad, ble referert i nevnte nummer av Telecom Revy:

«Partiet holder på at Telenor skal være et 100 prosent statlig eid selskap, men Grimstad åpner likevel døren på gløtt: – Om det skal være for all fremtid, det har jeg ikke noe fasitsvar på.»

For *all* fremtid – det er mindre enn to år for Kristelig Folkeparti!

Da Stortinget i fjor høst gjorde et prinsippvedtak om delprivatisering i budsjettforliket mellom sentrum, Fremskrittspartiet og Høyre, var det i realiteten intet flertall i denne sal for privatisering. Sentrum solgte sitt standpunkt i telepolitikken for å få budsjettet i havn, slik de har solgt unna – på billigsalg – en rekke av sine standpunkter.

I SV har vi to redskaper i telepolitikken. Det er reguleringer gjennom lovverk, forskrifter og konsesjoner, og eierskap gjennom det statlig heleide Telenor. La det være klart at også fra vår side ser vi at reguleringer er blitt et mer og mer sentralt tema, for i et tøft marked må også Telenor markedstilpasse seg. Eierskapsstyringa er blitt mindre viktig, og reguleringa er blitt mer viktig. Men vi ser da ingen grunn til å gi fra oss det andre virkemidlet, eierskapet. Noen holder på med prosentregning om statlig innflytelse i det nye selskapet, men det er uinteressant. Vi starter på 40 pst., vi delprivatiserer og går ned til 33,4 pst. – er det vel. Det er videre åpnet for videre nedsalg til 25,5 pst., og et vedtak i denne sal, eller i Riksdagen, vil også oppheve denne intensjonsavtalen når det er vedtatt at dette skal gjøres.

Svenskene kan fort trenge litt penger og finne det fordelaktig å selge seg helt ut, eller så kan sentrumsregjeringa selge ut noen prinsipper på nytt for å få til et budsjettforlik med Høyre og Fremskrittspartiet – og da er staten ute! Men uansett: statlig eierskapsstyring krever egentlig 100 pst., så eierskapsstyringa glipper allerede i dag.

Det som bekymrer meg mest, er infrastrukturen – det at vi i dag fusjonerer og privatiserer telenettet, sjølve motorvegene og riksvegene i Tele-Norge. For meg er det viktig at hele landet har tilgang til et telenett som har en kvalitet og en pris som er likeverdig. Det dreier seg om rammebetingelser for næringsliv og bosetting. Eller for å gjenta Magnus Stangeland:

«Vi må ha infrastruktur og den skal være et statlig ansvar.»

Jeg hadde håpet at Arbeiderpartiet og sentrumspartiene ville funnet tanken om et statlig nettselskap, hvor Telenors nett, Jernbaneverkets nett og Statnett inngikk i et felles selskap, interessant. Jeg vil vise til at for en del år siden ble et slikt forslag som vi la fram den gang, oversendt Regjeringa, fordi Arbeiderpartiet fant det interessant å se nærmere på det. Jeg tror det endte i en skuff, at intet har skjedd med det forslaget som ble oversendt.

Jeg har med en viss undring fulgt stortingsflertallet som har drevet et storstilt spill om et IT-senter på Fornebu, fordi det skulle legge grunnen for at Norge skulle hevde seg internasjonalt. Personlig føler jeg at Otto Jespersen er den som best har tatt IT-kameratene på kornet, men det kan vel ikke siteres her, for da blir jeg klubbet. Nå vedtar det samme flertallet – med en skuldertrekning – en fusjon hvor mye ikke er avgjort, verken når det gjelder ledelse eller aktivitet, f.eks. hvor aktiviteter som Internett, mobiltelefoni og satellitteknologi skal lokaliseres. Er det ikke bemerkelsesverdig at flertallet ikke er opptatt av områder hvor Norge i dag er i front internasjo-

nalt, men bare er opptatt av å bli en magnet på noe vi ennå ikke har? Men i dag – for jeg tror ikke på noe under i løpet av dagen – vedtar vi fusjon og privatisering, og forslaget om nettselskap faller ut. Da blir de regulatoriske ordningene enda viktigere enn før.

Tormod Hermansen sa til Svenska Dagbladet den 25. januar i år:

«Alla ska veta att Telia-Telenor kommer att drivas på helt marknadsmässiga villkor. De som satsar pengar i bolaget behöver inte vara rädda för att vi kommer att föra någon regionalpolitik, ...»

Det er klart at dette selskapet skal drive på samme måte som andre teleselskaper. Det er den usminkede sannheten. En rekke sentrumpolitikere har kommet på arenaen for å drive brannslukking, for sanne uttalelser er ofte veldig ubehagelige. I framtida kan vi ikke drive distriktpolitikk gjennom eierskap, kun gjennom reguleringsregimet. Det er sannheten, uansett hva sentrumpartiene sier i dag. Da blir spørsmålet: Hvem har vilje og evne til å føre en reguleringspolitikk som er målrettet, hvor man evner å bruke virkemidler og ikke bare har forhåpninger? Det katastrofale er at jeg føler at det har ikke sentrumsregjeringa.

Jeg er uenig med Arbeiderpartiet i fusjonen, men Arbeiderpartiet kjenner i alle fall til hvilke krefter de arbeider i forhold til. De vet at intensjoner ikke betyr noe som helst. Skal landet ha et likeverdig tilbud, må også spillereglene for et marked være på plass.

Høyre og Fremskrittspartiet har også i dag mast om kostnadene for næringsliv og husholdninger på grunn av sen liberalisering, og det har jeg i tillegg lyst til å komme med en liten bemerkning til. Det er en forunderlig seanse. Til tross for at Norge har et lite marked og en umulig geografi, har vi gode og billige teletjenester i hele landet. Det er nettopp fordi liberaliseringa ikke har kommet brått hos oss, men stegvis. Det har vært mulig å ta noen politiske grep, både regulatoriske og gjennom eierskapet i Telenor, og derfor har vi billige og gode tjenester i hele landet. Allikevel klager Høyre og Fremskrittspartiet.

Det som forundrer meg, er at nå har sentrumpartiene motvilje mot styringsmekanismene og bare nærer et lønnlig håp om at markedet skal kunne gi likeverdige tilbud og priser over hele landet. Da har de på en måte en dårlig hukommelse! Husker ikke sentrumpartiene hva de sa for to år siden? Tror de ikke på Tormod Hermansen, som sa at det nye selskapet ikke skal drive distriktpolitikk?

Sentrumpartiene har vist til at Telenor har utbyggingplaner. Ja, men det er det nye fusjonerte, delprivatiserte selskapet som eventuelt skal gjøre jobben, og det selskapet gjør den delen av jobben som det finner bedriftsøkonomisk lønnsom – sjølsagt! For oss i SV er det viktig å sikre resultatene. Det er også viktig å fordele kostnadene på aktørene på en slik måte at ikke enkelte aktører skal ha pålagte bærer å bære, mens andre bare skummer fløten. Derfor er det viktig å gå inn med tiltak nå – tiltak som forplikter! (Presidenten klubber)

Jeg trodde jeg skulle få tillegg for at jeg måtte oppklare en åpenbar misforståelse, men ...

B j a r n e H å k o n H a n s s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte, uten noe tillegg i første omgang i hvert fall.

Ola Røtvei (A): Min gode venn, representanten Myrvoll, har mange tanker i hodet på en gang, og nå skal jeg la ham få muligheten til å utdype noen av disse tankene.

SV ønsker et statlig nettselskap. Vi vet at mye av produksjonen i telesektoren ligger i selve nettet. Vi vet også at konkurransen mellom de forskjellige nettene vil øke, og at det som i dag er Telenors nett, vil møte den stadig økende konkurransen i de mest lønnsomme områder av landet. Er ikke SV redd for at et utskilt statlig nettselskap vil sitte igjen med lite trafikk i de mest lønnsomme områdene, og med en virksomhet som i hovedsak er knyttet til formidling av tradisjonell telefoni i områder som ikke blir dekket av konkurrerende bredbåndnett, samtidig som privateide nett tjener penger i lønnsomme områder uten å være med på å betale for driften av telenettet i mindre lønnsomme områder? Hvordan vil Sosialistisk Venstreparti forhindre en slik utvikling?

Jeg har heller ikke helt klart for meg hvordan Sosialistisk Venstreparti vil finansiere utviklingen av et statlig eiernett. Sosialistisk Venstreparti kan vel ikke mene at private netteiere skal sitte igjen med fortjeneste når vi samtidig får store utgifter ved å holde det statlige nettet teknisk oppgradert? Dette vil ikke være noen god løsning. Faren er stor for at distriktene vil bli taperne, og at vi vil få et telenett som ikke er teknologisk oppgradert. Jeg går ut fra at dette er en utvikling som Sosialistisk Venstreparti ikke vil sitte og se på. Hvordan vil da Sosialistisk Venstreparti forhindre nettopp dette?

Inge Myrvoll (SV): Min gode venn og kårkall, representanten Røtvei – det er vi to som er kårkallene i komiteen, de med lengst fartstid – sa at jeg hadde mange tanker, og det er klart at det av og til vil være vanskelig å organisere mange tanker for dem av oss som har tungt for det.

Det som forundret meg litt er det perspektiv man har på staten. Telenettet er finansiert av alle brukerne i landet som har vært med på å betale disse tjenestene som etter hvert er blitt rimeligere og rimeligere, slik at dette i utgangspunktet på en måte er et felleseie.

Hvis staten på en måte har ansvar for dette nettet og gjerne kobler det med de øvrige statlige nettene som også er inne når det gjelder formidling av teletjenester etter hvert, slik som Jernbaneverkets nett og Statnett, er det liksom ingen interesse for å bruke og betale for å bruke dette nettet, og derfor blir det et nett som er uinteressant i en konkurransesituasjon, mens hvis det er en del av det fusjonerte delprivatiserte selskapet, er det et interessant nett. Det perspektivet greier jeg ikke helt å se. Jeg tror at et slikt statlig nettselskap faktisk også kan spille en rolle og være interessant for telemarkedet. Jeg ser ikke så negativt på det, og det gjorde heller ikke Arbeiderpartiet da de sendte over det nevnte forslaget for noen år siden.

Dette forslaget hadde ikke Arbeiderpartiet så lang tid til å se på fordi det ble regjeringsskifte. Jeg lurer på om de så på det før de forlot regjeringskontorene, og jeg lurer på om noen av dem som overtok regjeringskontorene, har sett på det. Det får man vel aldri svar på, fordi det ligger mye papirer i skuffene der.

Fredrik Färber (Frp): Vi har tidligere i replikkform og nå i innleggsform hørt hvordan Sosialistisk Venstreparti stadig fordømmer markedet og det private initiativ. Vi hørte hvordan representanten Myrvoll brukte som argument for statlig eierskap og styring at prisene på telefoni også sank under Televerket og Telenor. Innser ikke representanten Myrvoll at grunnen til at Televerket og Telenor under statlig styring satte ned prisene, kanskje nettopp var at de innså at det ikke var noen fremtid i statlig styring og monopoler, og at det som kom – konkurranse og privat initiativ – ville være det som var best for forbrukerne?

Er det noen annen grunn som Myrvoll kjenner til, enn at det nettopp var konkurransen som gjorde at vi i forrige uke fikk utslettet de tidligere skillelinjene mellom de forskjellige stedene man ringer til, slik at det nå er like billig å ringe til noen i den helt andre enden av Norge som til naboen?

Vil representanten Myrvoll også i fremtiden hindre fri konkurranse i andre sektorer, slik at den vanlige norske forbruker taper?

Inge Myrvoll (SV): Jeg tror faktisk at Fremskrittspartiets statsskrekke er mye, mye større enn Sosialistisk Venstrepartis markedsskrekke. Det er faktisk slik at jeg på en rekke områder tror at markedet er den riktige regulatoren, men skal den være det må det også være visse spilleregler. Jeg tror ikke på den frie konkurranse, jeg tror på en konkurranse som har visse spilleregler å følge, slik at det fungerer. På telesektoren er det veldig viktig at det er slike spilleregler, hvis ikke, vil det bli ulike typer tjenester og priser over hele landet.

Jeg tror at det gamle Televerket faktisk gjorde en god jobb som forvaltningsbedrift. Så ble det AS – det stemte vi imot, det burde vi kanskje ikke gjort den gangen – og også som statsaksjeselskap har de gjort en god jobb, lenge før konkurrentene kom inn og lenge før man så perspektivene og hvor tøff konkurransen ville komme til å bli. Prisene gikk nedover og tjenestene ble bedre. Det er ganske fantastisk.

Egentlig burde Fremskrittspartiet gå i seg sjøl og undre seg på hvordan det er mulig at et statsselskap i et land som har vært så vanskelig å bygge ut som Norge, kan være landsomfattende og være blant dem som har de billigste og noen av de beste tjenestene i Europa. Hvordan kan det være mulig? I Fremskrittspartiets ideologiske verden burde det egentlig være en absurditet, men jeg tror ikke de akter å bruke tid på å tenke gjennom det, for de har en slags fobi som går ut på at alt staten gjør, må bli galt.

Jeg tror markedet har sin rolle å spille, men jeg tror ikke det frie markedet nødvendigvis er det beste. Jeg tror

det markedet som har spilleregler å følge, er det markedet som kan føre til at vi får et godt samfunn å leve i, og at vi får reguleringer som gjør at vi ikke får de aller mest negative utslagene av de frie markedskreftene. De tar nemlig ikke noen menneskelige eller samfunnsmessige hensyn. Det er der vi er nødt til å gripe inn.

Jan Sahl (KrF): Sosialistisk Venstreparti skriver i sin merknad på side 7 i Innst. S. nr. 197:

«Dette medlem ønsker å opprettholde Telenor AS som et heleid statlig selskap, som har mulighet for å inngå strategiske allianser med andre selskaper for å styrke seg i internasjonal konkurranse.»

For det første ønsker jeg å utfordre representanten Myrvoll på hva han mener med «strategiske allianser» i denne merknaden. Er det ikke en «strategisk allianse» vi inngår i dag?

Kristelig Folkeparti stiller store spørsmålstegn ved realismen i dette når virkeligheten i dag er at markedet er deregulert. Et heleid lite statlig selskap i et deregulert marked vil møte hindringer når det skal finne strategiske alliansepartnere.

Og spørsmålet er: Hvordan vil SV legge til rette for det?

Sentrumspartiene ser strategiske allianser som en absolutt nødvendighet i det markedet som vi nå er inne i, og går derfor inn for denne fusjonen med delprivatisering.

Til slutt: Å ha døra på gløtt for utvikling, slik vår representant May-Helen Molvær Grimstad uttrykte seg, har i ettertid vist seg å være klok tale. Men det SV gjør i dag, er jo å lukke og låse den samme døra.

Inge Myrvoll (SV): Ja, en kan ha døra på gløtt, en kan ha den vidåpen, og så kan en ha svingdører som gjør at en aldri kommer seg ut – det er mange slags døroperasjoner.

Når representanten Sahl prøver å forklare hvor riktig det var å ha døra på gløtt i valgkampen for to år siden, må jeg bare minne ham på at da var det et deregulert marked, eneretten var borte, alt slikt var borte. Det har ikke skjedd noe spesielt fra høsten 1997 og fram til nå på det telepolitiske området slik sett, men det har skjedd noe på det regjeringspolitiske området: Kristelig Folkeparti er kommet i regjering og må forhandle med Høyre og Fremskrittspartiet – det er nytt siden august 1997. Kristelig Folkeparti sa i august 1997 at en ønsket at Telenor skulle være et 100 pst. statlig eid selskap, men at en ikke var sikker på om det skulle være det for all framtid. Så det er klart at det har blitt en ny framtid når en skal forhandle bort sine prinsipper og sin politikk!

Det har jo vært slik før også at teleselskaper har inngått samarbeidsavtaler og allianser av forskjellig karakter. Det tror jeg også det nye konsernet kommer til å gjøre, for det opereres med allianser, og det er den typen strategiske allianser jeg snakker om. Jeg mener at dette lille Telenor som vi har, som er stort i Norge, og som faktisk er god på en del utenlandske områder, kunne ha operert i en slik verden. Jeg tror nok det nye selskapet også kan gjøre det, men for meg er det viktig å si at det er

(Myrvoll)

ikke nødvendigvis slik at alt som er godt for Telenor og Telia, er godt for Norge.

Hva er best for Norge? Det er det som har vært mitt utgangspunkt for ikke å ønske fusjonen. Jeg tror nok ikke Telia og Telenor som selskap vil få noen ulemper av fusjonen, men jeg tror at Norge kan få det, og jeg går ut fra at Jan Sahl som politiker er opptatt av det.

Oddvard Nilsen (H): Jeg skjønner faktisk at det er ett parti som har det dårlig med seg selv i dag i denne salen, og det er SV. Det har jeg ganske stor forståelse for, for jeg har vært med i en del debatter i denne sal knyttet til telepolitikk, og SV har vært flink til å forsøke å bygge allianser i politikken med sikte på å opprettholde det de har hatt som sitt primære ønske, å bevare Telenor som et statlig selskap. Det har av og til imponert meg hva de i grunnen greide å få til, bl.a. stod de jo også sammen med Senterpartiet og en del andre partier i denne sal. Så jeg skjønner at skuffelsen i dag er stor, for det er på en måte et totalt nederlag. Alle de vennene som man hadde bygd opp allianser med tidligere, har forlatt SV i dag.

Det som er interessant, er i grunnen hvilket alternativ SV ser for seg. For den honnøren skal jeg gi partiet, de har stått på en linje som er klar og grei – vi har visst hvor vi har hatt dem. Det har nok vært andre partier i denne sal som har flakket mer fra side til side enn akkurat SV. Men når SV nå sier at man går inn for å skille ut nettet, betyr jo det på en måte – hvis en spør meg iallfall – at man indirekte sier at man ikke vil ha noen sammenslåing. Nettet er, slik jeg ser det, selvsagt en del av verdifastsettelsen i selskapet, og jeg vil tro at hvis man gjorde det vedtaket, måtte man gå en ny runde, og da tror jeg ikke man hadde fått noen sammenslåingsavtale.

Mitt spørsmål til SV er da: Hva er det i grunnen SV vil med Telenor? Mener SV at Telenor kan bestå som en norsk bedrift under det regime som er i dag, og at arbeidsplassene i Telenor er tryggere på den måten enn de er ved den sammenslåingen som vi gjennomfører i dag? Høyres svar på det er greit. Men det kunne være veldig interessant å spørre SV: Hva er alternativet?

Inge Myrvoll (SV): Jeg er ikke i tvil om at Høyre har en rimelig god dag i dag, de har hatt flere gode dager når det gjelder det telepolitiske området. Nå er det jo slik at også vi i SV har forandret og utviklet vår politikk, og det tror jeg er veldig nødvendig – en kan på en måte ikke stå på gamle posisjoner på det telepolitiske området. Vi har her også fått kritikk i sin tid for å være for markedsliberalistisk osv.

Vi er nok litt alene i dag, det stemmer det. Men vi har ikke tenkt å gå inn i noen slags hundreårsensomhet. Når selskapet er sammenslått, når nettforslaget er nedstemt, er vi veldig opptatt av hvilke typer regulatoriske holdninger som kan brukes for å få dette tilbudet som vi trenger over hele landet, til priser som er mest mulig likeverdige. Det er vårt utgangspunkt når våre primære ting er nedstemt.

Hvis jeg i dag skulle fått det som jeg ønsker, hadde jeg opprettholdt Telenor som et selskap. Men jeg ville samtidig ha sett på det som var vårt forslag for noen år si-

den, nemlig et samarbeid mellom de statlige nettselskaperne, gjerne i nær tilknytning til Telenor som et 100 pst. statlig eid selskap. Det kommer da ikke til å bli resultatet, og derfor skal jeg nå konsentrere min oppmerksomhet om framtida – det er der de fleste av oss skal leve resten av våre liv, hvor lenge nå det blir. Telepolitisk tror jeg i hvert fall at Arbeiderpartiet og vi har greid å finne sammen når det gjelder de regulatoriske ordningene, og det er det som kommer til å være vesentlig framover. At Høyre ikke er helt med, er vi ikke overrasket over. Derimot er jeg overrasket over at de mest styringskåte for tre år siden ikke er med, og det var bl.a. Senterpartiet, som hadde store runder i denne sal. Høyre rekner jeg ikke med i så veldig stor grad.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Thorbjørn Merkesdal (V): Noen har en gang sagt at utviklingen i dag går fortere enn noensinne tidligere. Første gang jeg hørte det, måtte jeg tenke meg litt om for å forstå hva som egentlig var meningen. Så langt jeg kan huske, har utviklingen alltid gått fort, fra den første PC-en jeg så, til de små multimedia-PC-ene vi har i dag, som er koblet sammen i et stort globalt nettverk. Personlig hadde jeg håpet at jeg ved inngangen til år 2000 også hadde hatt en flyvende bil stående i garasjen. Slik sett har utviklingen kanskje ikke gått så fort som jeg hadde håpet.

De sakene vi debatterer i dag, bærer preg av teleteknologiens utvikling og muligheter. Utviklingen i telesektoren har nok gått fortere enn noen hadde forestilt seg. Teknologiens muligheter utvides og ulike medier smelter sammen. Mulighetene innen denne næringen er store og vil påvirke hele vårt levesett og arbeidsmønster. I stor grad reduseres avstandsproblemene. Det er ikke lenger tvingende nødvendig å møte på jobb kl. 08.00 hver morgen. Vi har vært vant med at i Norge må folk flytte dit de får arbeid. I dag ser vi for oss en situasjon der vi kan bo på den ene siden av landet og arbeide på den andre. Dette gir en mulighet for at all den gode kreativitet og gründervilje som finnes i Norge, kan samarbeide tettere og bedre. Dette kan bare gjøres dersom mulighetene blir like gode i hele landet.

I dag er det flere ulike aktører som bygger ut ulike former for nett til levering av datainformasjon. Aktører i markedet og forskermiljøer lanserer ulike modeller og muligheter for overføring av informasjon. Dette strekker seg fra den tradisjonelle kobberledningen, via fiberoptikk til satellittkommunikasjon. Hvis vi ser for oss en verden der det er satellitter som overfører digital kommunikasjon, kan vi si at dagens telenett er blitt håpløst avleggs. Dette er en teknologi som løper foran staten på mange måter, det er en teknologi som løper foran oss politikere. Derfor er det meningsløst for oss i dag å gå i detalj inn i de mulighetene vi har i fremtiden. Vår oppgave må være å legge rammene for utviklingen av teletjenester i Norge. Derfor er det bra at en enstemmig komitee understreker betydningen av at det finnes et godt tjenestetilbud i hele landet, og derfor er det helt nødvendig at flertallet i komiteen ber Regjeringen legge følgende til grunn:

«Alle husstander og virksomheter over hele landet skal sikres mulighet for tilknytning til en teleinfrastruktur med en overføringskapasitet som er tilstrekkelig til å kunne gjøre bruk av stadig nye muligheter til elektronisk kommunikasjon til akseptable priser.»

Dette må Regjeringen sikre ved å vurdere ulike former for leveringsplikt i konsesjonsvilkår.

En oppgradering til bredbåndskapasitet i alle deler av landet skal foregå slik at brukerne i Norge kan ligge i forkant av den internasjonale utviklingen. Vi skal i dag ta vare på den posisjonen Norge har i teletutvikling. Det er hjernekraft vi skal leve av i fremtiden, og derfor er dette en forutsetning for statens videre arbeid.

Min mor fikk dispensasjon til å få telefon da hun var gravid med min søster. Ellers var det lang ventetid. I forrige uke bestilte jeg en ny mobiltelefon. Den var dessverre utsolgt, og jeg måtte vente til mandag i denne uken før jeg fikk den. I løpet av de siste årene har bruken av mobiltelefon økt kraftig. Bare bruken av Internett har opplevd en tilsvarende økning.

Tettheten av mobiltelefoner nærmer seg sterkt fastnetttilknytningen. Det bør likevel merkes at Finland allerede har delt ut lisenser for neste generasjons høyhastighetsmobiltelefon. I en slik sammenheng er det viktig at nye teletjenester introduseres raskt. Det må være et mål å legge til rette for en framtidrettet teleregulering og slik stimulere til innovasjon og investeringer i Norge.

Jeg ser telefremtiden lyst i møte. Norges muligheter er mange og gode. Det er opp til oss å sørge for at vi tar dem i bruk og fortsatt er blant de ledende internasjonalt.

Torstein Rudihagen (A): Det er vel ingen annen sektor som har gjennomgått ei så rask utvikling som akkurat denne sektoren dei siste åra. Det gjeld på det teknologiske området, det gjeld spørsmålet om internasjonalisering, ei endring av markedene og ei omstrukturering av aktørane.

Det gamle telemonopolet måtte falle. Monopolet og eigarstyringa var ueigna for å nå våre telepolitiske mål. Ja, vi såg òg korleis monopolet vart pressa og uthola på mange område. Det vart rett og slett umogleg å halde på det om ein ville det aldri så mykje. Vi måtte gjennom regulatoriske middel, lov og regelverk, syte for å halde oppe og nå våre telepolitiske målsettingar. Det forstod alle dei politiske partia, med unntak av Senterpartiet, som i opposisjon kjempa mot alle nødvendige endringar både i telesektoren og i postsektoren. Argumentasjonen var heile tida omsynet til distrikta og distriktsarbeidsplassane, og nå kan dei ikkje ein gong vere med på eit forslag om at det skal innførast leveringsplikt. Alt dei strekker seg til, er at det bør vurderast. Ei heller ei maksimalprisordning for høghastighetstenester kan dei vere med på.

Samanslåinga av Telenor og Telia er truleg riktig for å sikre ein nordisk aktør som er internasjonalt konkurransedyktig. Når ein ser den sysselsettinga, den veksten, den verdiskapinga og den utviklinga som Telenor har ført med seg både direkte og indirekte i dette landet, er det visst viktig at vi framleis har ein stor aktør her i Norden.

Men det regulatoriske regimet er det som er avgjerande for eit godt teletilbod med infrastruktur og teletenester til likast mogleg pris i heile landet. Bruken av IKT, inkludert teletenester, aukar i all næringsverksemd så vel som i offentleg sektor – ja der kommunikasjon blir ein stadig større del av heile verksemda. Det blir da sjølv sagt at ei verksemd ikkje vil etablere seg eller bli verande der tenestetilboda er dyrare eller dårlegare enn i andre område – da er bedrifta rett og slett ikkje konkurransedyktig. Med andre ord: Eit likeverdig tilbod over det ganske land er eit avgjerande distriktspolitisk element, avgjerande for busetting og verdiskaping og for at vi kan ta heile landet i bruk.

Da må vi nytte konsesjonsplikt. Arbeidarpartiet ville utvide konsesjonsplikta, som Regjeringa vil avgrense til aktørar med ein viss marknadsdel. Vi må ha konsesjonsordning for å kunne pålegge aktørane vilkår som sikrar like, landsdekkande tenester til lågast og likast mogleg pris.

Leveringsplikta for både tenester og høghastighetsnett/breibandsnett blir viktig, ja, det blir òg viktig med ein heimel for leveringsplikt for det som måtte kome framover innanfor denne sektoren av ny infrastruktur og tenester. På dette dynamiske området må ein ikkje låse seg fast i dagens teknologi, men òg ta høgde for det som måtte kome. Ein rettferdig konkurranse krev anten at vi får ei felles aktørfinansiering, eller at staten kjøper desse ulønnsame tenestene på same måten som ein gjer innanfor andre samferdselssektorar, som jernbane, luftfart og posttenester. Felles aktørfinansiering gjennom fondsavsettinger meiner eg måtte vere ein måte å gjere dette på. Men eg registrerer at Regjeringa nå er svært atterhalden med omsyn til å ta denne ordninga i bruk. Same kva, så må det utøvast eit samfunnmessig engasjement som sikrar nettenester over heile landet.

Ein del verksemdar i distrikta ligg eit godt stykke unna hovudnettet med eit såkalla langt aksessnett. Vi har sett eksempel på at bedrifter, m.a. reiselivsbedrifter, ikkje har fått tilgang til ISDN-nett, nettopp fordi dei har lege for langt unna. Desse må få tilgang til nettet på like vilkår med dei andre. Det vil koste uforholdsmessig mykje for den enkelte bedrifta, men vil koste svært lite for aktørar i ei felles finansiering.

Vi ser at konkurranse utviklar produkt og tenester til beste for kunden, men skal konkurranse råde utan ei regulatorisk ramme som styrer verksemda, blir konkurransen berre til gagn for dei lønnsame kundane. Kven vil bry seg om dei andre? Derfor må vi aktivt bruke maksimalprisordninga for å motverke skeivskapen i pris, og eg trur ikkje at vi kjem utanom ei aktørfinansiering av ulønnsame leveransar på grunn av det.

Fredrik Färber (Frp): Telesektoren i Norge er i ferd med å gjennomgå store endringer – det meste til det positive. Den norske telesektoren har over tid blitt gradvis mer liberalisert, som Fremskrittspartiet ser på som utelukkende positivt, nettopp fordi dette har medført at vi har fått billigere og bedre teletjenester her i Norge. Så sent som i forrige uke kunne vi oppleve at Telenor utvis-

ket de gamle skillene mellom fjern- og nærtakst, slik at det vil bli like billig å ringe til kameraten på Reinsvoll som til onkel i Alta. Det er distriktspolitikk det! Og dette er prisreduksjoner som vil få ytterligere ringvirkninger i markedet, og priskonkurransen vil bare tilta og vedvare. Det er den stadige avreguleringen og globaliseringen av telemarkedet som har ført til en tiltakende konkurranse og tilhørende prisnedgang.

Slik situasjonen har vært nå, har Telenor vært for liten i et internasjonalt konkurranseperspektiv til å kunne hevde seg på internasjonale markeder. Derfor vil det være positivt i et internasjonalt konkurranseperspektiv at Telenor og Telia slås sammen. Det innebærer at det skapes et teleselskap med en slik slagkraft at det kan hevde seg på det internasjonale markedet.

Det nye sammenslåtte selskapet bør prioritere innsats innenfor forskning og utvikling. Ifølge St.meld nr. 24 for 1998-99 ser vi at teleselskapene har enorme muligheter til å tilby sluttbrukerne tjenester basert på avansert teknologi. Det sammenslåtte selskapet har også muligheter til å bli fremtredende innen skandinavisk industri.

Men et merkepunkt ved sammenslåingen av Telia og Telenor er at Konkurransetilsynets merknader må etterfølges for ikke å komme galt ut i forhold til den positive utviklingen i telekonkurransen. Det er faktisk negative aspekter ved sammenslåingen ved at vi kan få nedsatt innenlands konkurranse, et faktum som proposisjonen imidlertid ikke tar så nøye opp. Konkurransetilsynet har påpekt at det nye selskapet bør selge Telias aktiviteter i Norge. Dette er viktig, og det må være en forutsetning at tilsynets anbefaling blir fulgt.

Det er med tilfredshet at vi har merket oss at det nye selskapet innen år 2000 vil børsintroduseres og delprivatiseres, samt at hvert respektivt land selger seg ned til en eierandel på 33,4 pst. Det er fortsatt bra at landene kan velge å selge seg ned til 25,5 pst. Tallet 25,5 pst. følger av at statene har inngått en 16 års avtale om at de to statene til sammen ikke skal eie mindre enn 51 pst., slik at de bevarer et statlig eierskap. Det er synd! Det er ingen statlig oppgave å være eier av et telekommunikasjonsselskap. De statlige eierne bør fortsette å selge seg ned under 25,5 pst., og ta sikte på å selge hele sin aksjebeholdning. Det vil være i tråd med den utviklingen som finner sted internasjonalt.

Det er også beklagelig at det ifølge aksjonærvtalen fremgår at ingen investor/investorgruppe skal kunne erverve mer enn 3 pst. av aksjene ved det statlige aksjesalget. Fremskrittspartiet vil advare mot slike begrensninger, og begrensninger som ligger i samme sjikt, slikt som å ha mål om at bedrifter innen media, telekommunikasjon eller informasjonsteknologi ikke skal kunne erverve mer enn 1 pst. av aksjene. Slike begrensninger hemmer det nye selskapets evne til å inngå allianser og fusjoner videre, samtidig som det kan hemme den videre utvikling av aksjene i det nye selskapet.

Inntil alle aksjene er solgt ut, vil det være riktig og hensiktsmessig at Næringsdepartementet overtar forvaltningen av statens aksjer i det sammenslåtte selskapet, slik at vi ikke får den dobbeltrollen som oppstår ved at

Samferdselsdepartementet innehar både eier- og kontrolløroppgaver.

Presidenten: Presidenten gir ordet, utenom talerrekkefølgen, til Inge Myrvoll.

Inge Myrvoll (SV): I debattens hete glemte jeg å ta opp det forslaget som SV har i Innst. S. nr. 196. Det tas herved opp!

Presidenten: Inge Myrvoll har da tatt opp det forslaget han selv har referert til.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Norge fremstår i dag som et av de mest avanserte teleland i verden, med en moderne og godt utbygd infrastruktur, et bredt tjenestetilbud av høy kvalitet og til lave priser. Sett på bakgrunn av situasjonen for en del år tilbake og våre naturgitte begrensninger, vil jeg si det er imponerende hva som er oppnådd av fremskritt innen denne sektoren på relativt kort tid. Illustrerende er den svært gunstige prisutviklingen på telekommunikasjon. På ti år er eksempelvis fjerntaksten redusert til en tiendepart, og jeg konstaterer med meget stor tilfredshet at vi nå nylig har fått innfridd det som har vært et sterkt politisk ønske, nemlig innføring av én takstzone for telefoni for hele landet.

De resultater som vi har oppnådd på telesektoren, ligger det mye kløkt og innsats bak, og det vil det utvilsomt kreves mer av om vi skal klare å videreutvikle sektoren på en måte som tilfredsstiller bredere politiske målsettinger.

Å sikre de telepolitiske hovedmål i en situasjon med åpen internasjonal konkurranse reiser ikke minst nye regulatoriske utfordringer, som vi møter eksempler på i den stortingsmeldingen som er til behandling i dag. Situasjonen reiser imidlertid også utfordringer for staten som eier og tilrettelegger for næringsutvikling, som det foreliggende forslag om å slå sammen Telenor og Telia etter min oppfatning er et riktig svar på.

Det har i Norge vært bred oppslutning om den skrittvis liberaliseringen som munnet ut i at det fra 1. januar 1998 ble åpnet for konkurranse på alle områder i telemarkedet. Utviklingen av norsk telepolitikk har vært preget av en vilje til å finne balanserte og praktiske løsninger – og ikke ri prinsipper for prinsippenes skyld. Den stortingsmeldingen som Regjeringen har lagt fram, er, slik jeg ser det, resultat av den samme innstilling: at vi ønsker å sette resultater i form av stadig bedre og billigere teletjenester til forbruker og virksomheter i hele landet i fokus.

Styring av telemarkedet sikres nå gjennom generelle regler og individuelle konsesjoner som bl.a. har til oppgave å sikre alle husstander og bedrifter grunnleggende teletjenester av høy kvalitet til lavest mulig pris og å legge til rette for virksom konkurranse. Andre viktige elementer er å sikre tilgang til begrensede ressurser på like vilkår, samt ivareta forbrukerrettigheter, personvern og grunnleggende krav til sikkerhet i telenettet.

Som nevnt innledningsvis gir Norges geografi, topografi, klima og befolkningsmønster oss i utgangspunktet

høyere kostnader enn land vi vanligvis sammenligner oss med. Likevel har vi i dag, i internasjonal sammenheng, et svært lavt prisnivå og et godt utvalg av teletjenester over hele landet. Utviklingen i Norge står ikke noe tilbake for selv de land som – ihvertfall på papiret – var tidligere ute med å liberalisere sine markeder. Som det fremgår av meldingen, har vi allerede sett betydelige resultater av innføringen av full konkurranse både på tilbud av overføringskapasitet, tilbud av nye tjenester og gjennom prisreduksjoner til både forbruker og bedrifter. Jeg tror det er feil av Høyre og Fremskrittspartiet å slutte herfra at deres syn har vist seg å være fasit. Etter mitt syn er nettopp valget av tidspunkt for innføring av full konkurranse et avgjørende suksesskriterium.

Vi skal imidlertid vokte oss for å lene oss tilbake hvis vi skal sikre at Norge fortsatt skal ligge i første rekke når det gjelder pris og kvalitet og evnen til å ta i bruk teletjenester. Telekommunikasjon er en grunnleggende forutsetning for å kunne ta del i informasjonssamfunnet og en stadig viktigere innsatsfaktor for norsk næringsliv og dets konkurransevne. Det er av avgjørende betydning at hele landet og alle sosiale lag har tilgang til et tilstrekkelig og likeverdig tilbud av telenett og tjenester til akseptable priser.

Foruten gjennom det generelle regelverket er Telenor i sin konsesjon pålagt å tilby grunnleggende teletjenester til alle husstander over hele landet. Samferdselsdepartementet vil kontinuerlig vurdere de pålagte landsdekkende tjenestene i lys av utviklingen og våre internasjonale forpliktelser.

Konkurranse er et hovedvirkemiddel for å oppnå de telepolitiske mål. Telereguleringen er innrettet på å legge til rette for en effektiv konkurranse. I meldingen som nå er lagt fram, er det vurdert en rekke ulike tiltak for ytterligere å stimulere konkurransen.

Det er en nær sammenheng mellom dette og Stortingets anmodning om at Regjeringen utarbeider en plan for forsert utbygging av et fremtidig telenett med tilstrekkelig båndbredde og kapasitet, slik at alle husstander og virksomheter i hele landet blir sikret muligheter til å ta i bruk stadig nye kommunikasjonsmuligheter.

Jeg er glad for at vi i denne meldingen kan konkludere med at tilbyderne i markedet synes å være i stand til å tilby den nødvendige overføringskapasitet på kommersielt grunnlag. Reguleringen virker dermed etter sin hensikt, ved at det er etablert rammevilkår som totalt sett bidrar til en utvikling med lavere priser og til at det bygges ut tilstrekkelig kapasitet i telenettet i tråd med etterspørselen, uten at det er nødvendig for myndighetene å gripe direkte inn.

Tilbudssiden er dermed ivaretatt av markedet selv og gjennom de pålagte landsdekkende tjenestene. Offentlig innsats bør dermed kunne begrenses til etterspørselsiden. Dette vil imidlertid være et viktig bidrag til å stimulere utbredelsen av tilbud i ulike deler av landet og evnen til å ta i bruk stadig nye tjenester.

Mangelen på overføringskapasitet synes først og fremst å ligge i aksessnettene, men disse vil, som det fremgår, bli oppgradert og supplert. Samferdselsdeparte-

mentet ønsker å legge til rette for bruk av eksisterende infrastruktur, og vil legge forholdene til rette for virksom konkurranse. Samtidig legger vi betydelig vekt på å motivere til investeringer i infrastruktur og å sørge for sikkerhet og kvalitet i telenettet. Som det fremgår av meldingen, mener vi å ha funnet en løsning som kan ivareta alle disse hensynene på en god måte gjennom å satse på utvikling av eksisterende aksessprodukter sammen med innføringen av andre stimulerende tiltak.

Av særlig betydning er innføringen av fast forvalg, der første fase ble gjennomført nå 1. juni. Sammen med innføringen av nummerportabilitet, vil dette være av stor betydning for andre aktørers evne til å konkurrere med Telenor.

Det fremgår videre av meldingen at Samferdselsdepartementet foreslår å videreføre ordningen med maksimalpriser for taletelefoni og leide samband. Det anses derimot ikke i dag tjenlig å innføre en fondsordning for fordeling av netto-kostnadene ved Telenors pålegg om tilbud av taletelefoni til hele landet.

Når det gjelder forslaget om å skille ut nettdelen fra Telenors øvrige virksomhet, viser jeg til de etter min oppfatning sterke argumenter som er anført mot en slik løsning, og som jeg er glad for at et flertall bedømmer på samme måte.

En annen problemstilling som har vært berørt gjentatte ganger, er skillet mellom forvaltningen av eierskapet i Telenor og utøvelsen av regulatøroppgaver. Her er det klart argumenter både for og imot. Regjeringen mener imidlertid at det er uheldig eventuelt å forandre på dette før vi har gjennomført sammenslåingen av Telenor og Telia og børsintroduksjonen og nedsalget til paritet i eierskapet er oppnådd. Etter dette vil jeg vurdere å flytte utøvelsen av statens eierrolle til et annet departement enn det departementet som har ansvaret for telereguleringen.

En sammenslåing av Telenor og Telia åpner store og spennende næringspolitiske perspektiver. På bakgrunn av den teknologiske og markedsmessige utviklingen på det som nå er et åpent internasjonalt telemarked, er jeg ikke i tvil om at en nordisk konsolidering industrielt sett er meget fornuftig. Det er derfor med stor tilfredshet at jeg kan konstatere at forslaget om å slå sammen Telenor og Telia samler et bredt politisk flertall.

Både Telenor og Telia er effektive selskaper med avansert teknologi og infrastruktur og et bredt tjenestespekter. Prisene på teletjenestene i de to landene er blant de laveste i verden. Samtidig har de to selskapene aktivt utnyttet nye markedsmuligheter innenfor tele- og IT-området og benyttet sine kompetansefortrinn i en målrettet satsing internasjonalt. Telenor og Telia er derfor i utgangspunktet noe langt mer enn tradisjonelle teleselskaper.

Med de raske og omfattende strukturelle endringer som skjer på telemarkedet, kreves det likevel et sterkere forretningsfundament for å sikre fortsatt høy vekst og verdiskaping. Regjeringen ser det i denne sammenheng som viktig å opprettholde et sterkt teleselskap med nasjonal forankring for å sikre landsdekkende tilbud av moderne og avanserte tele- og IT-tjenester til lave priser.

Etableringen av et sterkt nordisk telekonsern som får en størrelse og konkurransekraft som fremmer kostnads-effektivitet og innovasjon, vil legge best til rette for dette. Dette vil gi forretningsmessige fordeler, økt konkurransekraft og større verdier for eierne. En felles nordisk aktør vil dessuten ha vesentlig større muligheter til å utnytte mulighetene for ekspansjon og verdiskaping i det internasjonale telemarkedet.

Det nye selskapet vil ha forutsetninger for å videreutvikle en posisjon som ledende leverandør av kommunikasjons- og informasjonstjenester i den nordlige delen av Europa. Med dette som utgangspunkt er ambisjonen å ekspandere internasjonalt for å bli en ledende aktør i Europa og globalt innen områder der selskapet har eller kan utvikle kompetanse- og konkurransefordeler.

Jeg legger vekt på at en sammenslåing av Telenor og Telia kan forventes å gi samfunnsmessige effektiviseringsgevinster i form av reduserte kostnader til fordel for både andre tjenesteytere og sluttbrukere. Sammenslåingen av selskapene kan imidlertid også føre til at konkurransen på det norske markedet blir svekket. Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet peker på at dette problemet er viet lite oppmerksomhet i proposisjonen. Forklaringen på det er ikke at Regjeringen ser lett på dette problemet, men at en har funnet det riktig å avvende den konkurranserettslige behandlingen av saken før det vurderes å gjennomføre eventuelle konkurransepolitiske tiltak. Dessuten vil jeg peke på at mer generelle konkurransemessige problemstillinger er vurdert i den fremlagte stortingsmeldingen.

Jeg vil nok en gang slå fast at en sammenslåing av Telenor og Telia og den påfølgende delprivatiseringen av det nye selskapet ikke medfører noen endringer i omfanget av pålagte samfunnsforpliktelser. Det nye selskapet vil med hjemmel i gjeldende norsk regelverk bli pålagt tilsvarende samfunnsforpliktelser i Norge som det Telenor er pålagt i dag. Dette gjelder bl.a. plikten til å levere landsdekkende teletjenester og utførelsen av beredskapsoppgaver. Endringer i omfanget av pålagte samfunnsforpliktelser vil tilsvarende kunne skje ved endringer i det norske regelverket.

Avtalen om å slå sammen selskapene tilfredsstillter etter min oppfatning forutsetningen om likeverdighet og balanse mellom partene. Selv om Sverige i utgangspunktet vil ha en større eierandel, er avtalen utformet slik at partene får lik innflytelse i det nye selskapet fra dag én. Den norske og svenske eieren skal i utgangspunktet ha lik stemmerett i det nye selskapets generalforsamling og ha rett til å utpeke like mange styremedlemmer i det nye selskapet. Retten til å utpeke styreleder skal rotere mellom landene. Den norske eieren skal ha rett til å utpeke den første administrerende direktør i det nye selskapet, mens den svenske eieren skal ha en tilsvarende rett til å utpeke de to første viseadministrerende direktører. Hovedkontoret for det nye selskapet skal lokaliseres til Sverige, mens et internasjonalt senter skal legges til Norge. Fordelingen av øvrig virksomhet skal skje på basis av forretningsmessige prinsipper og innenfor rammen av særskilte integrasjonsprinsipper. Formålet med inte-

grasjonsprinsippene er å fastsette overordnede rammer og retningslinjer for sammenslåingen av selskapene, bl.a. for å oppnå balanse mellom selskapene når det gjelder innflytelse, ledelse og lokalisering. Forutsetningene for å få dette til burde være gode.

Regjeringen legger stor vekt på at det skal føres en langsiktig og forutsigbar telepolitikk. Jeg vil også fremheve at vi i nasjonal regulering har lagt stor vekt på å få til en teknologinøytral regulering. Der det har vært mulig, har vi på enkelte punkter, særlig mobil, gått lenger enn de fleste andre land. Den teknologiske og markedsmessige utviklingen gjør imidlertid at det er nødvendig med jevnlig gjennomgang av regelverket med tanke på justeringer. Jeg har merket meg forslagene fra både mindretallet og flertallet i komiteen når det gjelder ytterligere regulatoriske og andre offentlige tiltak. For meg er det naturlig å ta med meg disse i den gjennomgangen som fremover vil bli foretatt av regelverket. Jeg vil imidlertid bemerke at det er nødvendig med en nærmere vurdering av en maksimalprisordning for høyhastighetstjenester, før dette eventuelt innføres.

Jeg kan nevne at telemyndigheten allerede har forsert arbeidet med utlysning av tredje generasjons mobilsystem i forhold til det som tidligere har vært antydnet. Vi ser nå for oss en tildeling i andre halvdel av år 2000. Videre vil det i nær framtid bli anledning til å få tildelt prøvelisenser. Stortinget vil bli nærmere orientert før utlysning finner sted.

Jeg vil også vise til at Samferdselsdepartementet i løpet av høsten tar sikte på å fremme en stortingsmelding om ulike aspekter ved å gi andre aktører tilgang til mobiloperatørenes mobilnett.

I EU har man nå tatt de første skritt på det som kalles «Review 1999», dvs. en total gjennomgang av regelverket med sikte på å tilpasse dette til fremtidens teknologi- og markedsutvikling. Vi vil fortsatt følge aktivt med i denne prosessen og også forsøke å påvirke regelverket til mest mulig å ta hensyn til norske forhold. Jeg vil vise til at det regjeringsoppnevnte utvalget som ble satt ned for å se på betydningen av det såkalte konvergensfenomenet, dvs. den teknologiske og markedsmessige sammensmeltingen av kringkastings-, tele-, media- og IT-sektoren, etter planen vil avgi sin innstilling en av de første dagene. Sammen med våre egne erfaringer med regelverket så langt, og de forhold både flertallet og mindretallet i innstillingen har pekt på, vil dette danne grunnlag for vår egen gjennomgang av regelverket.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ola Røtvei (A): Jeg har ved flere anledninger framhevet hvor viktig fiberkabelen blir for oss. Samtidig har jeg sagt at det ligger nok noe fram i tid før vi klarer å sende laksen og tømmerstokken gjennom fiberkabelen. Derfor vil vi fortsatt være helt avhengig av vei-, bane- og sjøtransport for å få fram produktene våre. Men fiberkabelen blir mer og mer viktig for at man skal få solgt produktene. Forrige statsråd var veldig opptatt av hverdagsseksempler, og jeg skal prøve å gi noen eksempler fra det virkelige liv:

Når det hos Håg, en bedrift på Røros – forresten en utmerket bedrift som produserer bl.a. stoler – plinger inn en ordre på skjermen fra Düsseldorf, tar det fem dager til det ferdige produktet er levert i Tyskland. Uten IT kan vi godt tenke oss at det hadde vært lengre leveringstid, og dermed hadde det betydd færre stoler på det europeiske markedet.

Når det gjelder vintersportsstedene våre, f.eks. rundt Dovrefjell, har de blitt mer og mer avhengig av å nå ut med markedsføringen sin og fortelle om bl.a. snøforholdene til sine kunder. Folk bestiller og reiser, særlig om vinteren, ut fra forholdene der og da, og de bestiller via nettet. Uten nettet kan man nok si at det hadde vært færre folk i skibakkene våre. Hvor lenge vil da statsråden vurdere om slike områder bør ha full tilgang til morgendagens teletjenester til en akseptabel pris? For dette vil være helt avgjørende for at disse områdene skal kunne utvikle seg.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Statsråden har en følelse av at dette spørsmålet er noe av det som har vært mest diskutert i dag, og hvor det har vært profilert en stor forskjell mellom forslagene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti på den ene siden og sentrumspartiene og Høyre på den andre.

Fra statsrådets side kan jeg ikke se den store forskjellen. Jeg må få lov til å sitere hva som står i Arbeiderpartiets forslag. Der står det nemlig slik:

«For å sikre en slik tilgjengelighet bes Regjeringen innføre former for leveringsplikt gjennom vilkårene for konsesjon til tilbydere av offentlige telenett som har sterk markedsstilling.»

Så kommer:

«Regjeringen bes vurdere den nærmere innretning av slike former for leveringsplikt, herunder kapasitet, utbyggingstid og dekningsgrad. Tiltak for å sikre leveringen vurderes også gjennom den alminnelige telelovgivning.»

Man har altså overlatt til Regjeringen å vurdere disse formene.

Og hva sier da Høyre og sentrumspartiene:

«For å sikre husstander og virksomheter i hele landet god tilgjengelighet til teleinfrastruktur med tilstrekkelig overføringskapasitet til å ta i bruk stadig nye kommunikasjonsmuligheter, bes Regjeringen vurdere former for leveringsplikt i konsesjonsvilkårene for tilbydere av offentlig telenett med sterk markedsstilling.»

Det er jo den vurderingen som fortløpende gjøres.

Samferdselsdepartementet er teleregulatorisk myndighet. Dette vil bli fulgt nøye opp, vurderingen vil bli gjort fortløpende både på fibernettet og på de andre regulatoriske områdene, slik at min holdning til representanten Røtvei er fullt og helt imøtekommende, men jeg kan altså ikke se at det er grunnlag for den store debatten som har vært i dag, når det gjelder forskjellen på disse to forslagene.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) (fra salen): President! Til oppklaring av en åpenbar misforståelse – det er viktig for den videre debatt.

Presidenten: Schjøtt-Pedersen får jo anledning til å komme tilbake i en egen replikk, så det må i så fall være en åpenbar misforståelse.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Dersom statsråden oppfatter det som at det er likhet mellom forslagene fra Senterpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre og fra Arbeiderpartiet og SV, så er det en åpenbar misforståelse.

Det er ingen tvil om at Arbeiderpartiets og SVs forslag innebærer en prinsippavklaring om at det innføres leveringsplikt. Men det er selvfølgelig slik at det er de utøvende myndigheter som fastsetter hvor stor kapasitet det skal være, framdriften, i den prosentvise dekning ...

Presidenten: Etter presidentens oppfatning holder man nå på med en replikk!

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): ... mens spørsmålet i forbindelse med det andre forslaget er om det i det hele tatt skal innføres. La det være avklart for den videre debatt i Stortinget.

Presidenten: Ønsker statsråden ordet?

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Jeg må vel da respondere, siden det ble sagt å være en åpenbar misforståelse. Forskjellen består nemlig i hvem som skal pålegge plikten, om det skal være Stortinget eller Regjeringen via regulatorisk myndighet, Samferdselsdepartementet. Og der ligger forskjellen, ikke på noe annet område, når det gjelder innhold.

Presidenten: Presidenten opplever det slik at det nå er gjennomført et replikkordskifte, og håper at det ikke blir en utvikling i den retning.

Christopher Stensaker (Frp): Statsråd Fjærvoll uttrykte glede over at alle i dette landet sikres grunnleggende rettigheter til likeverdige teletjenester. Selv om man har vært inne på området før, og statsråden har prøvd å svare, er det egentlig ikke kommet noe godt, fullverdig svar på det jeg nå skal spørre om.

Som jeg tidligere har påpekt, vil en videre utvikling av fibernettet koste mellom 10 milliarder og 15 milliarder kr – noen har uttrykt opptil 20 milliarder kr. Alle i landet har ikke dette tilbudet i dag. Når det gjelder tilgang til fibernettet, er det forskjell på tettsteder og steder med spredt bebyggelse. Derfor spør jeg statsråden: Dersom det er slik at staten skal koste denne utbygging, når vil det skje at alle får en lik tilgang til samme tjenester? Dersom staten ikke skal koste dette, på hvilken måte vil statsråden nå sine mål?

G u n n a r B r e i m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Det statsråden ser som det positive i forslaget fra regjeringspartiene og

Høyre, er at det åpner for at man til enhver tid kan vurdere behovet for å innføre leveringsplikt. Etter Arbeiderpartiets forslag, uten at jeg skal tolke det for langt, innfører en plikten allerede her og nå, uansett om det er behov for en leveringsplikt eller ikke. Det er forskjellen. Jeg er av den mening at vi ikke skal innføre med plikt noe som ikke er nødvendig å innføre. Hvis behovet er dekket, har det ingen hensikt å innføre en plikt. Dette skal Regjeringen, via Samferdselsdepartementet som regulatorisk myndighet, vurdere fortløpende og tar de signaler som er klart flertall i Stortinget i dag kommer til å sende til Regjeringen og til departementet.

Så spør Stensaker om hvor statsråden skal hente pengene fra hvis han skal pålegge leveringsplikt i hele landet. Det kan ikke statsråden anvise dekning for. Statsråden må i en slik situasjon komme tilbake til Stortinget for å utdype dette i den grad det medfører statlige kostnader. I den grad det ikke medfører statlige kostnader, som jeg i det lengste vil tro vil skje, gjennom f.eks. å innføre en leveringsplikt ved behov, så skulle det ikke være grunn til å fremlegge det, verken i budsjett eller i en enkelt sak.

Konklusjonen min er derfor at i den grad det som i dag omtales som et klart signal fra et flertall i Stortinget, medfører kostnader som Stortinget må bevilge penger til, vil det bli presentert som en egen sak.

Oddvard Nilsen (H): Det er ikke tvil om at det er tre store og viktige saker vi behandler i dag. Helt problemfritt er selvsagt ikke sammenslåingen av Telia og Telenor sett ut fra et konkurransesynspunkt.

Det er åpenbart at vi nå får en svær gigant inn på telemarkedet i Norge i form av ett selskap. Da må konsentrasjonen i fremtiden først og fremst dreie seg om hvorledes vi skal regulere dette markedet med sikte på å få god konkurranse, fair vilkår, slik at man stimulerer til at forbrukerne får lavest mulige priser. Det er jo det vi er på jakt etter alle sammen.

Det er riktig som flere i salen har hevdet, at prisene på telefonsamtaler i Norge har falt. De har falt dramatisk siden 1. januar 1998. Faktisk er det slik at de har blitt halvert. Men forbrukerne, de som sitter hjemme og betaler telefonregningen, har ikke fått en halvering av telefonregningen sin. For det som har skjedd, er at telefonsamtalene har falt i pris, men abonnementsprisen har økt formidabelt. I dag har vi den høyeste abonnementsprisen i hele OECD-området. Er det en forklaring på dette? Er det en forklaring på at vi har et system i Norge som gjør det mulig å prise opp abonnementet, slik at man får beholde det som virkelig er den store inntektskilden i telesektoren, nemlig retten til summetonen?

I Sverige har man – uten at vi skal etterape dem i alle sammenhenger – innført en maksimalpris på abonnement, nettopp for å hindre en slik utvikling, hvor den som de facto sitter på monopolet, kan skru opp prisene på abonnementet og presse prisene på selve telefontjenesten eller summetonen, slik at man hindrer konkurranse.

Mitt spørsmål til statsråden er rett og slett: Ser han noe problem ved at vi har hatt en utvikling hvor vi altså har hatt et fall i kostnadene som forbrukerne ikke har hatt

del i, mens Telenor har hatt store inntekter knyttet til abonnementsøkningen?

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Jeg forstår problemstillingen. Jeg forstår utfordringene. Jeg er enig i at i den grad dette systemet oppfattes som uriktig og diskriminerende i forhold til andre land, er det grunn til fortløpende å vurdere det. Det tror jeg også bl.a. Telenor og andre gjør fortløpende.

Forklaringen på at denne situasjon er der, er imidlertid at Telenor har gjennomført en rebalansering. Jeg har grunn til å tro at ting er under utvikling, ting skjer. Jeg har dermed ikke grunn til å tro at Norge vil være i en annen situasjon i løpet av en periode enn det andre sammenlignbare land er.

Nå skal man huske på at utbyggingen av nettet i Norge har, som jeg sa i mitt innlegg, vært utfordrende. Det har kostet store summer. Investeringene skal også balanseres, og totalvurderingene og balansen mellom abonnement og kostnader knyttet til selve telefonien må finne sin løsning på sikt.

Jeg vil ikke gå inn i selskapets interne vurderinger – det ville det være unaturlig at statsråden gjorde fra Stortingets talerstol – men overlater til styre og ledelse i selskapet å foreta disse vurderingene fortløpende.

Inge Myrvoll (SV): Jeg skal for en gangs skyld prøve å gå videre på et innlegg fra Fremskrittspartiet, fra representanten Stensaker, og snakke litt over temaet «Når nettene blir lange». De investeringsplanene som foreligger, går etter det jeg skjønner, på å forlenge transportnettet, slik at *fibernodene* – språk er et forferdelig maktinstrument; «fibernoder», «kostnadseffektivitet» og «innovasjon» er ganske fremmedgjørende – blir liggende nærmere brukeren, toppen 200 – 300 meter. En sånn investeringsplan er beregnet til å ligge på 10-20 milliarder kr. Det vi sjølsagt i utgangspunktet veit, er at en del av planen vil være lite lønnsom. En del av kundene er lokalisert på steder hvor det er langt mellom disse, og det er en kostbar investering for å få nærheten.

Da syns jeg det er veldig defensivt av en sentrumsregjering, som før har vært veldig opptatt av likeverdigheten, å skulle vente og se om det er nødvendig gjennom regulatoriske tiltak, gjennom pålegg, eventuelt å ta den kostnaden det medfører å sørge for at likheten kommer – ikke i ettertid, men når utbygginga skal skje. Jeg syns det er veldig defensivt, og jeg undrer meg på: Er dette helt nye toner – regjeringstoner? Ville man ikke ha sagt noe helt annet i en debatt om telepolitikk for et par år siden med ei arbeiderpartiregjering hvis denne hadde ei så defensiv holdning til distriktsprofilen i investeringene? For som Hermansen sier: De kommer ikke til å drive noen distriktspolitikk. Og det kan man ikke vente av et selskap i dette markedet. Det er det vårt ansvar å sørge for.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Det er en ting jeg ikke har skjønnt, og det er at ikke abonnenter og media i større grad har vært opptatt av det som har skjedd nå i juni måned, og som kommer til å skje i juli måned, og

som er den største endring på mange år, nemlig like telefonpriser over hele landet. Mange av oss har stått på barrikadene i årevis for å få det til, og nå gjennomføres det. Og så har det druknet i all den øvrige debatten. Men det er egentlig det sensasjonelle, og ikke minst hvor fort det har kommet.

Hva vi ville ha sagt hvis vi hadde vært i annen posisjon enn regjeringsposisjon, skal jeg ikke spå. Men jeg tror vurderingen hadde vært den samme: Ikke å legge seg på noen som helst defensiv linje, men vi ville ha spurt: Er det behov for å innføre reguleringer? Hvis svaret er ja, å innføre leveringsplikt, ville vi antakelig kunnet komme på samme linje som Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Men hvis vi er usikre, eller svaret er nei, skjønner jeg ikke at vi i denne sal skal pålegge Regjeringen å innføre en plikt som vi ikke vet om det er behov for. Da bør man heller si: Dette er en plikt for Regjeringen, vi har regulatorisk myndighet, Samferdselsdepartementet skal følge fortløpende og vurdere i forbindelse med konsesjonstildeling. Og hvis det er nødvendig, kan den pålegges.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg er glad for at statsråden, i motsetning til mange andre talere, så klart erkjente realitetsforskjellen mellom å innføre og å vurdere leveringsplikt. Jeg er mer overrasket over at statsråden ikke tar inn i sin vurdering av behovet at det selskap som er mest aktuelt i denne sammenheng, nå endrer eierform og ikke lenger vil være under full statlig kontroll. Jeg er også overrasket over at Regjeringen, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, sier at den utbygging som nå planlegges – la oss si at anslagsvis 80 pst. av Norges befolkning dekkes – er tilfredsstillende. Det er interessant.

Mitt poeng er imidlertid at vi har en stor diskusjon om hvor selskapet skal legge sine ulike forretningsområder, og det er meget viktig. Mitt spørsmål er hvordan Regjeringen vil legge til rette for at vi skal få rammebetingelser som kan bidra til at mest mulig av utviklingsvirksomheten, mest mulig av innovasjonen, skjer i Norge. Hva slags perspektiv har Regjeringen på den framtidige utviklingen innenfor informasjons- og kommunikasjonsteknologiforskningen, som Forskningsrådet så sterkt har påpekt? Hva vil statsråden gjøre for mer konkret å følge opp der det kan se ut som om vi er i ferd med å havne litt på etterskudd i forhold til det teleregulatoriske regimet? Jeg registrerer med interesse hans understreking i innlegget av at han vil ta med seg synspunktene og tillegge dem vekt.

Videre og mer konkret: Jeg registrerer at statsråden i innlegget sier at man vil komme tilbake til utlysning av lisenser for tredje generasjons mobiltelefoni i andre halvdel av år 2000. Hva er årsaken til at man må bruke enda 1-1 ½ år for å få til en utlysning, som Finland allerede har foretatt, i en situasjon hvor tiden er en viktig konkurransefaktor for operatører og for industri?

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Jeg trodde jo at representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen ville gå opp på talerstolen og skryte av Regjeringen og være veldig glad

for at vi greide å fremskynde dette med over ett år og dermed kan si at dette vil vi gjøre allerede til neste år. Når det gjelder hvilke ting som ikke er på plass i forhold til å fremskynde det ytterligere, har jeg behov for å undersøke litt nærmere og konferere, men det har med praktiske sider av saken å gjøre. Det er i høyeste grad vilje til å gjøre det, det er evne til å gjøre det. Men vi må forholde oss til virkelighetens verden, og så håper jeg at de som var lite glad for 2001, blir veldig glad for 2000, at vi virkelig greide å spare inn ett år.

I forbindelse med det Karl Eirik Schjøtt-Pedersen åpnet med, må jeg understreke at det står i innstillingen, i Arbeiderpartiets og SVs forslag til vedtak, «alle husstander». Det må gjelde hele landet, for «alle husstander» må jo inkludere hele landet, går jeg ut fra, pluss det som står i vedtaket. Det er det vi skal ta hensyn til når vi skal legge vilkårene for konsesjon og vurdere om det kanskje kan bli aktuelt å foreslå eller bestemme leveringsplikt. Det kan jeg ikke svare på i dag. Jeg er ikke sikker på at behovet er til stede, men hvis behovet er der, må Regjeringen vurdere det.

Når det gjelder å legge til rette for å få flere forretningsområder til Norge, trenger jeg nok litt mer enn de to minuttene som er tildelt. Vi vil yte det som er rimelig å yte fra det offentlige, men husk at dette er en forretningsmessig avtale selskapene imellom. De må gjøre avtaler via styret om hvordan plasseringen skal være, og der har vi særregler for hvordan dette skal gjøres. Hvis en kommer tilbake til dette i replikksammenheng, kan jeg forklare nærmere akkurat det.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ola Røtvei (A): Det meste er kanskje sagt i denne debatten, men bl.a. teleinfrastrukturen og utviklingen av den fortjener en grundig debatt i Stortinget. For dette er grunnleggende viktige saker for norsk samferdsel. På lik linje med veg-, jernbane-, luft- og sjøtransport er telenettene og trafikken i disse avgjørende for utviklingen i landet vårt, også når det gjelder transport av tømmerstokker og fisk, som jeg var inne på i en replikk til statsråden.

I de siste årene og fram til nå har jeg faktisk trodd at stort sett et samlet storting var enig om følgende: At det er en politisk oppgave å sørge for sikker og god samferdselsinfrastruktur i hele landet, og at alle typer infrastruktur skal ses i sammenheng.

Disse forutsetningene i norsk samferdselspolitikk er nå brutt. Ved ikke å støtte forslagene fra Arbeiderpartiet og SV om høyhastighets teletjenester sørger sentrumspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet for at en vesentlig del av samferdselsinfrastrukturen fjernes fra politisk og samfunnsmessig styring og overlates til markedet på kommersielt grunnlag.

Nå når Telenor blir slått sammen med Telia og vesentlige deler privatiseres, har vi en ny telepolitisk virkelighet. Og i tråd med vanlig praksis har sentrumspartiene vanskelig for å forholde seg til denne virkeligheten. Tidligere var de sterkt imot alt som smakte av marked, mens nå derimot – på et av de mest sentrale samferdselsområ-

der – vil de overlate til selskapene å styre utviklingen på kommersielt grunnlag. Jeg er dypt skuffet og bekymret for hvordan distriktenes behov for høyhastighets teletjenester skal ivaretas.

Jeg er imidlertid klar over at Telenor nå sier at de vil bygge ut høyhastighetsnettet med tilstrekkelig kapasitet. Men det finnes ingen garanti for dette. Vil det nye teleselskapet virkelig gjøre det om fem år?

Vi vet ikke svaret. Men vi kan i alle fall ikke ta sjansen på at dette ikke skjer. Vi kan ikke ta sjansen på at husstander og virksomheter i Distrikts-Norge ikke har et tilstrekkelig tilbud. Derfor må vi bruke nye virkemidler og allerede nå stille krav. Det er ingen hjelp i å gjøre som sentrumpartiene: sette seg ned med hendene i fanget og vente. Nei, vi må stille krav nå, ikke når det er for sent.

Jeg har lyst til å spørre sentrumpartiene om følgende: Hvor lenge har de tenkt å sitte og vente og vurdere – i en sektor som teknologiske nyvinninger endrer forutsetningene for over natten? Ser ikke disse partiene at nettopp den teknologiske utviklingen går så raskt at hvis den politiske styringen skal være reell, må vi ligge i forkant av utviklingen?

Nå når regjeringspartiene går imot å sikre at alle husstander og virksomheter skal ha tilgang på et høyhastighets telenett som gjør det mulig å ligge i forkant av utviklingen i verden, og imot plikt til å levere tjenestene og å innføre en maksimalpris for høyhastighets teletjenester, er det ikke mye igjen av snakket om å ta hele landet i bruk. Da blir det bare tomme ord og unyttig retorikk som ligger tilbake.

Når Høyre og Fremskrittspartiet også går imot å sikre at næringslivet skal ha tilgang på høyhastighets teleinfrastruktur som gjør det mulig for norsk næringsliv å ligge i forkant av utviklingen og få et konkurransefortrinn, er det all grunn til å stoppe opp. Nå skal ikke jeg spekulere i hva som er grunnen til at Høyre og Fremskrittspartiet går sammen med sentrumpartiene og gjør fremtiden for næringslivet i Norge vanskeligere. Men det må være vanskelig, spesielt for Høyre, å skulle forsvare et standpunkt som bryter med hva næringslivet trenger, og som bryter med prinsippet som Høyre ofte tar fram når det gjelder samferdselsinfrastruktur, nemlig at det er det offentliges ansvar å bygge ut veier, nettopp for å gi næringslivet gode rammevilkår. Hvorfor er da Høyre imot å sikre næringslivet den teleinfrastrukturen de trenger? Dette er og blir en gåte.

I arbeidet med denne saken har Arbeiderpartiet vært i kontakt med mange miljøer innen utdanning og forskning, med privatpersoner og bedrifter. Senest i går var vi i kontakt med Ulstein Vickers – en betydelig bedrift både lokalt og ikke minst internasjonalt. De sa følgende: Uten et høyhastighets telenett, med så stor kapasitet at det er mulig å ta i bruk stadig ny teknologi, og garantert maksimalpris, vil det bli vanskeligere å møte konkurransen framover. Det er med andre ord like viktig som den kommende fastlandsforbindelsen. Nå hadde de på eget initiativ dekket mye av sitt behov for høyhastighets teletjenester. Men det kan ikke være slik at det skal være den enkelte bedrifts ansvar å bruke store ressurser på dette.

Hva sier Høyre til dette? Mener Høyre virkelig at bedriftene selv skal bruke penger og andre ressurser på å få høyhastighets teletjenester? Har Høyre gått bort fra at det offentlige skal stille med infrastruktur, eller mener partiet at høyhastighets telekommunikasjon ikke er viktig for norske bedrifter og derfor ikke trenger den samme offentlige tilretteleggingen?

Vi må nok dessverre slå fast at det bare er Arbeiderpartiet og SV som vil sørge for at norske bedrifter og husstander skal få et høyverdig teletjenestetilbud i fremtiden.

Oddvard Nilsen (H) (komiteens leder): Vi behandler i dag tre saker. Flere representanter har vært inne på dem, så jeg skal ta dem i rekkefølge, som en form for oppsummering.

En av sakene gjelder Dokument nr. 8-forslaget fra SV om å skille Telenors nett ut som eget selskap. Det er godt og vel et år siden også Høyre bad om å få dette utredet og få en vurdering av om det var «fornuftig» å gjøre dette. Konklusjonen i den utredningen som ligger foran oss, viser at det er det ikke. Og da tar selvsagt Høyre det til etterretning og forsøker å innrette seg etter det. Årsaken til det er at aktørene og de ulike interessentene har sagt at det er en fordel at den innovasjonskraften som ligger i nettet, er som i dag.

Det forundrer oss ikke at SV har et slikt forslag, men det forundrer oss storlig at Fremskrittspartiet har et forslag om å danne et 100 pst. statlig eid aksjeselskap – eller hva det nå måtte være – som skal drive dette. Det er mulig at Fremskrittspartiet har en annen erfaring enn under tegnede med monopol og selvfinansiering, men det er, som det ofte litt spøkefullt blir sagt, kapitalistens drøm, og ingen særlig effektiv måte å organisere tingene på. Som oftest har slike organisasjoner hvor man har monopol, samtidig som man får lov til å selvfinansiere, en fantastisk kostnadsdrivende effekt. Fremskrittspartiets forslag forundrer oss altså litt, men nå er det så greit at det ikke er flertall for det i salen, og Høyre er enig i det.

Selve sammenslåingen av Telenor og Telia har Høyre tidligere sagt at vi har vært for. Da har vi sagt det i en industripolitisk sammenheng – at vi mener og tror det er bra og fornuftig å slå disse to selskapene sammen fordi vi tror det kan gi betydelig synergieffekt. Det mener vi fortsatt, og det mente vi altså også første gangen saken var oppe til behandling.

Nå er det jo slik at en slik sammenslåing ikke er helt problemfri, noe jeg også forsøkte å si i en replikk til statsråden tidligere. Det er klart at når man får en så stor aktør som det her er snakk om, må man kanskje rette konsentrasjonen fra eierskapet og over på konkurranseaspektet. Man må se på om denne aktøren trenger konkurranse og sørge for at regimet bringer fram den konkurransen som skal være der.

Arbeiderpartiet har gjort dette med bredbåndssaken til et veldig stort poeng. Jeg skjønner i og for seg det, for det er i grunnen et godt poeng. Men jeg mener selvsagt at jeg kan dokumentere at Arbeiderpartiet også her overdriver og forsøker å legge inn en forestilling som ikke er til ste-

de. Sannheten er at vi nå snakker om et selskap som skal børsnoteres, og som skal ha en verdifastsettelse. Da skal man vokte seg vel for å begynne å legge ryggsekk på selskapet, slik at det går inn i en forhandling, eller inn på børsen med betydelig usikkerhet. Det vil kunne få dramatisk effekt for det vi alle sammen er opptatt av, nemlig å sørge for at dette selskapet får en så høy pris på børsen som mulig, slik at staten får inn de inntektene de kan.

Jeg tror enhver form for regulering, hvor det skapes en usikkerhet knyttet til hvilke forpliktelser selskapet har, vil kunne få en slik effekt. Det er grunnen til at Høyre har rygget tilbake. Vi er enig i intensjonene i forslagene til Arbeiderpartiet, men vi vil vente. Vi mener det er galt tidspunkt å gjøre det på, og derfor har vi sluttet oss til sentrumsregjeringens forslag, som vi mener sier nøyaktig det samme. Det er i respekt for at man når man går fra et 100 pst. statlig eid selskap og ut på børs, må rette konsentrasjonen mot de betingelser og forutsetninger som ligger i det private marked. Da må man skjønne de mekanismene som råder der. Det er en av grunnene til at Høyre har vært imot at man skal si at denne ryggsekken skal selskapet ha med seg ut i verden.

Når det gjelder dette med at næringslivet totalt sett skal ha en infrastruktur som er god, som representanten Ola Røtvei var inne på, er det klart at Høyre er helt enig i det. Det er ikke noe problem. Problemet er: Må det være slik i framtiden at det skal være én aktør som har et slikt nett? Er det ikke mulig å tenke seg at teknologien vil kunne gjøre at det frembringes ulike typer nett som kan tilby disse tjenestene, og at nettopp det i et marked hvor det er konkurranse, vil være den beste forutsetningen for at næringslivet kan få bredbåndstjenestene til lavest mulig pris? Vi innrømmer gjerne at vi ser at det kan være andre typer nett – det kan være radiolinjer, det kan være ulike typer nett. Det ønsker vi å stimulere til, slik at vi har konkurranse i systemet, noe som, i tillegg til det regulatoriske, er det viktigste knyttet til den sammenslåingen vi i dag snakker om. Man må konsentrere seg om konkurransebetingelsene – rette konsentrasjonen mot hvordan forutsetningene skal være, slik at det blir fokusert på hva som er det aller viktigste for brukerne. Det er dem disse tjenestene er til for.

Avslutningsvis vil jeg si at jeg er enig med dem som har hevdet at det er litt merkelig at det ikke har vært større begeistring rundt denne sammenslåingen. Årsaken tror jeg rett og slett er at det er for bred enighet om den.

Grete Knudsen (A): Jeg kunne i grunnen begynne der som forrige taler sluttet, for jeg syns han manglet samfunnspektivet, hvem som skulle ha det overordnede ansvaret for å se til at man fikk en tilfredsstillende infrastruktur. Enten det er ved bredbåndnett/høyhastighetsnett eller annet, er det helt klart at det overordnede ansvaret må ligge hos samfunnet nettopp for å sikre at forbrukeren får det samme tilbudet hvor enn brukeren bor.

Men med en regjering som knapt tar ordet globalisering i sin munn, opplever jeg at den største utfordringen for oss som utgjør et flertall og erkjenner at globaliserin-

gen er kommet, er å legge en langsiktig næringspolitikk, der man erkjenner at det er like viktig å legge opp en norsk næringspolitikk utenfor våre grenser som det er å legge den innenfor våre grenser, fordi grenser betyr stadig mindre i globaliseringens tidsalder. Det er viktig hvordan Norge legger opp sin industrielle planlegging og organisering med sikte på å sikre norske bedrifter og også virksomhet fra og i Norge. Derfor la Arbeiderpartiet frem sitt forslag om et investeringsselskap, der man så at man kanskje sammen med private måtte kunne gå inn og posisjonere seg også utenfor landets grenser med sikte på å ivareta vitale interesser. Det har vi så langt ikke fått flertall for. Jeg håper fortsatt det skal være mulig å ta den tråden opp igjen senere.

Telenor har hele veien, gjennom mange, mange år, sett utover sine grenser, sett utover landets grenser, etablert seg ute, for det har vært helt nødvendig å skaffe seg samarbeidspartnere for derved å styrke Telenor fra Norge og i Norge, og samtidig ha åpne kontakter til andre aktører. Dette er et område der det blir færre og færre konsern hvis man ser det i verdenssammenheng. Derfor var det helt naturlig at det måtte komme en diskusjon, og senere, som vi nå har sett, både forhandlinger og en avgjørelse om at Telenor ønsket å slå seg sammen med andre, heldigvis nå en annen nordisk aktør, fordi vi i verdenssammenheng, selv med den sammenslåingen som skjer mellom Telenor og Telia, er meget, meget små, og utfordringene er kjempestore selv om vi nå har fått til denne fusjonen.

Det som jeg imidlertid har sett som en trend de senere årene når vi er på verdensmarkedet, er at de som ikke har en høy grad av forskning og utvikling, blir lett forbigjort. Det må være helt avgjørende at det nye selskapet blir satt i stand til å møte forsknings- og utviklingsmiljøer i Norge som gjør at det blir en stor base og plattform for forskning og utvikling i Norge. Vi kan snakke om at det er viktig å beholde mobiltelefondelen i Norge, men hvis man ikke har utviklings- og forskningsbasen for en stor grad i Norge, vil man snart flytte dit hvor forsknings- og utviklingsdelen har sin base. Det er et stort ansvar å sørge for at man legger til rette for det i Norge. Med det mener jeg å si at Norge må ta innover seg at forskning og utvikling er noe som i aller høyeste grad avgjør hvor våre ulike større konsern kommer til å etablere seg på sikt. I så måte håper jeg, helt avslutningsvis, at i det IT Fornebu som måtte bli, hvem som enn kommer til å få den kontrakten, må Telenor være en viktig medaktør nettopp for å skape et kraftig internasjonalt forsknings- og utviklingscenter.

Gunn Olsen (A): Telepolitikk er vanskelig. Det syns jeg dagens debatt viser. For svært mange fortoner dette området seg som svært komplisert. Det er sammensatt, det er ganske teknisk, og det utvikles i et tempo som bare ganske få av oss, både politikere og samfunnsborgere for øvrig, kan klare å følge med på.

De fleste av oss er likevel brukere av tjenestene, og med eller uten teknisk innsikt på området stiller vi likevel de samme krav om at vi skal ha tilgang på de tjenes-

tene vi ønsker og kan make å ta i bruk. Det gjelder både i privatlivet og på jobben. Så enkel og så vanskelig er telepolitikk. Det betyr i alle fall at det ikke er tilfeldig hvordan vi som nasjon styrer telepolitikken. Det er avgjørende viktig at flest mulig får ta del i denne utviklingen, som vi ikke kan stoppe, og som de fleste av oss heller ikke ønsker å stoppe.

I Arbeiderpartiet er vi svært bekymret for at den oppvoksende generasjon ikke skal få samme muligheter til å følge den utviklingen. Jeg tror at på dette området vil vi kunne se større sosiale skillelinjer enn vi noen gang har sett. De vil bli tydelige, og de vil få alvorlige utslag. De sosiale skillelinjene vil ikke gå så mye på om hver enkelt får mat eller klær, men de vil gå på om vi har råd og anledning til å følge med i den utviklingen som foregår rundt oss.

I Arbeiderpartiet kan vi se tilbake på tider da vi fikk ganske mye kjeft fordi sentrumspartiene mente vi hadde for sterk fokusering på bedriftsøkonomisk lønnsomhet. Jeg har tidligere i debatten vist til det politiske grunnlaget for sentrumsregjeringen og hva den har sagt om telepolitikken. Jeg kan ikke si at svaret var i tråd med Voksenårserklæringen, for der presiserer de viktigheten av teletjenester som servicefunksjoner, uavhengig av hvor du bor og uavhengig av om det er bedriftsøkonomisk lønnsomt eller ikke. Sentrumsregjeringen har i klartekst sagt at de ikke er fornøyd med den telepolitikk Arbeiderpartiet har ført, og at de vil ha en gjennomgang av teletjenestene.

Det siste kan man vel i noen grad si er oppfylt, men jeg tror nok de fleste er noe overrasket over at gjennomgangen har fått det utfallet vi i dag ser. Jeg er forbauset over at sentrum ikke vil være med på Arbeiderpartiets politikk, nettopp fordi vi legger avgjørende vekt på det som for oss er det viktige, og som i sentrumsårserklæringen også burde være det avgjørende for sentrum, nemlig leveringsplikt og maksimalpriser på teletjenester. Bare ved å gå inn og legge så sterke føringer i telepolitikken kan vi oppnå som resultat at disse interessene skal bli ivaretatt både for folk flest og for det mangfold av næringsvirksomhet som vi har ute i Distrikts-Norge.

Det kan vise seg å bli vanskelig for bedrifter ute i landet å få ta del i den teknologiske utviklingen og ta i bruk nye løsninger. Det kan bli avgjørende for at bedrifter fortsatt skal kunne utvikle seg og bli værende ute i distriktene. Og det er vel neppe en ønsket situasjon, i særdeleshet ikke for Senterpartiet.

Det er en spennende framtid i telepolitikken. Men det er også en spennende framtid i politikken generelt. Og det er derfor jeg vil beklage spesielt at Senterpartiet her vandrer på viddene sammen med Høyre og Fremskrittspartiet.

Synnøve Konglevoll (A): Den saken vi behandler i dag, utfordrer tradisjonelle samferdselspolitikere, som er vant til å prate om vei og bane, fly, båter og havner.

Alle disse områdene har vært helt grunnleggende for å skape utvikling, arbeid og likeverdighet i velferdstilbud i hele landet. Det er målsettinger der i alle fall Senterpartiet – og jeg vil inkludere Kristelig Folkeparti – har stått

sammen med Arbeiderpartiet og arbeiderbevegelsen, og da inkluderer jeg SV.

Men nå har vi ei ny utfordring, ei utfordring der utviklinga beveger seg i eksplosiv fart. Vi ser det i vår egen hverdag også her på Stortinget, der i alle fall jeg på under to år plutselig har fått e-post som en av mine viktigste måter å kommunisere med folk på.

Å sørge for en god infrastruktur også på dette området vil i framtida være like grunnleggende som f.eks. vei og fly har vært for å skape utvikling, arbeid og likeverdighet i velferdstilbud i hele landet.

Og nettopp fordi utviklinga går så fort, er det avgjørende at vi politikere er i forkant av utviklinga. Det er farlig hvis vi inntar en vente og se-holdning, for allerede i dag er det til dels store forskjeller i tilgang på kapasitet og i pris rundt omkring i landet.

Derfor var det et viktig vedtak Stortinget gjorde i fjor – etter forslag fra Arbeiderpartiet, Høyre og SV – om å be Regjeringa «utarbeide en plan for forsert utbygging av framtidrettede bånd og linjer ...» osv., som det het i vedtaket.

Men så kommer likevel Regjeringa tilbake og overlater hele ansvaret til markedet. Det er klart at hovedansvaret for ei slik utbygging og oppgradering må ligge hos aktørene, altså hos teleselskapene, men sentrumsregjeringa velger foreløpig å legge *hele* ansvaret til aktørene, mens Arbeiderpartiet og SV allerede nå sier at etter deres syn må Regjeringa innføre former for leveringsplikt gjennom konsesjonsvilkårene. Det er et viktig skille. I tillegg sier vi, og gjør det klart i merknadene, at vi holder «åpent for at også deler av salgsinntektene ved statens salg av aksjer i Telenor etter den foreslåtte sammenslutning mellom Telenor og Telia, kan vurderes benyttet til å sikre likeverdige tilbud».

Det er ei åpning Arbeiderpartiet og SV står alene om i Stortinget. Jeg er overrasket over at sentrumspartiene, og for så vidt Høyre, ikke kan være med på å gi dette viktige signalet til næringslivet, til privatpersoner og til offentlig sektor i Distrikts-Norge.

Skal vi sikre bosettinga i distriktene, holder det ikke å bruke gårdsdagens virkemidler. Vi som representerer det politiske systemet, har et stort ansvar for å legge til rette for de nye arbeidsplassene – de arbeidsplassene vi ennå ikke kjenner til og som i framtida vil utgjøre en stadig større andel av arbeidsplassene.

Jeg tilhører dem som er optimist på vegne av distriktene. Jeg ser en trend komme der ungdom vil søke fra byene til distriktene, for der er det nærhet til natur, frisk luft, billigere boliger og forhåpentligvis en grendeskole til ungene deres. Men det som til sjuende og sist kommer til å avgjøre om de flytter, er at det finnes en mulighet for å etablere seg der med et arbeid.

Halvparten av ungdom tar i dag høyere utdanning. Det er en helt ny situasjon for distriktpolitikken. Og ungdom med høyere utdanning ønsker seg en relevant jobb. Skal de flytte tilbake til distriktene, må de få muligheten til å kombinere en relevant jobb med å bo i distriktene, og kanskje pendle to-tre dager i uka inn til nærmeste by eller tettsted.

Allerede i dag finnes det mange eksempler på at ungdommer, f.eks. på Senja, har sitt daglige arbeid foran en datamaskin. Men skal det bli slik i framtida også, kan vi ikke vente og se, ikke bare håpe og tro, toe våre hender og overlate jobben til markedet. Da må vi også politisk ta et ansvar. Foreløpig er det ikke flertall for et slikt politisk ansvar her i Stortinget. Det hadde det vært om sentrums-partiene hadde kjent sin besøkelsestid.

Jon Olav Alstad (A): I begynnelsen av denne uka diskuterte vi en sak som henger sammen med de sakene vi diskuterer i dag. Den sammensmeltningen, også kalt konvergens, som vi nå ser mellom tradisjonelle sektorer som informasjonsteknologi, telekommunikasjon og medier, har skapt nye næringer i tillegg til at IT er en avgjørende vekst- og konkurransefaktor i tradisjonelt næringsliv. Derfor er vi avhengige av å ha en helhetlig IT-politikk som forebygger at dette gir nye forskjeller mellom mennesker og mellom distrikter. Det må være et mål å sørge for en utvikling som gir oss kompetanse her hjemme og over hele landet. Men dette er ingen selvfølge, det er avhengig av at vi har politiske helhetsløsninger.

Jeg må innrømme at jeg ble forbauset da jeg så dagens innstilling. Det er vel ikke til å legge skjul på at regjeringspartiene har skiftet kurs de senere årene, men at vi skulle få se at de svikter distriktene på denne måten, har overrasket meg, og det skal litt til, i hvert fall for oss som har litt erfaring med hvordan enkelte av regjeringspartiene utøver politikk.

At det fortsatt er markedet som skal ha råderetten over den teknologiske utviklingen, har en del effekter. Det er alt synliggjort at IT faktisk kan virke svært sentraliserende. Samtidig er det gjort enstemmige vedtak om utvikling av et IT-kunnskapssenter, som også kan virke på samme måten dersom det ikke ses i sammenheng med utviklingen for øvrig, og det legges til rette for at også andre deler av landet kan delta i utviklingen. Det er det vi kaller politisk styring, og det er det Arbeiderpartiets og SVs forslag i dag handler om.

Det har fra Senterpartiet vært forsøkt hevdet at det er en motsetning i det å være for både IT Fornebu og netttbygging. Jeg vil hevde det motsatte. Dette henger sammen. Uten nettkapasitet til å utnytte IT Fornebu i resten av landet, som jo faktisk er Senterpartiets alternativ, er det en fare for at det kan virke sentraliserende.

Jeg var forundret da Regjeringen la fram sin proposisjon med en vurdering av at den infrastrukturen vi har på nett i dag, er tilstrekkelig for hele landet. Over hele landet har vi sett at det har vokst fram IT-miljøer og -bedrifter som vokser, og som etter hvert også blir internasjonale. Det er mulig med IT, men det krever én ting: muligheten til å kommunisere. Og rapportene de senere årene har vært rimelig entydige: Det trengs mer kapasitet.

Det er bare ett år siden den siste teleabbonnten i Nord-Trøndelag fikk mulighet til Internett-tilknytning. Med en slik politikk er det ikke mulig å bygge opp internasjonale miljøer også i det fylket.

Det utvikles bedrifter i distriktene, ofte med sterk vekst og etablering av avdelingskontor i flere storbyer i

Europa, og det er én ting de trenger: bedre muligheter for kommunikasjon, ellers må de finne det andre steder. Dette viser at her er det ikke nettmarkedet som tilpasser seg etterspørselen, men bedriftene som tilpasser seg nettilbudet. Derfor er Arbeiderpartiets forslag avgjørende for å få en best mulig utvikling av IT også i distriktene, fordi det gir næringslivet nye muligheter, med utvikling av ny næringsvirksomhet som resultat.

Det ble hevdet fra Senterpartiet at vi har det travelt. Ja, vi har for så vidt det. I Canada, som jeg har sett litt nærmere på, hadde de planene for et slikt nett på plass for tre år siden. Derfor har vi det travelt dersom vi skal nå det som også sentrumspartiene skriver i innstillingen, at vi vil være «i forkant av den internasjonale utviklingen».

Vi har lang tradisjon for at nasjonale og lokale myndigheter drar i samme retning, og på IT ser vi at mye av det samme skjer. Det tenkes på samme måte i en del kommuner og regioner over hele landet: bygge kompetansesentre og utvikle næringslivet i forhold til det, gi innbyggerne de samme mulighetene som de har i sentrale strøk. Dermed er det mulig også å gjennomføre det som var utgangspunktet, å benytte informasjonsteknologien også som god distriktpolitikk. Derfor er det overraskende at spesielt sentrumspartiene her går imot den elektroniske motorveien som Arbeiderpartiet har foreslått. Selv om de i ord framstår som tilhengere av en utbygging, mangler de fortsatt evnen til å sette målene ut i handling, slik Arbeiderpartiet og SV gjør i dag.

For å lykkes i den strategien som et IT-senter på Fornebu er en del av, må vi klare å ta vare på de bedriftene og sentrene som er bygd opp over hele landet. Når enkelte vurderer å flytte ut av distriktene nå, er vel det nettopp fordi det ikke er lagt til rette for at de skal få utvikle seg der. Dette er den største trusselen mot at IT skal bli en god distriktsnæring. Sånt kan skje når flertallet ikke er i stand til å være med og legge en god, nasjonal strategi, men bare er opptatt av å begrense statens deltagelse. Dermed risikerer vi også å vingeclippe distriktene.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid begrenset til 3 minutter.

Torny Pedersen (A): Det er med stor glede jeg leser i Innst. S. nr. 197 at flertallet mener at vesentlige deler av FoU-virksomheten i Telenor og Telia må legges til Norge. Skal vi holde tritt med resten av IT-verdenen, er det viktig at det legges til rette for en økt forskning innenfor dette feltet, noe som er i tråd med det Norges forskningsråd har framhevet.

Rundt de nasjonale teleselskapene har det utviklet seg ulike typer leverandørindustri og avledet industri med betydelig kompetanse. En slik leverandørindustri er Alcatel Kabel Norge AS på Rognan i Nordland. Denne fabrikk er eneleverandør til Telenor på telekabler, og er eneste fabrikk i landet som produserer denne type kabler. Telenor er Alcatels største kunde, og bedriften er avhengig av Telenor for å kunne ha en stabil og jevn produksjon.

I denne sammenslåingen av Telenor og Telia vil Telenor Nett, som Alcatel leverer kabel til, bli helsvensk.

Frykten for at dette får konsekvenser i negativ retning for Alcatel på Rognan, er stor på grunn av det gode vennskapet mellom Telia og Ericsson. Ericsson er Alcatels største konkurrent i Norden.

Som flertallet i komiteen uttrykker, har Telenor-selskapet hatt stor betydning for mange lokalsamfunn, og jeg håper at de miljøene som er bygd opp rundt selskapene, fortsatt kan få bestå.

At Alcatel på Rognan ved en eventuell stans i Telenors produksjon ikke er liv laga, er ikke helt riktig å si. Men forholdene for en helt spesiell bedrift i et lite lokalsamfunn vil bli ganske så forverret. Jeg er enig i sammenslåingen av Telenor og Telia, men skulle dette føre til nedlegging av Norges eneste telekabelindustri, vil det indirekte føye seg inn i rekken av tidligere direkte nedlegginger av Telenor-avdelinger, spesielt i Finnmark og Nordland. Her syns jeg Telenor og det nye selskapet har et ansvar for Norges eneste telekabelindustri. Det er vel ikke altfor mye å forlange at tidligere avtalevirksomheter i Norge og Telenor i en sammenslåingsprosess med Sverige og Telia fortsatt får ei framtid, kanskje enda bedre enn før, i tillegg til at en del arbeidsplasser basert på ny teknologi blir lokalisert i distriktene.

Christopher Stensaker (Frp): Jeg ser av sakspapirene at sammenslåingen av Telenor og Telia etter EUs rådsforordning 4064/89 om tilsyn med foretakssammenslutninger er underlagt meldeplikt. Etter EØS-avtalens regler for kompetansefordeling mellom EFTAs overvåkningsorgan ESA og Europakommisjonen er det sistnevnte som skal behandle saken. Kommisjonen vil i løpet av sin saksbehandling konsultere nasjonale konkurransemyndigheter, som også har anledning til å komme med innspill til kommisjonens behandling av saken. Kommisjonen har kompetanse til å godta sammenslåingen med eller uten betingelser, og til å nedlegge forbud mot den.

Jeg ser at Regjeringen vil vurdere eventuelle konkurransepolitiske tiltak når kommisjonens behandling er ferdigstilt, og det ser jeg frem til med skrekkblandet fryd.

Representanten Inge Myrvoll var inne på at det å få fibernet ut til alle ville være lite lønnsomt, og at Regjeringen vil vente og se. Vel, da har ikke alle lik tilgang. Eller er det slik at bor det bare noen få på et sted, så er det ikke behov for det?

Representanten Ola Røtvei og Arbeiderpartiet framholder behovet for høyhastighetsnett nå, men som så ofte før kan Arbeiderpartiet heller ikke denne gang an vise hvor pengene skal tas fra, eller hvilke andre offentlige tjenester det skal gå på bekostning av. Jeg kan heller ikke se at Arbeiderpartiet i sitt budsjett har tatt høyde for dette, og da er det ikke sant at Arbeiderpartiet og SV er de partiene som vil sørge for lik tilgang over hele landet.

Som kjent bygges det ikke noe i dette land på ønsker, uten at pengene følger med. Men det tar ikke Arbeiderpartiet så tungt. Det er jo snart valgkamp, så her gjelder det å love noe man ikke kan holde.

Fredrik Färber (Frp): Hva gjelder forslaget om utskilling av Telenors nett og om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett, jf. Dokument nr. 8:42 for 1998-1999 fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll, vil Fremskrittspartiet bare vise til sitt tidligere forslag i Innst. S. nr. 123 for 1997-1998 om å skille ut Telenor AS' infrastrukturnett i eget selskap, som bare fikk Fremskrittspartiets egne stemmer.

St.meld. nr. 24 for 1998-1999 gir viktige pekepinner for fremtiden i norsk telesektor. Men Fremskrittspartiet vil fremheve at det er avreguleringen og globaliseringen av telemarkedet som har bidratt til at hele landet har fått tilgang til billigere og kvalitativt bedre teletjenester, en politikk som Fremskrittspartiet har fremholdt lenge.

Fremskrittspartiet vil videre påpeke hvordan ny teknologi innenfor informasjon og kommunikasjon gir store og nye muligheter for befolkningen. Denne teknologien vil være toneangivende i utformingen av morgendagens norske samfunn. Nye former for næringsvirksomhet vil oppstå på bakgrunn av den, samtidig som eksisterende næringsvirksomhet vil utvikles og til dels endres. Med tiden trenger vi ikke lenger å handle selv. Oppdaterte interaktive kjøleskap registrerer selv forbruket og bestiller ved hjelp av telenettet de varer som til enhver tid trengs. Mye er positivt, men vi innser at dersom kunnskapen om denne teknologien er begrenset, vil den virke ekskluderende. Det er et moment vi bør merke oss.

Vi har nå en stund kunnet velge operatør på fastnettet ved å slå et egen prefiks foran det ordinære telefonnummeret. Men her har ting tatt lang tid. Manglende mulighet for fast operatørforvalg samt nummerportabilitet har ført til at konkurransen på telemarkedet ikke har vært så sterk som ønskelig. Men vi registrerer at disse mulighetene nå vil bli innført fra 1. juni 1999.

Fremskrittspartiet vil også bemerke at Telenor fortsatt har tilnærmet monopol på aksessnettet. Her må det åpnes for andre aktører, slik at det også i dette segmentet dannes konkurranse. Det bør åpnes for at aksessnettet kan brukes av alle tilbydere i telemarkedet på like vilkår. Dermed ville det også være heldig om aksessnettet hadde vært utskilt fra Telenors øvrige organisasjon.

Presidenten: Den reglementsmessage tid for formiddagens møte er straks omme. Presidenten foreslår at møtet nå heves, og at nytt møte settes kl. 18. – Det anses vedtatt.

Møtet hevet kl. 15.

Møte torsdag den 3. juni kl. 18

President: G u n n a r B r e i m o

D a g s o r d e n : Sakene på dagens kart (nr. 100)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 1

Innstilling fra samferdselskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll om utskilling av Telenors nett, og om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett (Innst. S. nr. 196 (1998-99), jf. Dokument nr. 8:42 (1998-99))

s a k n r . 2

Innstilling fra samferdselskomiteen om sammenslåing av Telenor AS og Telia AB (Innst. S. nr. 197 (1998-99), jf. St.prp. nr. 58 (1998-99))

s a k n r . 3

Innstilling fra samferdselskomiteen om enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren (Innst. S. nr. 198 (1998-99), jf. St.meld. nr. 24 (1998-99))

Jorunn Ringstad (Sp): Debatten i dag har frå Arbeidarpartiet si side i stor grad dreidd seg om Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti sin sterke styringsvilje og glitrande telepolitikk – ein telepolitikk som visstnok skil seg radikalt frå f.eks. sentrumspartia sin telepolitikk.

I tillegg har Arbeidarpartiet konsentrert seg om å tillegge sentrumspartia meiningar som er positivt uriktige. Schjøtt-Pedersen har påstått at sentrumspartia går mot leveringsplikt, mot teleregulering og mot maksimalprisordning. Eg har i innlegget mitt før i dag sitert frå innstillinga, sitat som viser at Schjøtt-Pedersen sine påstandar er feil. I løpet av dagen ser det ut som representanten Schjøtt-Pedersen har oppfatta at han kanskje må endre litt av påstandane sine. I ei pressemelding frå Schjøtt-Pedersen er overskrifta: «Overraskende at Sp og KrF ikke går inn for leveringsplikt og minstepriser». Endeleg har Arbeidarpartiet begynt å kome med påstandar som iallfall delvis er rette. Det er nemleg rett at sentrumspartia ikkje har gått inn for minstepris, slik det står i overskrifta på pressemeldinga. Arbeidarpartiet, og spesielt Schjøtt-Pedersen, har altså treft med halvparten av overskrifta, og eg må få gratulere med ei rett forståing – iallfall av halvparten. Eg tek som sjølvsagt at Schjøtt-Pedersen veit kva han sjølv skriv i pressemeldingane sine, og eg reknar med at pressesvarten, som det blir kalla, ikkje går laus i pressemeldingane. Men det som overraskar meg, er at Schjøtt-Pedersen er så overraska over at Senterpartiet og Kristeleg Folkeparti ikkje går inn for minsteprisar. Og då sit eg med to spørsmål: Kva er det som er så overraskande i dette? Og går forresten Arbeidarpartiet inn for minsteprisar, slik ein kan få inntrykk av i overskrifta på pressemeldinga som er sendt ut?

Jan Sahl (KrF): Med en parlamentarisk ordbruk tror jeg at jeg vil uttrykke meg sånn at feilinformasjonen ikke blir mer sann om den gjentas mange ganger.

Representanten Ola Røtvei uttrykte at bare Arbeiderpartiet og SV går inn for høyhastighetsnett til alle brukerne. Representanten Gunn Olsen er forbauset over at sentrum ikke vil instruere Regjeringen i et arbeid som Regjeringen allerede er i full gang med. Og representanten Schjøtt-Pedersen sa i sitt hovedinnlegg at regjeringspartiene vil ikke ha maksimalpris, vil ikke ha leveringsplikt, vil ikke ha framtidrettede reguleringer.

Dette tror jeg er for drøyt til at folk skal tro på det, i hvert fall etter denne debatten. Og la meg nå slå fast at sentrumspartiene vil ha maksimalpris hvis og når det er nødvendig. Vi vil ha leveringsplikt hvis og når det er nødvendig. Og vi vil ha nye og framtidrettede reguleringer og ber også sågar Regjeringen arbeide for at EØS-regelverket skal bli framtidrettet og fleksibelt i så måte. Og vi vil ha et høyhastighetsnett til alle brukerne allerede nå. Det er viktig å understreke at vi ikke skal sitte og vente til en situasjon med underdekning oppstår. Vi skal være i forkant, og vi ber Regjeringen om å være i forkant, slik at utbyggingsplanene hele tiden holdes ved like i forhold til det kravet som i framtida vil bli stilt.

Så til slutt til denne pressemeldingen som det nå nettopp var referert til. Den er i seg selv et studium verdt, bl.a. fordi det hevdes at sentrumspartiene, som tidligere har lagt så stor vekt på samfunnsnyttig styring, nå sier at det er markedet selv på bedriftsøkonomisk grunnlag som skal sikre et likeverdig telenett. Det er jo å snu hele problemstillingen på hodet. Det vi mener, er at det pr. dags dato synes som om markedet vil oppfylle de krav vi har. Og det er det jo virkelig grunn til å glede seg over. Det er ikke markedet som har styringen, men selskapenes planer sikrer i dag en tilfredsstillende utbygging av tilbudet.

Til slutt: Dersom Arbeiderpartiets samferdselsfraksjon skal fortsette med å kommunisere våre standpunkter ut til allmennheten på en slik måte som vi har opplevd i det siste, vil det få store konsekvenser for vår pressedekning.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg har gjennom denne debatten forstått at representanter for sentrumspartiene har et nesten ekstremt behov for å ta avstand fra hva de selv har gjort i komiteinnstillingen, og framstiller det som om at å «vurdere» er å «iverksette». Jeg forstår det behovet, for det er naturlig nok relativt sterke reaksjoner på at sentrumspartiene ikke har gjort det som ble forventet av dem, nemlig å sørge for virkemidler som kunne bidra til å nå de mål som vi er enige om. Men når det gjelder de virkemidlene som man tar i bruk i debatten, og ikke minst i pressedebatten hvor man beskylder andre for å fare med løgn osv., tror jeg man skal holde seg for god til å begi seg inn på den typen debatteknikk.

Kjernen i denne debatten kom jo fram i et replikkordskifte etter statsrådets innlegg i sted, hvor statsråden ganske riktig konstaterte at forskjellen mellom de to forslagene er at Arbeiderpartiets forslag innebærer et realitetsstandpunkt hvor man innfører maksimalpris og leveringsplikt, mens regjeringspartiene og Høyre går inn for

å vurdere og *eventuelt* iverksette det dersom man mener at det er behov for det. Kort sagt, de vil målene, men de vil ikke ta i bruk virkemidlene. Og det er da vitterlig forskjell på å gjøre noe og å tenke over det. Veggen blir ikke malt ved at du tenker over om den trenger maling.

De samme partiene har spesielt i debatten, men også i innstillingen, påpekt at EU og EØS skulle være et hinder for at det kan innføres leveringsplikt. Da må jeg spørre, som jeg spurte i et tidligere innlegg: Hvor i EØS-/EU-regelverket står det at det ikke kan innføres leveringsplikt på telenett med stor hastighet? Vi har allerede innført leveringsplikt på ISDN. Hva er den prinsipielle forskjellen på ISDN og nett med noe større hastighet?

Utsagnene fra disse partiene blir desto merkelige når sentrale talsmenn fra Telenor etter det jeg har forstått, i møte med bl.a. representanter fra de samme partiene har sagt at de kan leve utmerket med de virkemidler som Arbeiderpartiet og SV her foreslår. Men regjeringspartiene og Høyre syns altså at det er å gå for langt.

Jeg forstår at Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre har vanskelig for å forsvare at de ikke vil ta i bruk de virkemidlene som er nødvendige for å nå de mål som de selv setter, men man må ikke prøve å framstille det som om det er fullstendig likhet mellom de to nevnte forslag som er framsatt til votering i dag. Hvis det skulle være full likhet, vil jeg sterkt anmode representantene fra de samme partiene om å stemme for Arbeiderpartiets forslag.

Johan J. Jakobsen (Sp): Jeg syns det er ganske oppsiktsvekkende når Arbeiderpartiets telepolitiske talsmann, Schjøtt-Pedersen, blir konfrontert med en meningsløs og – unnskyld uttrykket – tåpelig pressemelding, som neppe uttrykker hva han egentlig mener, og da holder et innlegg ved avslutningen av debatten uten overhodet å kommentere den dokumentasjon på uetterrettelighet og forvirring som Jorunn Ringstad har presentert. For det kan ikke være slik – eller er det kanskje slik – at representanten Schjøtt-Pedersen på samme dag og i samme debatt er i stand til både å kritisere sentrumspartiene for at vi avviser maksimalpriser, og samtidig i en pressemelding serverer det nærmest komiske vrengebildet hvor han sier at sentrumspartiene går imot «minstepriser».

At Schjøtt-Pedersen, Arbeiderpartiets talsmann, overhodet ikke berører denne dokumentasjonen på tøv og tøys som Jorunn Ringstad presenterte fra talerstolen nettopp, er ganske oppsiktsvekkende. Men det står i rimelig samsvar og i stil med det Schjøtt-Pedersen tidligere har presentert i denne saken, bl.a. i den framstillingen som ble gitt i avisen Nordlys sist mandag, 31. mai. Vi har opplevd at representanter for sentrumspartiene og Høyre har funnet det nødvendig å gå ut med et leserinnlegg, og har vært nødt til å ta i bruk det jeg vil kalle for uparlamentariske uttrykk for overhodet å finne en treffende beskrivelse av det oppslag som Nordlys brakte i denne forbindelse.

Jeg vil bare til slutt si meg helt enig i det Høyre og de tre sentrumspartiene avslutter med i sitt motsvar til det innlegg som var presentert i Nordlys, nemlig:

«Schjøtt-Pedersen bør i framtida avgrense seg til å si hva han selv mener, en oppgave som i seg selv kan være krevende nok.»

Og det Jorunn Ringstad presenterte i stad, var en ytterligere bekreftelse på det siste.

Presidenten: Presidenten vil påtale representantens bruk av flere uparlamentariske uttrykk.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen har hatt ordet to ganger i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til ett minutt.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg har nettopp fått i hånden noe som ikke er en pressemelding, men et presseutdrag, sendt ut fra Arbeiderpartiets informasjonskontor, hvor man har kommet i skade for å bruke ordet minstepris i stedet for maksimalpris. Det er en skrivefeil, og det er så selvsagt at jeg synes det blir ganske tåpelig å bringe det inn i debatten. Det er en nokså selvsagt ting. Jeg går ut fra at heller ikke representanten Jakobsen eller representanten Ringstad ser alle presseutdragene som måtte gå ut fra vedkommende partis pressekontor.

Men det er ikke det som er poenget. Hvor i denne innstillingen står det at Senterpartiet går inn for å innføre leveringsplikt? Hvor står det at Senterpartiet går inn for å innføre maksimalpris? Hvor står det at Senterpartiet går inn for å endre reguleringsregimet? Hvor står det at Senterpartiet går inn for å ta i bruk den nye mobiltelefongenerasjonen, på samme måte som et flertall i komiteen har uttalt? Hvor står dette? Og hvis det er slik at det ikke er noen forskjell mellom forslaget fra Arbeiderpartiet og forslaget fra sentrumspartiene og Høyre, hvorfor i all verden stemmer ikke da representanten Jakobsen for Arbeiderpartiets forslag? Han er hjertelig velkommen!

Presidenten: Presidenten vil bemerke at ordet tåpelig ikke er et parlamentarisk uttrykk.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Det stemmer nok, men det var korrekt.

Johan J. Jakobsen (Sp): Jorunn Ringstad har i sitt innlegg gitt svar på alle de spørsmålene som Karl Eirik Schjøtt-Pedersen nå reiste. Jeg vil faktisk si det slik at Jorunn Ringstad opererte på grensen av Stortingets reglement fordi det var nødvendig å sitere så mye fra innstillingen. Og hvis Schjøtt-Pedersen hadde vært til stede, og det tror jeg han var, og i tillegg hadde hørt etter hva som ble sagt av representanten Ringstad i hennes hovedinnlegg og i senere innlegg og i replikkordskiftet etterpå, så hadde han fått fullstendig svar på alle de spørsmålene han nå på en polemisk måte reiste.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Siden det er henvist til replikkrunder tidligere i dag, vil jeg som statsråd bekreftede at Regjeringen vil vurdere former for leveringsplikt i konsesjonsvilkårene for tilbydere av offentlig telenett med sterk markedsstilling hvis det er behov for det.

Jeg minner om hva jeg sa tidligere i dag, at som statsråd leser jeg kun én forskjell på de to fremleggene, og det er om Stortinget vil pålegge Regjeringen å gjøre dette, eller om Regjeringen gjør det som regulatorisk myndighet via Samferdselsdepartementet av egen fri vilje. Det vil Regjeringen gjøre dersom behovet er til stede.

Inge Myrvoll (SV): La meg få lov til å reflektere litt over debattmetodene. Jeg sitter her med utskriften av en debatt som vi hadde for tre år sia om opphevinga av enerettene i telesektoren. Der kom også parlamentarisk leder i Senterpartiet, Johan J. Jakobsen, sent inn i debatten. Han startet med: «Det har vært ganske patetisk ved slutten av denne debatten å høre ...». Nå kommer han inn og sier: «Jeg synes det er ganske oppsiktsvekkende ...». Ingen av gangene berører han egentlig essensen i diskusjonen, men bruker metoder hvor retorikken er det vesentlige. Og så viser han til at andre har satt dette på plass, mens han sjøl overhodet ikke berører kjernen i det som diskuteres. Det er en debattmetode som naturligvis er lite konstruktiv, men som kanskje kan fungere på den måten at man liksom har prøvd å sette ting på plass, og så har man overhodet ikke gjort det.

Det hadde vært mye mer interessant hvis representanten Johan J. Jakobsen hadde berørt den politiske utviklinga i Senterpartiet i telepolitikken, fra han hadde ordet for tre år sia og beskyldte alle andre i denne salen for egentlig å stå på høyresida i politikken og være markedsliberalister og ikke være villig til å styre, til han i dag prøver å forsvare det at Senterpartiet nå ikke har lyst til å ta styringsmekanismene i bruk. Hvis han hadde reflektert over hvorfor Senterpartiet hadde snudd, så hadde det vært mye mer spennende å høre på enn at han bare bruker retorikk og ikke berører innholdet.

Representanten Jan Sahl snakket veldig mye om at selskapenes planer som nå lå på bordet, var sikringen. Hvilket selskap? Jo, Telenor har visse investeringsplaner som for så vidt gjelder fram til i kveld. Da vedtar vi et nytt selskap, som ikke har noen investeringsplaner, som får en helt annen eiersits, som ikke er et hundre prosent statlig eid selskap, men som er et sammenslått selskap som skal delprivatiseres, og som skal legge sin strategi. I det selskapet eksisterer det ingen utbyggingsplaner. De planene kommer til å bli lagt på forretningsmessig grunnlag, og da sier vi: La oss nå sørge for å få ting på plass i tide. Det er vår jobb. For vi vet at det selskapet skal drive på forretningsmessig basis, og de kommer til å bygge ut der hvor de ser at det bedriftsøkonomisk er lønnsomt. Sjølsagt gjør de det, og det har da også Tor-mod Hermansen sagt, noe som jeg har sitert flere ganger. De kommer ikke til å drive med distriktspolitikk. Hvorfor i all verden skulle de gjøre det? De skal ha private aksjonærer. De er nødt til å drive rein business. Derfor sier vi: Da får vi sørge for å få distriktspolitikken på plass. Jeg skulle tro at det var det enkleste for Senterpartiet å være med på, og egentlig også for Kristelig Folkeparti. Jeg er mer i tvil når det gjelder Venstre. Så egentlig burde vi hatt et solid flertall for det Arbeiderpartiet og SV foreslår i kveld.

Presidenten: Johan J. Jakobsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til ett minutt.

Johan J. Jakobsen (Sp): Det har vært en del snakk om styring i dagens debatt. Nå har jeg inntrykk av at representanten Myrvoll også vil styre debatten. Jeg tror SV og Inge Myrvoll må finne seg i at de andre representantene i salen sier det som de mener til enhver tid er nødvendig av hensyn til utviklingen i debatten. Jeg tillater meg, når det blir servert det jeg vil kalle for uetterretteligheter i en debatt, å si fra om det på slutten av debatten når dette presenteres på den måten vi har opplevd her i dag.

Det er mulig at SV og Inge Myrvoll ikke liker vår debattform, men det kan vel tenkes at når det gjelder debattform, så har også Inge Myrvoll en del å lære, hvis vi da først skal gå tilbake i tid, som jeg skjønnte at Inge Myrvoll hadde veldig lyst til i sitt siste innlegg.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1, 2 og 3.

(Votering, se nedenfor.)

S a k n r . 4

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteavgjerd nr. 87/97 av 9. desember 1997 om endring av vedlegg II (tekniske forskrifter, standardar, prøving og sertifisering) og vedlegg IV (energi) til EØS-avtala (Innst. S. nr. 201 (1998-99), jf. St.prp. nr. 49 (1998-99))

Gunnar Kvasheim (V) (ordfører for saken): Samtykke til endring av de to vedleggene til EØS-avtalen støttes av samlede komiteer, både utenrikskomiteen og energi- og miljøkomiteen. De foreslåtte endringene har som formål å få en mer fornuftig energiutnyttning i husholdningsapparatene, i denne omgang kjøle- og fryseskap. Siden det hittil ikke er blitt stilt slike krav til energiutnyttelse for hvitevarer som brukes i husholdningene, er de forslagene som fremmes, både gledelige og nødvendige.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 3632)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi går da til votering i sakene nr. 1-4.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er:

- forslag nr. 1, fra Christopher Stensaker på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Inge Myrvoll på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Det votes først over forslaget fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å skille ut Telenor AS' infrastrukturnett i eget selskap.»

V o t e r i n g

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 89 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 18.33.21)

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:24 (1998-99) - forslag fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll om utskilling av Telenors nett, og om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett - avvises.

Presidenten: Det voteres alternativt mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, som lyder:

- «1. Telenors nett skilles ut og etableres i et eget statlig nettselskap. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om gjennomføring av et slikt skille og etablering av et statlig nettselskap.
2. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om at nettselskapet, nevnt i punkt 1, overtar de øvrige telenett eid av staten eller statlig eide selskaper, unntatt Forsvarets nett.»

V o t e r i n g

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti bifaltes innstillingen med 97 mot 6 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 18.33.57)

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Ellen Gjerpe Hansen satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen medvirke til at Næringsdepartementet overtar forvaltningen av statens aksjer i det sammenslåtte selskapet Telenor AS og Telia AB.»

Det voteres først over innstillingen og deretter over forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i at:

1. Telenor AS og Telia AB blir slått sammen til et nytt selskap i samsvar med inngått avtale.
2. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å skyte inn statens aksjer i Telenor AS som den norske statens andel av aksjekapitalen i det sammenslåtte selskapet av Telenor AS og Telia AB, tilsvarende 40 pst. av aksjene i det nye selskapet.
3. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å selge aksjer i det nye selskapet slik at den norske statens eierandel blir 33,4 pst.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling bifaltes mot 6 stemmer.

2. Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 79 mot 28 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 18.35.03)

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er:

- forslag nr. 1, fra Karl Eirik Schjøtt-Pedersen på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 2, fra Ellen Gjerpe Hansen på vegne av Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre
- forslag nr. 3, fra Ellen Gjerpe Hansen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre

Ellen Gjerpe Hansen (H) (fra salen): President!

Presidenten: Ellen Gjerpe Hansen – til voteringen.

Ellen Gjerpe Hansen (H): Det gjelder forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Jeg konstaterer at det ikke får tilslutning her i salen, men jeg har også registrert at det har fått visse sympatier. På den bakgrunn tillater jeg meg å foreslå at det oversendes Regjeringen.

Presidenten: Forslag nr. 3 fra Fremskrittspartiet og Høyre er omgjort til et oversendelsesforslag, og får da følgende ordlyd:

«Det henstilles til Regjeringen å vurdere følgende seks punkter og komme tilbake til Stortinget med egen sak med sikte på fjerning av konkurransehemmende forhold:

1. Telenor er det eneste selskapet med jordbundet nett som har fri framføringsrett og har slik et viktig konkurransefortrinn i forhold til andre aktører.
2. Jordbundne nett kan benyttes av andre teleaktører enn eierne av nettet. Det samme regime er ikke foreslått innført innen mobiltelefoni.
3. Ved graving av grøfter rundt om i landet er det etablert ordninger der Telenor varsles og selskapet får mulighet til å legge sine kabler til kostnader langt lavere enn det ville kostet hvis Telenor skulle dekke de fulle gravekostnadene. De samme varslingsrutiner nyter ikke Telenors konkurrenter godt av, og Telenor har slik et stort konkurransefortrinn.
4. Historiske kostnader legges til grunn for beregning av leie av Telenors nett. Dette er et nett som i all hovedsak er bygget ut da selskapet hadde monopol og uhindret kunne belaste kundene med kostnadene. Dette har gitt Telenor et meget gunstig utgangspunkt og konkurransefortrinn i forhold til sine konkurrenter. Et prisberegningssystem basert på oppgraderingskostnader vil kunne føre til økt konkurranse.
5. Ifølge direktiv ONP rammedirektiv fra 1990 (387/90/EØS), endret ved direktiv av 6. oktober 1997, skal statlig teleforvaltning og forvaltning av statlig eierskap i teleselskaper utøves av forskjellige departement. Samferdselsdepartementet kommer slik lett i en habilitetskonflikt i f.eks. klagesaker.

6. EU-kommisjonen arbeider med endringer av direktiv 90/388 mht. effektiv regulering av multi-mediabransjen ved juridisk å skille mellom tilbydere av telekommunikasjonsnett og kabel-TV-nett. Her er intensjonen at tilbydere med sterk markedsrett ikke skal kunne eie både telenett og kabel-TV-nett.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. Kan Fremskrittspartiet godta en slik votering? Ingen har ytret seg mot. – Det anses vedtatt.

Det votes da alternativt mellom forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, og forslaget fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre. Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn:

1. Alle husstander og virksomheter over hele landet skal sikres mulighet for tilknytning til en teleinfrastruktur med en overføringskapasitet som er tilstrekkelig til å kunne gjøre bruk av stadig nye muligheter til elektronisk kommunikasjon til akseptable priser. Tilbudet utvikles i takt med behovet og utbyggingen av nettet over hele landet.
2. For å sikre en slik tilgjengelighet bes Regjeringen innføre former for leveringsplikt gjennom vilkårene for konsesjon til tilbydere av offentlige telenett som har sterk markedsstilling. Regjeringen bes vurdere den nærmere innretning av slike former for leveringsplikt, herunder kapasitet, utbyggingstid og dekningsgrad. Tiltak for å sikre levering vurderes også gjennom den alminnelige telelovgivning.
3. Regjeringen forutsettes i denne forbindelse også å legge forutsetninger som sikrer en relativt rask utbygging av kapasiteten i samsvar med punkt 1. Oppgradering til bredbåndskapasitet i alle deler av landet til akseptable priser må foregå i et tempo som er slik at brukerne i det norske markedet kan ligge i forkant av den internasjonale utviklingen. Det må være et mål at brukerne i det norske markedet kan ta relevante tjenester i bruk tidligere enn brukerne i andre land. Det forutsettes en kontinuerlig oppgradering i takt med den teknologiske utviklingen.
4. Tilbud om tilknytning til høyhastighetsnett forutsettes gitt til priser som i størst mulig grad er likeverdige i alle deler av landet. For å oppnå dette innføres en maksimalprisordning for høyhastighetstjenester.»

Forslaget fra Kristelig folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn:

1. Alle husstander og virksomheter skal sikres mulighet for tilknytning til en teleinfrastruktur med en overføringskapasitet som er tilstrekkelig til å kunne gjøre bruk av stadig nye muligheter til elektronisk kommunikasjon til akseptable priser. Tilbudet utvikles i takt med behovet og utbyggingen av nettet over hele landet.

2. For å sikre husstander og virksomheter i hele landet god tilgjengelighet til teleinfrastruktur med tilstrekkelig overføringskapasitet til å ta i bruk stadig nye kommunikasjonsmuligheter, bes Regjeringen vurdere former for leveringsplikt i konsesjonsvilkårene for tilbydere av offentlig telenett med sterk markedsstilling.
3. Oppgradering til bredbåndskapasitet i alle deler av landet til akseptable priser må foregå i et tempo som er slik at brukerne i det norske markedet kan ligge i forkant av den internasjonale utviklingen. Det må være et mål at norske brukere kan ta i bruk nye tjenester tidlig sammenlignet med brukerne i andre land.
4. Tilbud om tilknytning til høyhastighetsnett forutsettes gitt til priser som i størst mulig grad er likeverdige i alle deler av landet.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti og forslaget fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre bifaltes forslaget fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre med 58 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 18.37.22)

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 24 (1998-99) – Om enkelte regulatoriske spørsmål i telesektoren – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komite-avgjerd nr. 87/97 av 9. desember 1997 om endring av vedlegg II (tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering) og vedlegg IV (energi) til EØS-avtala i samsvar med forslag i St.prp. nr. 49 (1998-99).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 5

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke referat.

Møtet hevet kl. 18.40.